

Euroopa Liidu Teataja

L 337

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

52. aastakäik

18. detsember 2009

Sisukord

I EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine on kohustuslik

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1211/2009 25. november 2009, millega luuakse elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet (BEREC) ja büroo ⁽¹⁾ 1

DIREKTIIVID

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/136/EÜ, 25. november 2009, millega muudetakse direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul, direktiivi 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris, ning määrust (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitse seaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta ⁽¹⁾ 11
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/140/EÜ, 25. november 2009, millega muudetakse direktiive 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta, 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta ning 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta ⁽¹⁾ 37

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

Hind: 4 EUR

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

I

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1211/2009

25. november 2009,

millega luuakse elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet (BEREC) ja büroo

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv), ⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta (juurdepääsu käsitlev direktiiv), ⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv), ⁽⁶⁾

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul (universaalteenuse direktiiv) ⁽⁷⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivi 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatus kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) ⁽⁸⁾ (edaspidi ühiselt „raamdirektiiv ja eridirektiivid“) eesmärk on luua ühenduses elektroonilise side siseturg, tagades tugevama konkurentsi abil investeringute, innovatsiooni ja tarbijakaitse kõrge taseme.

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 717/2007, milles käsitletakse rändlust üldkasutatavates mobiiltelefonivõrkudes ühenduse piires, ⁽⁹⁾ täiendatakse ja toetatakse – kogu ühendust hõlmava rändluse osas – elektroonilist sidet käsitlevas ELi reguleerivas raamistikus sätestatud eeskirju.

(3) Elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste siseturu edukaks arenguks on vaja ELi reguleeriva raamistiku järjekindlat kohaldamist kõikides liikmesriikides. ELi reguleeriv raamistik sätestab eesmärgid, mis tuleb saavutada ning annab riikide reguleerivatele asutustele tegevusraamistiku, võimaldades neil samas teatavates valdkondades kohaldada eeskirju kooskõlas siseriiklike tingimustega.

⁽¹⁾ ELT C 224, 30.8.2008, lk 50.

⁽²⁾ ELT C 257, 9.10.2008, lk 51.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 24. septembri 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata), nõukogu 16. veebruari 2009. aasta ühine seisukoht (ELT C 75 E, 31.3.2009, lk 67), Euroopa Parlamendi 6. mai 2009. aasta seisukoht ja nõukogu 26. oktoobri 2009. aasta otsus.

⁽⁴⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 33.

⁽⁵⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 7.

⁽⁶⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 21.

⁽⁷⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 51.

⁽⁸⁾ EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

⁽⁹⁾ ELT L 171, 29.6.2007, lk 32.

- (4) Arvestades vajadust tagada järjekindla reguleerimispraktika areng ja ELi reguleeriva raamistiku järjekindel kohaldamine, moodustas komisjon 29. juuli 2002. aasta otsusega 2002/627/EÜ (millega luuakse elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste Euroopa reguleerivate organite töörühm) ⁽¹⁾ Euroopa reguleerivate asutuste töörühma, mis nõustab ja abistab komisjoni siseturu arendamisel ja moodustab üldisemalt ühenduslülil riikide reguleerivate asutuste ja komisjoni vahel.
- (5) Euroopa reguleerivate asutuste töörühm on andnud positiivse panuse järjekindla reguleerimispraktika väljakujunemisele, hõlbustades riikide reguleerivate asutuste vahelist ning riikide reguleerivate asutuste ja komisjoni vahelist koostööd. Riikide reguleerivate asutuste hulgas suurema järjekindluse saavutamise lähenemisviisi, tuginedes praktilistel kogemustel põhinevale teabevahetusele, on selle rakendamisele järgnenud lühikese ajavahemiku jooksul osutunud edukaks. Elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste siseturu edasiarendamiseks on vajalik riikide reguleerivate asutuste vahelise koostöö ja koordineerimise jätkamine ja tihustamine.
- (6) Seetõttu kutsutakse üles tugevdama Euroopa reguleerivate asutuste töörühma ning tunnustama seda ELi reguleerivas raamistikus kui elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud ametit (edaspidi „BEREC“). BEREC ei peaks olema ühenduse amet ega omama juriidilise isiku staatust. BEREC peaks asendama Euroopa reguleerivate asutuste töörühma ja tegutsema riikide reguleerivate asutuste vahelise ning riikide reguleerivate asutuste ja komisjoni vahelise ainsa koostööfoorumina nende asutuste kõikide ELi reguleerivast raamistikust tulenevate ülesannete täitmisel. BEREC peaks andma ekspertnõu ja tekitama usalduse tänu oma sõltumatusele, nõuannete ja teabe kvaliteedile, menetluste ja töömeetodite läbipaistvusele ning ülesannete hoolikale täitmisele.
- (7) BEREC peaks eriteadmiste koondamise kaudu abistama riikide reguleerivaid asutusi, asendamata seejuures nende olemasolevaid funktsioone ja dubleerimata juba tehtavat tööd, ja abistama komisjoni selle ülesannete täitmisel.
- (8) BEREC peaks jätkama Euroopa reguleerivate asutuste töörühma tööd, edendades riikide reguleerivate asutuste vahelist ning riikide reguleerivate asutuste ja komisjoni vahelist koostööd, et tagada kõikides liikmesriikides elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ELi reguleeriva raamistiku järjekindel kohaldamine, ning aidates seega kaasa siseturu arendamisele.
- (9) BEREC peaks samuti olema organ, kes analüüsib elektroonilise side valdkonna küsimusi, arutleb nende üle ja annab nende osas nõu Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile. BEREC peaks andma nõu Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile nende taotluse korral või omal algatusel.
- (10) BEREC peaks oma ülesandeid täitma koostöös olemasolevate töörühmade ja komiteedega, näiteks direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) alusel loodud sidekomiteega, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta otsuse nr 676/2002/EÜ Euroopa Ühenduse raadiospektripoliitika reguleeriva raamistiku kohta (raadiospektrit käsitlev otsus) ⁽²⁾ alusel loodud raadiospektrikomiteega, komisjoni 26. juuli 2002. aasta otsuse 2002/622/EÜ, millega luuakse raadiospektripoliitika töörühm, ⁽³⁾ alusel loodud raadiospektripoliitika töörühmaga ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 1997. aasta direktiivi 97/36/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta ⁽⁴⁾ alusel asutatud kontaktkomiteega, ilma et see piiraks nimetatud töörühmade ja komiteede rolli.
- (11) BERECile professionaalsete ja haldusalaste tugiteenuste pakkumiseks tuleks luua büroo, mis oleks juriidilise isiku staatusega ühenduse asutus ja täidaks talle käesoleva määrusega antud ülesandeid. BERECile tõhusa toe pakkumiseks peaks büroo olema õiguslikult, halduslikult ja majanduslikult sõltumatu. Bürosse peaks kuuluma juhtkomitee ja haldusdirektor.
- (12) BERECi ja büroo organisatsiooniline struktuur peaks olema lihtne ja sobilik neile pandud ülesannete täitmiseks.
- (13) Büroo peaks olema nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust) ⁽⁵⁾ (finantsmäärus) artikli 185 kohane ühenduse asutus. Büroo suhtes tuleks kohaldada 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta ⁽⁶⁾ (17. mai 2006. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe), eelkõige selle punkti 47.

⁽¹⁾ EÜT L 200, 30.7.2002, lk 38.

⁽²⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 198, 27.7.2002, lk 49.

⁽⁴⁾ EÜT L 202, 30.7.1997, lk 60.

⁽⁵⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

(14) Kuna kavandatud meetme eesmärke, nimelt järjekindla reguleerimispraktika edasiarendamine riikide reguleerivate asutuste vahelise ning riikide reguleerivate asutuste ja komisjoni vahelise tihedama koostöö ja koordineerimise kaudu, ei suuda liikmesriigid käesoleva määruse kogu ELi hõlmava reguleerimisala tõttu piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ASUTAMINE

Artikkel 1

Asutamine

1. Käesolevaga luuakse elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet (BEREC), mille ülesanded on sätestatud käesolevas määruses.

2. BEREC tegutseb direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) ja direktiivide 2002/19/EÜ, 2002/20/EÜ, 2002/22/EÜ ja 2002/58/EÜ (eridirektiivid) ning määruse (EÜ) nr 717/2007 reguleerimisala piires.

3. BEREC täidab oma ülesandeid sõltumatult, erapoolelt ja läbipaistvalt. Kogu oma tegevuses taotleb BEREC samu eesmärke, mis on ette nähtud direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 riikide reguleerivatele asutustele. Eelkõige aitab BEREC kaasa elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste siseturu arendamisele ja paremale toimimisele, seades eesmärgiks tagada elektroonilise side ELi reguleeriva raamistiku järjekindel kohaldamine.

4. BEREC kasutab riikide reguleerivate asutuste eriteadmisi ning täidab oma ülesandeid koostöös riikide reguleerivate asutuste ja komisjoniga. BEREC edendab riikide reguleerivate asutuste vahelist ning riikide reguleerivate asutuste ja komisjoni vahelist koostööd. Lisaks annab BEREC nõu komisjonile ning taotluse korral Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

II PEATÜKK

BERECi STRUKTUUR

Artikkel 2

BERECi roll

BEREC:

- a) töötab välja parima reguleerimispraktika, näiteks ühised lähenemisviisid, meetodid või juhised ELi reguleeriva raamistiku rakendamiseks ning levitab seda riikide reguleerivates asutustes;
- b) aitab taotluse korral riikide reguleerivaid asutusi reguleerimisküsimustes;
- c) esitab arvamusi käesolevas määruses, raamdirektiivis ja eridirektiivides osutatud komisjoni otsuste, soovitude ja juhiste eelnõude kohta;
- d) koostab komisjoni põhjendatud taotluse korral või omal algatusel aruandeid ja annab nõu ning esitab põhjendatud taotluse korral või omal algatusel arvamusi Euroopa Parlamendile ja nõukogule mis tahes tema pädevuses olevas elektroonilise side küsimuses;
- e) abistab taotluse korral Euroopa Parlamenti, nõukogu ja komisjoni ning riikide reguleerivaid asutusi suhetes, aruteludes ja suhtluses kolmandate osapooltega ning abistab komisjoni ja riikide reguleerivaid asutusi hea reguleerimistava levitamisel kolmandatele osapooltele.

Artikkel 3

BERECi ülesanded

1. BERECi ülesanded on:
  - a) esitada arvamusi, mis käsitlevad riikide reguleerivate asutuste meetmete eelnõusid seoses turu määratlemisega, märkimisväärse turujõuga ettevõtjate määramisega ning abinõude kehtestamisega vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklitele 7 ja 7a, ning teha koostööd riikide reguleerivate asutustega vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklitele 7 ja 7a;
  - b) esitada arvamusi teavitamise vormi, sisu ja taseme üksikasju käsitlevate soovitude ja/või juhiste eelnõude kohta vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 7b;
  - c) anda nõu asjaomaseid toote- ja teenuseturge käsitlevate soovitude eelnõude kohta vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 15;

- d) esitada arvamusi riikidevaheliste turgude kindlaksmääramist käsitlevate otsuste eelnõude kohta vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 15;
- e) osutada riikide reguleerivatele asutustele taotluse korral abi asjaomase turu analüüsimisel vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 16;
- f) esitada arvamusi ühtlustamist käsitlevate otsuste ja soovitusete eelnõude kohta vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 19;
- g) anda nõu ja esitada arvamusi piiriüleste vaidluste kohta vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 21;
- h) esitada arvamusi nende otsuste eelnõude kohta, millega lubatakse riigi reguleerival asutusel võtta erandlikke meetmeid või takistatakse teda selliste meetmete võtmisel vastavalt direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklile 8;
- i) anda nõu hädaabinumbrile 112 tõhusat juurdepääsu käsitlevate meetmete eelnõude kohta vastavalt direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artiklile 26;
- j) anda nõu 116-ga algavate telefoninumbrite, eelkõige kadunud laste otsimise abitelefoni 116000 tegelikku kasutuselevõtmist käsitlevate meetmete eelnõude kohta vastavalt direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artiklile 27a;
- k) abistada komisjoni direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) II lisa ajakohastamisel vastavalt nimetatud direktiivi artiklile 9;
- l) osutada riikide reguleerivatele asutustele taotluse korral abi küsimustes, mis on seotud numeratsiooniresursside väärkasutamise ühenduses või nendega seotud pettustega, eelkõige piiriüleste teenuste puhul;
- m) esitada arvamusi, mille eesmärk on tagada piiriüleste ettevõteteevõtteenuste pakkujate jaoks ühiste eeskirjade ja nõuete väljatöötamine;
- n) jälgida elektroonilise side sektorit ja esitada selle kohta aruandeid ning avaldada nimetatud sektori arengut käsitlev aastaaruanne.
2. BEREC võib komisjoni põhjendatud taotluse korral otsustada ühehäälselt võtta muid eriülesandeid, mis on vajalikud tema rolli täitmiseks artikli 1 lõikes 2 sätestatud reguleerimisala piires.

3. Riikide reguleerivad asutused ja komisjon arvestavad võimalikult suurel määral kõiki BERECi vastu võetud arvamusi, soovitusi, juhiseid, nõuandeid või parimat reguleerimispraktikat. BEREC võib vajaduse korral enne oma arvamuse esitamist komisjonile pidada nõu asjaomase riigi konkurentsiasutustega.

Artikkel 4

BERECi koosseis ja struktuur

1. BEREC koosneb reguleerivate asutuste nõukogust.

2. Reguleerivate asutuste nõukogusse kuulub iga liikmesriigi kohta üks liige, kes on elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste turu igapäevase toimimise jälgimise eest esmavastutust kandva riigi reguleeriva asutuse juhataja või asutuse nimetatud kõrgetasemeline esindaja.

Talle käesoleva määrusega antud ülesandeid täites tegutseb BEREC sõltumatu.

Reguleerivate asutuste nõukogu liikmed ei küsi ega võta vastu mis tahes juhiseid üheltki valitsuselt, komisjonilt ega mis tahes muult avalik-õiguslikult või eraõiguslikult subjektilt.

Iga liikmesriigi reguleeriv asutus nimetab ühe asendusliikme.

Komisjon osaleb BERECi koosolekul vaatlejana ja ta on esindatud asjakohasel tasemel.

3. Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) riikide ja Euroopa Liiduga ühinemise kandidaatriikide reguleerivatele asutustele on vaatlaja staatus ja nad on esindatud asjakohasel tasemel. BEREC võib kutsuda oma koosolekul osalema teisi eksperte ja vaatlejaid.

4. Reguleerivate asutuste nõukogu nimetab oma liikmete hulgas esimehe ja aseesimehe(d) kooskõlas BERECi töökorraga. Aseesimees/aseesimehed asendab/asendavad automaatselt esimeest, kui viimane ei saa kõnealuseid ülesandeid täita. Esimehe ja aseesimehe/aseesimeeste ametiaja pikkus on üks aasta.

5. Ilma et see piiraks reguleerivate asutuste nõukogu rolli seoses esimehe ülesannetega, ei küsi esimees ega võta vastu mis tahes juhiseid üheltki valitsuselt või riigi reguleerivalt asutuselt, komisjonilt ega mis tahes muult avalik-õiguslikult või eraõiguslikult rühmalt.

6. Reguleerivate asutuste nõukogu üldkoosolekud kutsuvad kokku selle esimees ja need toimuvad vähemalt neli korda aastas korralise koosolekuna. Erakorralised koosolekud kutsutakse kokku samuti esimehe algatusel, komisjoni taotlusel või vähemalt kolmandiku nõukogu liikmete taotlusel. Koosoleku päevakorra koostab esimees ja see avalikustatakse.

7. BERECi tööd võib korraldada ekspertide tööühenduste kujul.

8. Komisjon kutsutakse reguleerivate asutuste nõukogu kõiki üldkoosolekutele.

9. Reguleerivate asutuste nõukogu otsuste vastuvõtmiseks on vaja selle kõikide liikmete kahekolmandikulist häälteenamust, kui käesolevas määruuses, raamdirektiivis või eridirektiivides ei ole sätestatud teisiti. Igal liikmel või asendusliikmel on üks hääle. Reguleerivate asutuste nõukogu otsused avalikustatakse ja riigi reguleeriva asutuse taotlusel tuuakse nendes ära temapoolsed reservatsioonid.

10. Reguleerivate asutuste nõukogu võtab vastu BERECi töökorra ja teeb selle avalikkusele kättesaadavaks. Töökorras sätestatakse täpsem hääletamise kord, sealhulgas tingimused, mille alusel üks liige võib teist esindada, kvoorumeid reguleerivad eeskirjad ning koosolekutest teatamise tähtajad. Lisaks tagatakse töökorraga, et reguleerivate asutuste nõukogu liikmetele esitatakse alati enne iga koosolekut täielikud päevakorrad ja ettepanekute eelnõud, et neil oleks võimalik esitada enne hääletust muudatusettepanekuid. Töökorras võib muu hulgas sätestada ka kiireloomulise hääletamise korra.

11. Artiklis 6 osutatud büroo pakub BERECile haldusalaseid ja professionaalseid tugiteenuseid.

Artikkel 5

Reguleerivate asutuste nõukogu ülesanded

1. Reguleerivate asutuste nõukogu täidab BERECi ülesandeid, mis on sätestatud artiklis 3, ja võtab vastu kõik tema ülesannete täitmist käsitlevad otsused.

2. Reguleerivate asutuste nõukogu kiidab heaks liikmesriikide või nende reguleerivate asutuste vabatahtlikud rahalised sissemaksete, enne kui need tehakse vastavalt artikli 11 lõike 1 punktile b. Heakskiit antakse järgmise korra alusel:

a) ühehäälselt, kui kõik liikmesriigid või riikide reguleerivad asutused on otsustanud teha sissemakse;

b) lihthäälteenamusega, kui mõned liikmesriigid või riikide reguleerivad asutused on ühehäälselt otsustanud teha sissemakse.

3. Reguleerivate asutuste nõukogu võtab BERECi nimel vastavalt artiklile 22 vastu erisätteid BERECi valduses olevatele dokumentidele juurdepääsu õiguse kohta.

4. Pärast artikli 17 kohast konsulteerimist huvitatud pooltega võtab reguleerivate asutuste nõukogu enne tööprogrammide eelneva aasta lõppu vastu BERECi iga-aastase tööprogrammi. Reguleerivate asutuste nõukogu edastab iga-aastase tööprogrammi Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile niipea, kui see on vastu võetud.

5. Reguleerivate asutuste nõukogu võtab vastu BERECi iga-aastase tegevusaruande ning edastab selle igal aastal hiljemalt 15. juuniks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning kontrollikojale. Euroopa Parlament võib taotleda, et reguleerivate asutuste nõukogu esimees pöörduks BERECi tegevusega seotud asjakohaste teemade käsitlemiseks tema poole.

Artikkel 6

Büroo

1. Käesolevaga luuakse büroo juriidilise isiku staatusega ühenduse asutusena finantsmääruse artikli 185 tähenduses. Büroo suhtes kohaldatakse 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 47.

2. Reguleerivate asutuste nõukogu juhtimisel on bürool eelkõige järgmised ülesanded:

— pakkuda BERECile professionaalseid ja haldusalaseid tugiteenuseid;

— koguda teavet riikide reguleerivatelt asutustelt ning vahetada ja anda edasi teavet seoses artikli 2 punktis a ja artiklis 3 sätestatud rolli ja ülesannetega;

— levitada head reguleerimistava riikide reguleerivates asutustes vastavalt artikli 2 punktile a;

— abistada esimeest reguleerivate asutuste nõukogu töö ettevalmistamisel;

— luua reguleerivate asutuste nõukogu taotlusel ekspertide töörühmi ning pakkuda neile sujuva toimimise tagamiseks tuge.

3. Büroo koosseisu kuuluvad:

a) juhtkomitee,

b) haldusdirektor.

4. Bürool on kõikides liikmesriikides kõige ulatuslikum juriidilisele isikule siseriiklike õigusaktidega omistatav õigus- ja teo- võime. Eelkõige võib büroo omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara ning olla kohtus menetlusosaliseks.

5. Bürood juhib haldusdirektor ning selle töötajate hulk on rangelt piiratud arvuga, mida on vaja büroo ülesannete täitmiseks. Töötajate arvu kohta teevad ettepaneku juhtkomitee liikmed ja haldusdirektor vastavalt artiklile 11. Mis tahes ettepaneku töötajate arvu suurendamiseks võib vastu võtta üksnes juhtkomitee ühehäälsel otsusel.

Artikkel 7

Juhtkomitee

1. Juhtkomiteesse kuulub iga liikmesriigi kohta üks liige, kes on elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste turu igapäevase toimimise jälgimise eest esmavastutus kandva riigi sõltumatu reguleeriva asutuse juhataja või asutuse nimetatud kõrgetasemeline esindaja, ning üks komisjoni esindaja.

Igal liikmel on üks hää.

Artikkel 9

Haldusdirektori ülesanded

Artikli 4 sätteid kohaldatakse *mutatis mutandis* juhtkomitee suhtes.

2. Juhtkomitee nimetab haldusdirektori. Haldusdirektori kandidaat ei osale sellise otsuse ettevalmistamisel või hääletamisel.
3. Juhtkomitee annab haldusdirektorile juhiseid haldusdirektori ülesannete täitmiseks.
4. Juhtkomitee vastutab töötajate nimetamise eest.
5. Juhtkomitee võtab osa ekspertide tööühmaste tööst.

Artikkel 8

Haldusdirektor

1. Haldusdirektor vastutab juhtkomitee ees. Oma ülesandeid täites ei küsi haldusdirektor ega võta vastu mis tahes juhiseid üheltki liikmesriigilt, riigi reguleerivalt asutuselt, komisjonilt ega mis tahes kolmandalt osapoolelt.
2. Haldusdirektori nimetab ametisse juhtkomitee, pidades silmas tema pädevust ning oskusi ja kogemusi elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste valdkonnas avatud konkursi alusel. Enne ametisse nimetamist võib Euroopa Parlament esitada juhtkomitee valitud kandidaadi sobivuse kohta mittesiduva arvamuse. Selleks kutsutakse kandidaat esinema Euroopa Parlamendi vastutava komisjoni ette ja vastama selle liikmete küsimustele.

3. Haldusdirektori ametiaja pikkus on kolm aastat.
4. Juhtkomitee võib arvestades esimehe hindamisaruannet ja üksnes juhul, kui see on põhjendatav BERECi ülesannete ja vajadustega, pikendada ühe korra haldusdirektori ametiaega, kuid mitte rohkem kui kolmeks aastaks.

Juhtkomitee teavitab Euroopa Parlamenti igast haldusdirektori ametiaja pikendamise kavatsusest.

Kui haldusdirektori ametiaega ei pikendata, jääb ta ametisse kuni uue haldusdirektori ametisse nimetamiseni.

1. Haldusdirektor on vastutav büroo juhtimise eest.
2. Haldusdirektor aitab valmistada ette reguleerivate asutuste nõukogu, juhtkomitee ja ekspertide tööühmaste päevakordi. Ta osaleb reguleerivate asutuste nõukogu ja juhtkomitee töös hääleõiguseta.
3. Haldusdirektor abistab igal aastal juhtkomiteed büroo järgmise aasta tööprogrammi projekti ettevalmistamisel. Tööprogrammi projekt järgmiseks aastaks esitatakse hiljemalt 30. juuniks juhtkomiteele ning juhtkomitee võtab selle vastu 30. septembriks, ennetamata Euroopa Parlamendi ja nõukogu (edaspidi „eelarvepädevad institutsioonid”) lõplikku otsust toetuse kohta.
4. Haldusdirektor teostab reguleerivate asutuste nõukogu juhtimisel järelevalvet büroo iga-aastase tööprogrammi elluviimise üle.
5. Haldusdirektor võtab juhtkomitee järelevalve all vajalikud meetmed, võttes eelkõige vastu sisemised halduseeskirjad ja avaldades teatise, et tagada büroo toimimine käesoleva määruse kohaselt.
6. Haldusdirektor täidab juhtkomitee järelevalve all büroo eelarvet vastavalt artiklile 13.
7. Haldusdirektor osaleb igal aastal artikli 5 lõikes 5 osutatud BERECi iga-aastase tegevusaruande projekti ettevalmistamisel.

Artikkel 10

Töötajad

1. Büroo töötajate, sealhulgas haldusdirektori suhtes kohaldatakse nõukogu määrusega (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68⁽¹⁾ kehtestatud Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirju ja Euroopa ühenduste muudele teenistujatele kohaldatavaid teenistustingimusi ning Euroopa Ühenduse institutsioonide poolt nende personalieeskirjade ja teenistustingimuste kohaldamiseks ühiselt vastu võetud eeskirju.
2. Juhtkomitee võtab Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjade artiklis 110 ette nähtud korra kohaselt kokkuleppel komisjoniga vastu vajalikud rakendusmeetmed.

⁽¹⁾ EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1.

3. Ametisse määravale asutusele Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjadega antud volitusi ja lepinguid sõlmivale asutusele Euroopa ühenduste muude teenistujate teenistustingimustega antud volitusi kasutab juhtkomitee aseesimees.

4. Juhtkomitee võib võtta vastu sätted, mille alusel on võimalik saata liikmesriikide eksperte ajutiselt ja maksimaalselt kolmeks aastaks büroo juurde lähetusse.

III PEATÜKK

FINANTSSÄTTED

Artikkel 11

Büroo eelarve

1. Büroo tuludeks ja vahenditeks on eelkõige:
  - a) ühenduse toetus, mis kantakse Euroopa Liidu üldeelarvesse asjakohaste rubriikide all (komisjoni jagu) vastavalt eelarvepädevate institutsioonide otsusele ja kooskõlas 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punktiga 47;
  - b) liikmesriikide või nende reguleerivate asutuste vabatahtlikud rahalised sissemaksed vastavalt artikli 5 lõikele 2. Neid sissemaksed kasutatakse konkreetsete tegevuskulude rahastamiseks vastavalt büroo ja liikmesriikide või nende reguleerivate asutuste vahel sõlmitavale kokkuleppele kooskõlas komisjoni 19. novembri 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2343/2002 (raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklis 185) ⁽¹⁾ artikli 19 lõike 1 punktiga b. Iga liikmesriik tagab, et riikide reguleerivate asutustel on piisavad rahalised vahendid, mis on vajalikud büroo töös osalemiseks. Enne Euroopa Liidu üldeelarve esialgse projekti koostamist edastab büroo eelarvepädevatele institutsioonidele asjakohased, õigeaegsed ja üksikasjalikud dokumendid käesoleva artikli kohaste sihtotstarbeliste tulude kohta.
2. Büroo kuludeks on personali-, haldus-, infrastruktuuri- ja tegevuskulud.
3. Tulud ja kulud peavad olema tasakaalus.
4. Kõik tulud ja kulud tuleb igaks kalendriaastaga kattuvaks eelarveaastaks kalkuleerida ja büroo eelarvesse kanda.

⁽¹⁾ EÜT L 357, 31.12.2002, lk 72.

5. Büroo organisatsiooniline ja finantsstruktuur vaadatakse läbi viis aastat pärast büroo asutamist.

Artikkel 12

Eelarve koostamine

1. Haldusdirektor aitab juhtkomiteel koostada hiljemalt iga aasta 15. veebruariks esialgse eelarveprojekti, mis hõlmab järgmise eelarveaasta eeldatavaid kulusid, ning esialgse ametikohtade loetelu. Projekti alusel esitab juhtkomitee igal aastal büroo järgmise eelarveaasta tulude ja kulude eelarvestuse. Nimetatud eelarvestuse, mis sisaldab ka ametikohtade loetelu projekti, edastab juhtkomitee komisjonile hiljemalt 31. märtsiks.

2. Komisjon edastab eelarvestuse eelarvepädevatele institutsioonidele koos Euroopa Liidu üldeelarve esialgse projektiga.

3. Eelarvestusest lähtudes kannab komisjon Euroopa Liidu üldeelarve esialgsesse projekti prognoosi, mida ta peab vajalikuks ametikohtade loetelu seisukohast ning teeb ettepaneku makstava toetuse suuruse kohta.

4. Eelarvepädevad institutsioonid võtavad vastu büroo ametikohtade loetelu.

5. Juhtkomitee koostab büroo eelarve. See muutub lõplikuks pärast Euroopa Liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist. Vajaduse korral tehakse selles vastavaid kohandusi.

6. Juhtkomitee teatab eelarvepädevatele institutsioonidele viivitamata oma kavatsusest viia ellu projekte, millel võib olla oluline finantsmõju tema eelarve rahastamisele, eelkõige kinnisvaraga seonduvate projektide puhul, nagu hoonete üürimine või ostmine. Juhtkomitee teatab nendest komisjonile. Kui eelarvepädev institutsioon kavatseb esitada arvamuse, teavitab ta kahe nädala jooksul pärast hoonestusprojekti kohta teate saamist juhtkomiteed sellise arvamuse esitamise kavatsusest. Kui vastust ei saada, võib juhtkomitee jätkata kavandatud tegevust.

Artikkel 13

Eelarve täitmine ja kontroll

1. Eelarvevahendite käsutaja ülesandeid täidab haldusdirektor, kes korraldab ka juhtkomitee järelevalve all büroo eelarve täitmist.

2. Juhtkomitee koostab büroo iga-aastase tegevusaruande koos kinnitava avaldusega. Kõnealused dokumendid avalikustatakse.

3. Büroo peaarvepidaja saadab komisjoni peaarvepidajale ja kontrollikojale hiljemalt eelarveaastale järgneva aasta 1. märtsiks esialgse raamatupidamisaruande koos eelmise eelarveaasta eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruandega. Hiljemalt järgmise aasta 31. märtsiks saadab peaarvepidaja eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruande ka Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Komisjoni peaarvepidaja konsolideerib seejärel institutsioonide ja detsentraliseeritud asutuste esialgsed raamatupidamisaruanded vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklile 128.

4. Hiljemalt eelarveaastale järgneva aasta 31. märtsiks saadab komisjoni peaarvepidaja büroo esialgse raamatupidamisaruande koos eelmise eelarveaasta eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruandega kontrollikojale. Eelarveaasta eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruanne edastatakse ka Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Kui haldusdirektor on saanud kätte kontrollikoja märkused büroo esialgse raamatupidamisaruande kohta vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklile 129, koostab ta omal vastutusel büroo lõpliku raamatupidamisaruande ja esitab selle arvamuse saamiseks juhtkomiteele.

6. Juhtkomitee esitab arvamuse büroo lõpliku raamatupidamisaruande kohta.

7. Hiljemalt eelarveaastale järgneva aasta 1. juuliks edastab haldusdirektor kõnealuse lõpliku raamatupidamisaruande koos juhtkomitee arvamusena Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale.

8. Lõplik raamatupidamisaruanne avaldatakse.

9. Juhtkomitee saadab kontrollikojale vastuse selle märkuste kohta hiljemalt 15. oktoobriks. Juhtkomitee saadab nimetatud vastuse ka Euroopa Parlamendile ja komisjonile.

10. Juhtkomitee esitab Euroopa Parlamendile selle taotluse korral ja vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikli 146 lõikes 3 sätestatule kogu teabe, mida on vaja kõnealuse eelarveaasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse tõrgeteta toimimiseks.

11. Kvalifitseeritud häälteenamusega otsustava nõukogu soovitusel põhjal annab Euroopa Parlament enne 15. maid aastal n + 2 kinnituse juhtkomitee tegevusele aasta n eelarve täitmisel.

Artikkel 14

Sisekontrollisüsteemid

Komisjoni siseaudiitor vastutab büroo auditeerimise eest.

Artikkel 15

Finantseeskirjad

Büroo suhtes kohaldatakse määrust (EÜ, Euratom) nr 2343/2002. Pärast komisjoniga nõupidamist koostab juhtkomitee büroo suhtes kohaldatavad täiendavad finantseeskirjad. Kõnealused eeskirjad võivad kalduda kõrvale määrusest (EÜ, Euratom) nr 2343/2002, kui see on vajalik seoses büroo konkreetsete tegevusvajadustega ja üksnes juhul, kui komisjon on selleks eelnevalt nõusoleku andnud.

Artikkel 16

Pettusevastased meetmed

1. Pettuste, korruptsiooni ja muu õigusvastase tegevuse vastu võitlemiseks kohaldatakse piiranguteta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1073/1999 (Euroopa Pettusevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta) ⁽¹⁾ sätteid.

2. Büroo ühineb 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni vahel, mis käsitleb Euroopa Pettusevastase Ameti (OLAF) sisejuurdlust ⁽²⁾ ning võtab viivitamata vastu asjakohased sätteid, mida kohaldatakse kõigi büroo töötajate suhtes.

3. Rahastamist käsitlevates otsustes ning nendest tulenevates lepingutes ja õigusaktides sätestatakse selgesõnaliselt, et kontrollikoda ja OLAF võivad vajadusel teha büroo rahastamisest kasu saajate ning raha jaotamise eest vastutavate töötajate juures kohapealseid kontrollid.

IV PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 17

Konsulterimine

Kui see on asjakohane, siis konsulteerib BEREC enne arvamuste, prima reguleerimispraktika või aruannete vastuvõtmist huvitatud isikutega ja annab neile võimaluse esitada mõistliku aja jooksul märkusi. BEREC teeb konsultatsiooni tulemused avalikkusele kättesaadavaks, ilma et see piiraks artikli 20 kohaldamist.

⁽¹⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 15.

*Artikkel 18***Läbipaistvus ja vastutus**

BEREC ja büroo tagavad oma tegevuse maksimaalse läbipaistvuse. BEREC ja büroo tagavad, et avalikkusele ja kõigile huvitatud isikutele antakse objektiivset, usaldusväärset ja hõlpsasti kättesaadavat teavet, eelkõige BERECi ja büroo töötulemuste kohta.

*Artikkel 19***BERECi ja büroo teavitamine**

Komisjon ja riikide reguleerivad asutused annavad BERECile ja büroole nende taotlusel nende ülesannete täitmiseks vajalikku teavet. Nimetatud teavet hallatakse vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 5 sätestatud eeskirjadele.

*Artikkel 20***Konfidentsiaalsus**

BEREC ega büroo ei avalda ega tee kolmandatele isikutele teavaks teavet, mille nad on saanud või mida nad töötlevad ning mida on palutud käsitleda konfidentsiaalselt, kui artiklist 22 ei tulene teisiti.

Reguleerivate asutuste nõukogu liikmete ja juhtkomitee liikmete, haldusdirektori, väliseksperptide, sealhulgas töörühmade ekspertide ja büroo töötajate suhtes kehtivad asutamislepingu artikli 287 kohased konfidentsiaalsusnõuded, sealhulgas isegi pärast nende töökohustuste lõppemist.

BEREC ja büroo sätestavad oma sise-eeskirjades esimeses ja teises lõigus osutatud konfidentsiaalsuseeskirjade rakendamise praktilise korra.

*Artikkel 21***Huvide deklaratsioon**

Reguleerivate asutuste nõukogu liikmed ja juhtkomitee liikmed, haldusdirektor ja büroo töötajad esitavad igal aastal kohustuste ja huvide deklaratsiooni, näidates ära kõik otsesed või kaudsed huvid, mida võib pidada nende sõltumatust kahjustavaks. Sellised deklaratsioonid esitatakse kirjalikult. Reguleerivate asutuste nõukogu liikmete ja juhtkomitee liikmete ning haldusdirektori huvide deklaratsioonid avalikustatakse.

*Artikkel 22***Juurdepääs dokumentidele**

1. BERECi ja büroo valduses olevate dokumentide suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele ⁽¹⁾.

2. Reguleerivate asutuste nõukogu ja juhtkomitee võtavad määruse (EÜ) nr 1049/2001 kohaldamiseks vajalikud praktilised meetmed vastu kuue kuu jooksul pärast BERECi ja büroo tegevuse tegelikku algust.

3. Vastavalt määruse (EÜ) nr 1049/2001 artiklile 8 vastu võetud otsused võib kaevata edasi ombudsmanile või esitada kaebuse Euroopa Ühenduste Kohtule kooskõlas asutamislepingu artiklites 195 ja 230 sätestatud tingimustega.

*Artikkel 23***Privileegid ja immunitetid**

Büroo ja selle töötajate suhtes kohaldatakse Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokoll.

*Artikkel 24***Büroo vastutus**

1. Lepinguvälise vastutuse korral hüvitab büroo vastavalt liikmesriikide õigusaktide ühisele põhimõtetele kõik kahjud, mida büroo või selle töötajad on tekitanud oma kohustuste täitmisel. Euroopa Ühenduste Kohtu pädevusse kuulub kõikide selliste kahjude hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine.

2. Töötajate isiklikku rahalist vastutust ja distsiplinaarvastutust büroo ees reguleerivad büroo töötajate suhtes kohaldatavad asjaomased sätted.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED*Artikkel 25***Hindamine ja läbivaatamine**

Komisjon avaldab kolme aasta jooksul pärast BERECi ja büroo tegevuse tegelikku algust hindamisaruande nende tegevuse käigus omandatud kogemuste kohta. Hindamisaruanne hõlmab BERECi

⁽¹⁾ EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43.

ja büroo töötulemusi ja -meetodeid, pidades silmas nende eesmärgi, käesolevas määruses määratletud volitusi ja ülesandeid ning iga-aastaseid tööprogramme. Hindamisaruandes võetakse arvesse nii ühenduse kui ka liikmesriikide tasandi sidusrühmade seisukohati ning see edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Euroopa Parlament esitab hindamisaruande kohta arvamuse.

Artikkel 26

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 25. november 2009

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BUZEK

Nõukogu nimel
eesistuja
Å. TORSTENSSON

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2009/136/EÜ,

25. november 2009,

millega muudetakse direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul, direktiivi 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris, ning määrust (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitse eesmärgist tulenevate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eelkõige selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

võttes arvesse Euroopa Andmekaitseinspektori arvamust ⁽³⁾,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽⁴⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon vaatab korrapäraselt läbi elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste reguleeriva raamistiku moodustava viie direktiivi – Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta (juurdepääsu käsitlev direktiiv), ⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv), ⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja

-teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv), ⁽⁷⁾ direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ⁽⁸⁾ ning direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) ⁽⁹⁾ (edaspidi üheskoos „raamdirektiiv ja eridirektiivid”) – toimimise eelkõige selleks, et teha kindlaks tehnoloogia ja turu arengust tulenev muudatuste tegemise vajadus.

- (2) Seoses sellega esitas komisjon oma järeldused nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele 29. juuni 2006. aasta teatises, mis käsitleb ELi elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste reguleeriva raamistiku läbivaatamist.

- (3) ELi elektrooniliste sidevõrkude ja teenuste reguleeriva raamistiku reformimine, sealhulgas puudega lõppkasutajaid käsitlevate sätete tõhustamine, on peamine samm Euroopa ühtse infoühikonna ja samal ajal kõiki hõlmava infoühikonna arengu strateegilises raamistikus, nagu on kirjeldatud komisjoni 1. juuni 2005. aasta teatises nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – „i2010 – Euroopa infoühikond majanduskasvu ja tööhõive eest”.

- (4) Universaalteenusele esitatav põhinõue on pakkuda kasutajatele nende taotluse korral ühendust üldkasutatava sidevõrguga määratletud piirkonnas vastuvõetava hinnaga. Nõue hõlmab kohalike, riigisiseste ja rahvusvaheliste telefonikõnede, faksi saatmise ja vastuvõtmise ning andmeside teenust, mille osutamist võivad liikmesriigid piirata

⁽¹⁾ ELT C 224, 30.8.2008, lk 50.

⁽²⁾ ELT C 257, 9.10.2008, lk 51.

⁽³⁾ ELT C 181, 18.7.2008, lk 1.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 24. septembri 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata), nõukogu 16. veebruari 2009. aasta ühine seisukoht (ELT C 103 E, 5.5.2009, lk 40), Euroopa Parlamendi 6. mai 2009. aasta seisukoht ning nõukogu 26. oktoobri 2009. aasta otsus.

⁽⁵⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 7.

⁽⁶⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 21.

⁽⁷⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 33.

⁽⁸⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 51.

⁽⁹⁾ EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

lõppkasutaja peamiseasukohaga/elukohaga. Ühenduse pakkumise tehnilistele vahenditele ei tohiks kehtestada piiranguid ning lubatud peaksid olema nii traadiga kui ka traadita tehnoloogia; piirata ei tohiks ka seda, millised operaatorid täidavad osaliselt või täies mahus universaalteenuse osutamise kohustusi.

- (5) Andmeühendus üldkasutatava sidevõrguga määratletud piirkonnas peaks toetama andmesidet edastuskiirusega, mis on piisav juurdepääsuks näiteks selliste sidusteenustele, mida osutatakse avaliku Interneti vahendusel. Konkreetse kasutaja Interneti-ühenduse kiirus sõltub hulgast teguritest, sealhulgas Interneti-teenuse osutaja ühenduvusest ja rakendusest, mille jaoks ühendust kasutatakse. Andmeedastuskiirus, mida suudab toetada ühendus üldkasutatava sidevõrguga, sõltub nii abonendi lõppseadme suutlikkusest kui ka ühendusest. Seepärast ei ole otsustarbekas nõuda ühenduse tasandil konkreetset andmeedastus- või bitikiirust. Paindlikkus on vajalik, et liikmesriigid saaksid vajaduse korral võtta meetmeid tagamaks, et andmeühendus suudab rahuldavalt toetada liikmesriikide määratletud toimiva Interneti-ühenduse jaoks piisavat andmeedastuskiirust, võttes nõuetekohaselt arvesse siseriiklike turgude eripära, näiteks kõnealuses liikmesriigis enamiku abonentide kasutatavat põhilist ribalaiust, ning tehnoloogilist teostatavust, tingimusel et nende meetmetega püütakse minimeerida turumoonutusi. Kui kõnealuste meetmetega kaasneb määratud ettevõtjale ebaõiglane koormus, võttes nõuetekohaselt arvesse kulusid ja tulusid ning asjaomaste teenuste osutamisest tulenevat immateriaalset kasu, võib seda võtta arvesse universaalteenuse osutamise kohustuse netokulu arvestuses. Põhivõrgu infrastruktuuri jaoks võib korraldada ka alternatiivse rahastamise, mis hõlmab ühenduse rahalisi vahendeid või riigisiseseid meetmeid kooskõlas ühenduse õigusega.
- (6) See ei kahanda vajadust selle järele, et Euroopa Komisjon peaks uuesti läbi vaatama universaalteenuse osutamise seotud kohustused, mis võib hõlmata kõnealuste kohustuste rahastamist vastavalt direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artiklile 15, ning vajaduse korral esitada reformiettepanekuid, et saavutada üldist huvi pakkuvad eesmärgid.
- (7) Selguse ja lihtsuse huvides käsitletakse käesolevas direktiivis ainult direktiivide 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ja 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) muudatusi.
- (8) Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 1999. aasta direktiivi 1999/5/EÜ raadioseadmete ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete ning nende

nõuetekohasuse vastastikuse tunnustamise kohta, ⁽¹⁾ eelkõige selle artikli 3 lõike 3 punktis f sätestatud puudega seonduvaid nõudeid, tuleks teatavad lõppseadmetega seotud aspektid, sealhulgas tarbijate valduses olevad, puudega lõppkasutajatele mõeldud seadmed, olenemata sellest, kas lõppkasutaja erivajadused on tingitud puudest või vananemisest, tuua võrkudele juurdepääsu ja teenuste kasutamise parandamise eesmärgil direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) reguleerimisalasse. Kõnealuste seadmete hulka kuuluvad praegu ainult vastuvõtu võimaldavad raadio ja televisiooni lõppseadmed ning eriotstarbelised lõppseadmed kuulmispuudega lõppkasutajatele.

- (9) Liikmesriigid peaksid kehtestama meetmed, et edendada laialdaselt kättesaadavate toodete ja teenuste, sealhulgas puudega lõppkasutajatele mõeldud vahendite turu loomist. Selle võib saavutada muu hulgas Euroopa standardite osutamisega, elektroonilise juurdepääsu (e-juurdepääs) nõuete kehtestamisega riigihangete menetlustele, teenuste osutamisega seotud pakkumiskutsetele ning puudega lõppkasutajate õigusi kaitsvate õigusaktide rakendamiseks.
- (10) Kui direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artiklis 4 määratletud universaalteenuse osutamiseks määratud ettevõtja otsustab seoses universaalteenuse osutamise kohustusega kogu oma riigi territooriumil asuva kohaliku juurdepääsuvõrgu vara või selle osa üle anda erineva lõpliku omandilise kuuluvusega eraldiseisvale juriidilisele isikule, peaks riigi reguleeriv asutus hindama tehingu mõju, et tagada universaalteenuse osutamise jätkumine kogu riigi territooriumil või selle osades. Selleks peaks ettevõtja võõrandamisest eelnevalt teavitama universaalteenuse osutamise kohustuse määranud riigi reguleerivat asutust. Riigi reguleeriva asutuse hinnang ei tohiks piirata tehingu sooritamist.
- (11) Tehnoloogia areng on toonud kaasa üldkasutatavate taksofonide arvu märkimisväärse vähenemise. Et tagada tehnoloogia neutraalsus ja kõneside pidev kättesaadavus üldsusele, peaks riigi reguleerivatel asutustel olema võimalik kehtestada ettevõtjatele kohustusi eesmärgiga tagada lõppkasutajate mõistlike vajaduste rahuldamiseks juurdepääs mitte ainult üldkasutatavatele taksofonidele, vaid võimaluse korral ka alternatiivsele üldkasutatavale kõnesidele.
- (12) Puudega lõppkasutajatele tuleks tagada samasugune juurdepääs teenustele kui teistele lõppkasutajatele. Selleks peaks juurdepääs olema funktsionaalselt võrdne, nii et puudega lõppkasutajatele oleks võimaldatud samasugune teenuse kasutatavus kui teistele lõppkasutajatele, kuid teistsuguste vahenditega.

⁽¹⁾ EÜT L 91, 7.4.1999, lk 10.

- (13) Määratlusi on vaja kohandada nii, et need vastaksid tehnoloogia neutraalsuse põhimõttele ja tehnoloogia arengule. Eelkõige tuleks teenuse osutamise tingimused eraldada üldkasutatava telefoniteenuse määratlusest, mis on üldsusele kättesaadavaks tehtud elektrooniline sideteenus, mis otse või kaudselt võimaldab siseriiklike või siseriiklike ja rahvusvaheliste kõnede algatamist ja vastuvõtmist riigi või rahvusvahelisse telefoninumeratsiooniplaani kuuluva(te) numbri(te) abil, olenemata sellest, kas teenus põhineb ahelkommuteeritud või pakettkommuteeritud andmesideteenuste tehnoloogial. Selline teenus on laadilt kaheasuuline, võimaldades mõlemal pooltel sidet pidada. Teenus, mis ei vasta kõigile neile tingimustele, näiteks läbiklikkimise rakendus klienditeeninduse veebilehel, ei ole üldkasutatav telefoniteenus. Üldkasutatav telefoniteenus hõlmab samuti sidepidamisvõimalusi, mis on mõeldud spetsiaalselt puudega lõppkasutajatele, kes kasutavad tekstiteenuseid või spetsiaalseid kõneteenuseid.
- (14) Vaja on selgitada, et kaudne teenuste osutamine võib hõlmata juhtumeid, kui kõne algatatakse operaatori valiku või eelvaliku kaudu või kui teenuseosutaja müüb teise ettevõtja osutatud üldkasutatavat telefoniteenust edasi või muudab tootemarki.
- (15) Tänu tehnoloogia ja turu arengule hakkavad võrgud kasutama järjest enam IP-tehnoloogiat ning tarbijad saavad üha enam valida konkureerivate kõneteenuse osutajate vahel. Seepärast peaksid liikmesriigid suutma eraldada universaalteenuse osutamise kohustused, mis on seotud määratletud piirkonnas üldkasutatava sidevõrguga liitumisega, üldkasutatava telefoniteenuse osutamisest. Selline eraldamine ei tohiks mõjutada universaalteenuse osutamise kohustuse ulatust, nagu see on kindlaks määratud ja läbi vaadatud ühenduse tasandil.
- (16) Subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt peavad liikmesriigid objektiivsete kriteeriumide põhjal otsustama, millised ettevõtjad määratakse universaalteenuse osutajaks, võttes vajaduse korral arvesse ettevõtjate suutlikkust ja tahet aktsepteerida kõiki universaalteenuse osutamise kohustusi või osa nendest. See ei välista liikmesriikide võimalust kehtestada sellise osutaja määramise käigus tulemuslikkuse põhjendusel eritingimusi, sealhulgas geograafiliste piirkondade või komponentide rühmitamine või universaalteenuse osutamise miinimumperioodi sätestamine.
- (17) Riigi reguleerivad asutused peaksid suutma jälgida universaalteenuse osutamise kohustusega hõlmatud teenuste jaemüügitariifide arengut ja taset ka juhul, kui liikmesriik ei ole veel universaalteenust osutavat ettevõtjat määranud. Sellisel juhul tuleks jälgida viisil, mis ei põhjustaks liigset halduskoormust riigi reguleerivatele asutustele ega sellist teenust osutavatele ettevõtjatele.
- (18) Välja tuleks jätta üleliigsed kohustused, mis olid mõeldud 1998. aasta reguleerivalt raamistikult 2002. aasta raamistikule ülemineku hõlbustamiseks, ning sätted, mis kattuvad direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) sätetega ja kordavad neid.
- (19) Püsiliinide miinimumkogumi jaemüügitasandil pakkumise nõue, mis oli vajalik 1998. aasta reguleeriva raamistiku sätete jätkuva rakendamise tagamiseks püsiliinide valdkonnas, mis ei olnud 2002. aasta raamistiku jõustumise ajal piisavalt konkurentsipõhine, ei ole enam vajalik ja tuleks tunnistada kehtetuks.
- (20) Operaatori valiku ja eelvaliku jätkuv kehtestamine otse ühenduse õigusaktidega võib takistada tehnoloogia arengut. Neid meetmeid peaksid pigem võtma riikide reguleerivad asutused turuanalüüsi põhjal direktiivis 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) sätestatud korras ja direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklis 12 osutatud kohustuste kaudu.
- (21) Lepinguid käsitlevaid sätteid tuleks kohaldada mitte ainult tarbijate, vaid ka teiste lõppkasutajate, eeskätt mikro- ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) suhtes, kes võivad eelistada tarbijate vajadustele kohandatud lepingut. Vältimaks teenuseosutaja tarbetut halduskoormust ja VKEde määratlemisega seotud keerukust, ei tuleks lepinguid käsitlevaid sätteid kohaldada nimetatud muude lõppkasutajate suhtes automaatselt, vaid ainult nende taotluse korral. Liikmesriigid peaksid võtma asjakohaseid meetmeid edendamaks VKEde teadlikkust sellest võimalusest.
- (22) Tehnoloogia arengu tulemusel võidakse tulevikus lisaks tavapärastele numbrituvastusviisidele kasutada ka muud liiki identifikaatoreid.
- (23) Kõnede tegemist võimaldavate elektrooniliste sideteenuste osutajad peaksid tagama, et nende tarbijatele antakse piisavalt teavet selle kohta, kas nad pakuvad juurdepääsu hädaabiteenustele ja teavet igasuguste teenuste piirangute (näiteks helistaja asukoha kindlakstegemise või hädaabikõnede suunamisega seotud piirangud) kohta. Need teenuseosutajad peaksid andma oma tarbijatele esialgses lepingus ja seejärel iga juurdepääsutingimuste muutmise korral selget ja läbipaistvat teavet näiteks hindade kohta. Nimetatud teave peaks hõlmama kõiki territoriaalselt

- katvust puudutavaid piiranguid, põhinedes teenuse kavandavatel tehnilistel tööparameetritel ning kasutada oleval infrastruktuuril. Kui teenust ei pakuta kommuteeritava telefonivõrgu kaudu, peaks teave hõlmama ka juurdepääsu ja helistaja asukohta käsitleva teabe usaldusväärsuse taset võrreldes teenusega, mida pakutakse kommuteeritava telefonivõrgu kaudu, võttes arvesse praegust tehnoloogiat ja kvaliteedistandardeid ning direktiivis 2002/22/EÜ (univeraalteenuse direktiiv) täpsustatud teenuse kvaliteedi parameetreid.
- (24) Seoses lõppseadmetega tuleks tarbijalepingus täpsustada piiranguid, mille teenuseosutaja on kehtestanud seadme kasutamisele, näiteks mobiilsidevahendite lukustamine SIM-kaardiga, kui sellised piirangud ei ole siseriiklike õigusaktidega keelatud, ning lepingu ennetähtaegse või kokkulepitud kehtivusaja lõpul selle lõpetamise kulud, sealhulgas seadme endale jätmisega seotud kulud.
- (25) Kohustamata teenuseosutajat tegema enamat, kui on nõutud ühenduse õigusaktides, peaks tarbijaleping täpsustama nende meetmete liigi, mida teenuseosutaja võib võtta turvaintsidentide, terviklikkuse rikkumise või turvaohutude puhul.
- (26) Sideteenuste kasutamist puudutavate üldist huvi pakkuvate küsimustega tegelemiseks ning teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitse edendamiseks peaks asjaomastel riigiasutustel olema võimalik teenuseosutajate abiga koostada ja levitada selliste teenuste kasutamist käsitlevat üldist huvi pakkuvat teavet. See võiks hõlmata üldist huvi pakkuvat teavet seoses autoriõiguste rikkumise, muude ebaseaduslike kasutamiseviiside ja kahjustava sisu levitamise ja nõuandeid ja kaitsevahendeid juhuks, kui ohus on isiku turvalisus, mis võib juhtuda näiteks isikuandmete teatud tingimustel avalikustamisel, või kui ohus on eraelu puutumatus või isikuandmed, samuti teavet kergesti kasutatava ja konfigureeritava tarkvara või tarkvara suvandide kohta, mis võimaldavad kaitsta lapsi või kergesti mõjutatavaid isikuid. Teavet võiks koordineerida direktiivi 2002/22/EÜ (univeraalteenuse direktiiv) artikli 33 lõikega 3 kehtestatud koostöömenetluse korras. Sellist üldist huvi pakkuvat teavet tuleks vajaduse korral ajakohastada ja see tuleks esitada kergesti arusaadaval viisil nii trükitud kui ka elektroonilisel kujul, mille üksikasjad määrab kindlaks iga liikmesriik, ning avaldada ametiasutuse veebilehel. Riigi reguleerivatel asutustel peaks olema võimalik kohustada teenuseosutajaid levitama nimetatud standardset teavet oma klientidele viisil, mida riigi reguleerivad asutused peavad sobivaks. Teave peaks olema lisatud ka lepingutesse, kui liikmesriigid seda nõuavad. Sellise teabe levitamine ei tohiks samas põhjustada ettevõtjatele liigset koormust. Liikmesriigid peaksid edendama teabe levitamist nende sidevahendite teel, mida ettevõtjad kasutavad abonentidega sidepidamiseks tavapärase äritegevuse käigus.
- (27) Abonentide õigus taganeda lepingust ilma leppetrahvita rakendub elektrooniliste sidevõrkude ja/või teenuste pakkujate kehtestatud lepingutingimuste muutmisel.
- (28) Lõppkasutajatel peaks olema võimalik otsustada, millist sisu nad soovivad saada ja vastu võtta ning milliseid teenuseid, rakendusi, riist- ja tarkvara nad selleks soovivad kasutada, ilma et see piiraks võrkude ja teenuste terviklikkuse ning ohutuse säilitamise vajadust. Konkurentsil põhinev turg pakub kasutajatele laias valikus sisu, rakendusi ja teenuseid. Riikide reguleerivad asutused peaksid edendama kasutajate võimalusi teabele juurdepääsuks ja selle levitamiseks ning mis tahes vabalt valitud rakenduste ja teenuste kasutamiseks, nii nagu see on sätestatud direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8. Võttes arvesse elektroonilise side kasvavat tähtsust tarbijate ja ettevõtjate jaoks, tuleks kasutajaid igal juhul põhjalikult teavitada igasugustest teenuseosutaja ja/või võrgupakkuja poolt elektrooniliste sideteenuste kasutamisele kehtestatud piirangutest. Nimetatud teave peaks teenuseosutaja valikul täpsustama asjaomase sisu, rakenduse või teenuse liigi või üksikud rakendused või teenused või mõlemad. Sõltuvalt kasutatavast tehnoloogiast ja piirangute liigist, võib selliste piirangute korral olla nõutav direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) kohane kasutaja nõusolek.
- (29) Direktiiviga 2002/22/EÜ (univeraalteenuse direktiiv) ei nähta ette ega ka keelata teenuseosutajate poolt vastavalt siseriiklikule õigusele kehtestatud tingimusi, mis piiravad lõppkasutajate juurdepääsu teenustele ja rakendustele ja/või nende kasutamist, kuid sätestatakse kohustus näha ette teavitamine sellistest piirangutest. Liikmesriigid, kes soovivad rakendada meetmeid seoses lõppkasutajate juurdepääsuga teenustele ja rakendustele ja/või nende kasutamisega, peavad austama kodanike põhiõigusi, sh õigust eraelu puutumatusse ja õiglasele kohtupidamisele, ja mis tahes sellised meetmed peavad täielikult arvesse võtma ühenduse tasandil sõnastatud poliitilisi eesmärke, nt ühenduse infoühiskonna arengu edendamist.
- (30) Direktiiviga 2002/22/EÜ (univeraalteenuse direktiiv) ei nõuta teenuseosutajatelt nende võrgustike kaudu edastatava teabe jälgimist ega sellise teabe tõttu oma klientide vastu kohtumenetluste algatamist, samuti ei muudeta teenuseosutajaid teabe eest vastutavaks. Karistusmeetmete võtmine või kriminaalmenetluse algatamine on küsimus, mis kuulub liikmesriigi õiguse pädevusse, austades põhiõigusi ja -vabadusi, sh õigust õiglasele kohtupidamisele.

- (31) Asjakohaste ühenduse eeskirjade puudumisel loetakse sisu, rakendusi ja teenuseid õiguspärasteks või kahjulikeks siseriikliku materiaal- ja menetlusõiguse kohaselt. Selle üle, kas sisu, rakendused või teenused on õiguspärased või kahjulikud, teevad nõuetekohase menetluse kohaselt otsuse liikmesriigid, mitte elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakkujad. Raamdirektiiv ja eridirektiivid ei piira võimalust kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta), ⁽¹⁾ mis muu hulgas sisaldab „pelga edastamise” eeskirja vahendusteenuse osutajate jaoks.
- (32) Selliste konkurentsipõhiste turgude puhul, kus teenuseosutajaid on rohkem, on tarbijate jaoks suurima tähtsusega pakkumisi ja teenuseid käsitleva läbipaistva, ajakohastatud ja võrreldava teabe olemasolu. Elektrooniliste sideteenuste lõppkasutajatel ja tarbijatel peaks olema kergesti kättesaadaval kujul avaldatud teabe põhjal võimalik lihtsalt võrrelda turul pakutavate eri teenuste hindu. Selleks et teha neile hindade võrdlemine lihtsaks, peaks riikide reguleerivatel asutustel olema võimalik nõuda elektroonilisi sidevõrke ja/või -teenuseid pakkuvatelt ettevõtjatel teabe (sealhulgas tariifid, tarbimisviisid ja muu asjakohane statistika) suuremat läbipaistvust ning tagada, et kolmandatel isikutel on õigus tasuta kasutada selliste ettevõtjate poolt üldsusele kättesaadavaks tehtud teavet. Samuti peaks riikide reguleerivatel asutustel olema võimalik teha kättesaadavaks hinnajuhised, eelkõige juhul, kui turg ei ole seda teinud tasuta või mõistliku hinnaga. Ettevõtjatel ei tohiks olla õigust nõuda tasu sellise teabe kasutamise eest, mis on juba avaldatud ning on seega üldkasutatav. Lisaks sellele peaksid lõppkasutajad ja tarbijad enne teenuse ostmist saama piisavalt teavet teenuse hinna ja liigi kohta, eelkõige juhul, kui tasuta telefoninumbritega kaasnevad lisatasud. Riigi reguleerivatel asutustel peaks olema võimalik nõuda sellise teabe üldist esitamist ning nende kindlaks määratud teatud teenusekategoriate puhul sellise teabe esitamist vahetult enne kõne ühendamist, kui siseriiklike õigusaktidega ei ole sätestatud teisiti. Enne kõne ühendamist hinnateabe esitamist nõudvate kõnede kategooriate kindlaksmääramisel peaksid riigi reguleerivad asutused võtma asjakohaselt arvesse teenuse iseloomu, teenusele kohaldatavaid hinnatingimusi ja seda, kas pakkujaks on teenuseosutaja, kes ei ole elektrooniliste sideteenuste osutaja. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/31/EÜ (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) kohaldamist, peaksid ettevõtjad liikmesriikide nõudmise korral andma abonentidele samuti asjaomaste riigiasutuste koostatud üldist huvi pakkuvat teavet, muu hulgas kõige levinumate rikkumiste ning nende õiguslike tagajärgede kohta.
- (33) Tarbijaid tuleks teavitada õigustest, mis neil on seoses nende isikuandmete kasutamiseiga abonendikataloogides, eelkõige selliste kataloogide otstarbest ja nende tasuta õigusest sellele, et nende andmeid üldkasutatavasse abonendikataloogi ei lisataks, nagu on sätestatud direktiivis 2002/58/EÜ (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv). Tarbijaid tuleks teavitada süsteemidest, mis võimaldavad teabe lisamist kataloogi andmebaasi ilma, et need andmed oleksid kataloogiteenuse kasutajale kättesaadavad.
- (34) Teenuse nõutava kvaliteedi peaks lõppkasutajatele tagama konkurentsipõhine turg, kuid teatavatel juhtudel võib teenuse kvaliteedi halvenemise, juurdepääsu takistamise ja võrguliikluse aeglustumise vältimiseks osutada vajalikuks tagada üldkasutatavate sidevõrkude miinimumkvaliteet. Operaatorid võivad teenuse kvaliteedi tagamiseks kasutada võrguühenduses toimuva liikluse mõõtmiseks ja kontrollimiseks kehtestatud korda, et hoida ära võrguühenduse täiskoormus või ülekoormus, mis võib viia võrgu kinnijooksmise ja halva toimimiseni. Riikide reguleerivad asutused, kes toimivad vastavalt raamdirektiivi ja eridirektiivide sätetele, peaksid asjaomast korda kontrollima tagamaks, et sellega ei piirata konkurentsi, pöörates eelkõige tähelepanu diskrimineerivale käitumisele. Vajaduse korral võivad riikide reguleerivad asutused kehtestada ka komisjoni üle vaadatavad minimaalsed teenuse kvaliteedi nõuded üldkasutatavate sidevõrke pakkuvatele ettevõtjatele, et tagada pakutavate võrgupõhiste teenuste ja rakenduste vastavus miinimumkvaliteedi standardile. Riikide reguleerivad asutused peaksid saama võtta meetmeid teenuse kvaliteedi tarbijate huve kahjustava halvenemise, sh võrguliikluse takistuste või aeglustumisega tegelemiseks. Kuna aga ühtlustamata meetmed võivad märgatavalt takistada siseturu toimimist, peaks komisjon hindama riikide reguleerivate asutuste kavandatavate nõudeid, pidades silmas võimalikku reguleerivat sekkumist kogu ühenduses, ning tegema vajaduse korral märkusi või soovitusi, et saavutada meetmete ühetaoline kohaldamine.
- (35) Tulevaste IP-võrkude puhul, kui teenuse osutamise saab eraldada võrgu pakkumisest, peaksid liikmesriigid määrata kindlaks kõige asjakohasemad meetmed, et tagada üldkasutatavate sidevõrkude kaudu osutatavate üldkasutatavate telefoniteenuste kättesaadavus ja pidev juurdepääs hädaabiteenustele võrgu ulatusliku rikke või vääramatu jõu korral, võttes arvesse eri liiki abonentide prioriteete ja tehnilisi piiranguid.

(¹) EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1.

- (36) Tagamaks, et puudega lõppkasutajad saaksid kasu konkurentsist ja teenuseosutajate valimise võimalusest, nagu enamik lõppkasutajaid, peaksid asjaomased riigiasutused vajaduse korral ja siseriiklike tingimusi arvestades täpsustama tarbijakaitsenõuded, mida üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid osutavad ettevõtjad peavad täitma. Sellised nõuded võivad eelkõige sisaldada ettevõtjate kohustust tagada, et puudega lõppkasutajad saaksid nende teenuseid kasutada samaväärsetel tingimustel, sealhulgas seoses hinna ja tariifidega, kui teised lõppkasutajad, sõltumata mis tahes neile tekkivatest lisakuludest. Muud nõuded võivad käsitleda ettevõtjatevahelist hulgiüügiorda.
- (37) Operaatori abiteenuste hulka kuulub mitmeid erinevaid lõppkasutajatele mõeldud teenuseid. Selliste teenuste osutamises peaksid äriläbirääkimiste teel kokku leppima üldkasutatavate sidevõrkude pakkujad ja operaatori abiteenuste osutajad, nagu seda tehakse kõigi muude klientidele pakutavate tugiteenuste puhul, ning puudub vajadus jätkata nende osutamist kohustuslikus korras. Seega tuleks vastav kohustus tunnistada kehtetuks.
- (38) Numbriinfoteenused peaksid vastavalt komisjoni 16. septembri 2002. aasta direktiivi 2002/77/EÜ (konkurentsi kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste turgudel) ⁽¹⁾ artiklile 5 olema ja sageli ongi konkrentsi põhised. Hulgiüügi meetmed, millega tagatakse lõppkasutajate (nii tavakuu ka mobiilsidekasutajate) andmete lisamine andmebaasidesse, peaksid järgima isikuandmete kaitset, sealhulgas direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) artiklit 12. Tuleks näha ette kulupõhine andmete edastamine teenuseosutajatele (kusjuures liikmesriikidel peaks olema võimalus kehtestada keskne mehhanism mitmekülgse koondteabe andmiseks kataloogiteenuse pakkujatele), samuti võrgule juurdepääsu võimaldamine mõistlikel ning läbipaistvatel tingimustel, et tagada lõppkasutajatele täielik kasu konkurentsist, mille peamine eesmärk on teha võimalikuks jaeüügi reguleerimise kaotamine nende teenuste puhul ja kataloogiteenuse pakkujate tegemine mõistlikel ning läbipaistvatel tingimustel.
- (39) Lõppkasutajatel peaks olema kõikide häälkõne algatamist võimaldavate telefoniteenuste puhul võimalik helistada hädaabiteenistustele riigi telefoninumeratsiooniplaani kuuluva(te) numbrile 112 on kasutusel ka riigisisest hädaabinumbrit, võivad kehtestada ettevõtjatele samasuguse kohustuse tagada juurdepääs riigisisestele hädaabinumbritele. Pääste- ja hädaabiteenistustel peaks olema võimalik vastata numbrile 112 tehtud kõnedele vähemalt sama kiiresti ja tõhusalt kui riigisisestele hädaabinumbritele tehtud kõnedele. Selleks et parandada Euroopa Liidus reisivate kodanike kaitset ja turvalisust, on vaja numbrit 112 rohkem tutvustada. Selleks tuleks mis tahes liikmesriigis reisivatele kodanikele selgitada, eelkõige rahvusvahelistes bussiterminalides, raudteejaamades, sadamates ja lennujaamades ning telefonikataloogides, taksofonikabiinides ning tellimismaterjalides ja arvetel antava teabe kaudu, et ühtne hädaabinumber 112 kehtib kogu ühenduses. See on peamiselt liikmesriigi ülesanne, kuid komisjon peaks jätkuvalt toetama ja täiendama liikmesriikide algatusi, mille eesmärk on parandada teadlikkust numbrile 112 kohta, ja hindama korrapäraselt üldsuse teadlikkust sellest numbrist. Kodanike kaitse parandamiseks tuleks tugevdada kohustust teha kindlaks helistaja asukoht. Eelkõige peaksid ettevõtjad tegema helistaja asukoha teabe hädaabiteenistustele kättesaadavaks kohe, kui kõne jõuab nimetatud teenistusse, sõltumata kasutatavast tehnoloogiast. Selleks et arvestada tehnoloogia edusamme, sealhulgas neid, tänu millele on võimalik järjest täpsemalt määrata helistaja asukohta, peaks komisjonil olema volitused võtta vastu tehnilised rakendusmeetmed, et tagada ühenduses tulemuslik juurdepääs numbrile 112, mis on kodanike huvides. Sellised meetmed ei tohi piirata hädaabiteenistuste korraldust liikmesriikides.
- (40) Liikmesriigid peaksid tagama, et ettevõtjad, kes osutavad lõppkasutajatele elektroonilist sideteenust, mis on mõeldud riigi telefoninumeratsiooniplaani kuuluva(te) numbrile 112 abil riigisisestele kõnedele algatamiseks, tagavad usaldusväärse ja täpse juurdepääsu hädaabiteenustele, arvestades riigisisest nõudeid ja kriteeriume. Võrgust sõltumatutel ettevõtjatel ei pruugi olla kontrolli võrkude üle ja neil ei pruugi olla võimalik tagada nende teenuse kaudu tehtavate hädaabikõnede suunamist sama usaldusväärsusega, kuna võib juhtuda, et neil ei pruugi olla võimalik tagada teenuse kättesaadavust seetõttu, et infrastruktuuriprobleemid ei ole nende kontrolli all. Võrgust sõltumatute ettevõtjate jaoks ei pruugi teave helistaja asukoha kohta olla alati tehniliselt teostatav. Niipea, kui on kehtestatud rahvusvaheliselt tunnustatud standardid, mis võimaldavad kõnede täpset ja usaldusväärset suunamist ja ühendamist hädaabiteenistustega, peaksid ka võrgust sõltumatud ettevõtjad täitma kohustust seoses helistaja asukoha puudutava teabega teistelt ettevõtjalt nõutavaga võrreldaval tasemel.
- (41) Liikmesriigid peaksid võtma erimeetmeid, et tagada puudega lõppkasutajatele, eelkõige kurtidele, kuulmis- ja kõnepuudega ning pimekurtidele kasutajatele, võrdväärne juurdepääs hädaabiteenustele, sealhulgas numbrile 112. Meetmed võiksid sisaldada kuulmispuudega kasutajatele eriotstarbeliste lõppseadmete pakkuist, tekstiteenuste osutamist või muude eriseadmete pakkuist.

⁽¹⁾ EÜT L 249, 17.9.2002, lk 21.

- (42) Rahvusvahelise koodi 3883 (Euroopa numeratsiooniväli (ETNS)) arendamist pidurdavad praegu ebapiisav teadlikkus, liiga bürookraatlikud protseduurinõuded ja selle tulemusena nõudluse puudumine. ETNSi arendamise julgustamiseks peaksid riigid, kellele Rahvusvaheline Telekommunikatsiooniliit on määranud rahvusvahelise koodi 3883, delegeerima vastutuse selle haldamise, numbrite loovutamise ja tutvustamise eest – järgides tippdomeeni „eu” rakendamise eeskju – olemasolevale eraldiseisvale organisatsioonile, mille komisjon on nimetanud avatud, läbipaistvas ja mittediskrimineerivas valikumenetluses. Nimetatud organisatsioonile tuleks ülesandeks teha ka selliste avaliku teenuse rakenduste ettepanekute väljatöötamine, mis kasutavad ETNSi üleeuroopalisteks teenusteks, nt ühine telefoninumber mobiilsete lõppseadmete vargusest teatamiseks.
- (43) Arvestades kadunud lastest teavitamisele eriomaseid aspekte ja selle teenuse piiratud osutamist praegu, peaksid liikmesriigid mitte ainult reserveerima numbrit, vaid ka tegema kõik tagamaks, et nende territooriumil oleks kadunud lastest teavitamise teenus numbrit 116000 all viivitatamata kättesaadav. Selleks peaksid liikmesriigid võimaluse korral korraldama muu hulgas pakkumismenetlusi, et kutsuda huvitatud isikuid nimetatud teenust pakkuma.
- (44) Häälkõne on jätkuvalt kõige kindlam ja usaldusväärsem hädaabiteenuste juurdepääsu viis. Teised ühenduse võtmise viisid, nagu tekstisõnumite saatmine, võivad olla vähem usaldusväärsed ja nende puhul võib puuduseks olla asjaolu, et need ei ole viivitatamatud. Liikmesriikidel peaks olema siiski võimalik juhul, kui nad peavad seda asjakohaseks, toetada hädaabiteenuste häälkõnedega võrdset juurdepääsu võimalust pakkuvate teiste juurdepääsuviiside arendamist ja rakendamist.
- (45) Vastavalt oma 15. veebruari 2007. aasta otsusele 2007/116/EÜ (millega reserveeritakse riigisisene numeratsiooniala algusega 116 sotsiaalse väärtusega ühtlustatud teenuste ühtlustatud numbritele) ⁽¹⁾ on komisjon palunud liikmesriikidel reserveerida numbrid numeratsioonialas algusega 116 teatavatele sotsiaalse väärtusega teenustele. Kõnealuse otsuse asjakohased sätted peaksid kajastuma direktiivis 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv), et integreerida need veel kindlamalt elektroonilise side ja teenuste reguleerivasse raamistikku ning hõlbustada juurdepääsu puudega lõppkasutajatele.
- (46) Ühisturg tähendab seda, et ühenduse mittegeograafilisi numbreid, sealhulgas tasuta ja tasulisi numbreid, kasutades on lõppkasutajatel juurdepääs kõigile teiste liikmesriikide numeratsiooniplaani numbritele ja juurdepääsuteenustele. Lõppkasutajatel peaks olema juurdepääs ka ENTSi numbritele ning rahvusvahelistele tasuta numbritele. Piiriülest juurdepääsu numeratsiooniresurssidele ning kaasnevatele teenustele ei tohiks keelata, välja arvatud objektiivselt põhjendatud juhtudel, näiteks vajaduse korral võidelda pettuse ja kuritarvitamisega, nt seoses teatavate tasuliste teenustega, kui number on määratud ainult riigisiseks kasutamiseks (nt riigisisene lühinumber) või kui see ei ole tehniliselt või majanduslikult teostatav. Kasutajaid tuleks varem selgelt teavitada kõigist tasuta numbrite puhul rakendatavatest tasudest, näiteks tasudest standardsete rahvusvaheliste koodide valimise abil tehtavate rahvusvaheliste kõnede eest.
- (47) Konkurentsikeskkonna kõigi eeliste ärakasutamiseks peaks tarbijatel olema võimalik teha teadlikke otsuseid ning vahetada teenuseosutajat, kui see on nende huvides. Samuti on oluline tagada, et neile ei tehtaks sealjuures õiguslikke, tehnilisi ega praktilisi takistusi, sealhulgas seoses lepingutingimuste, menetluste, tasudega jne. See ei välista tarbijalepingutes mõistlike minimaalsete lepinguperioodide kehtestamist. Kõige olulisem tegur, mis tagab konkurentsipõhistel elektroonilise side turgudel tõhusa konkurentsi ning aitab tarbijatel teha valikuid, on numbrite teisaldatavus, mida peaks olema võimalik rakendada võimalikult väikese viivitusega, nii et number oleks funktsionaalselt aktiveeritud ühe tööpäeva jooksul ning et tarbija ei peaks teenuse puudumise all kannatama rohkem kui ühe tööpäeva. Riigi reguleerivad asutused võivad näha ette üleüldise numbrit teisaldamise menetluse, võttes arvesse lepinguid käsitlevaid siseriiklikke sätteid ja tehnoloogia arengut. Mõne liikmesriigi kogemused on näidanud, et teenuseosutajat võidakse vahetada ilma tarbijate nõusolekuta. Kuigi kõnealuse küsimusega peaksid tegelema eeskätt õiguskaitseasutused, peaks liikmesriikidel olema võimalus sellise ohu vähendamiseks kehtestada numbrite teisaldamise suhtes vajalikud proportsionaalsed miinimummeetmed, sealhulgas kohased karistused, ja tagada tarbijate kaitse kogu teisaldamisprotsessi jooksul, ilma et see numbrite teisaldamise atraktiivsust nende silmis vähendaks.
- (48) Juriidilisi edastamiskohustusi võib kohaldada kindlaksmääratud meediateenuste osutajate pakutavate kindlate raadio- ja televisioonikanalite ning lisateenuste suhtes. Tagamaks, et sellised kohustused oleksid läbipaistvad, proportsionaalsed ja nõuetekohaselt määratletud, peaksid liikmesriigid edastamiskohustust oma siseriiklikus õiguses selgelt põhjendama. Edastamiskohustused tuleks kavandada selliselt, et need soodustaksid piisavalt tõhusate investeeringute tegemist infrastruktuuri. Selleks et edastamiskohustused arvestaksid tehnoloogia ja turu arengut ning taotletavate eesmärkidega proportsionaalsuse säilitamiseks, tuleks edastamiskohustused korrapäraselt läbi vaadata. Lisateenused hõlmavad puudega lõppkasutajate juurdepääsu parandamiseks mõeldud teenuseid, näiteks videoteksti, subtiitreid, audiokirjeldust ja viipekeelt, kuid ei piirdu nendega.

⁽¹⁾ ELT L 49, 17.2.2007, lk 30.

- (49) Tarbijatega konsulteerimise puudujääkide korvamiseks ja kodanike huvide paremaks esindamiseks peaksid liikmesriigid looma sobiva konsultatsioonimehhanismi. Selliseks mehhanismiks võib olla asutus, mis uurib riigi reguleerivast asutusest ja teenuseosutajatest sõltumatult tarbijatega seotud küsimusi, näiteks tarbijakäitumist ja teenuseosutaja vahetamise mehhanisme, ning mille tegevus oleks läbipaistev ja toetaks sidusrühmadega konsulteerimise mehhanisme. Lisaks sellele võiks luua mehhanismi, et võimaldada kohast koostööd õiguspärase sisuga teabe edendamise küsimustes. Sellise mehhanismi kohaselt kokku lepitud koostööd ei tohiks siiski võimaldada Interneti kasutuse süstemaatilist jälgimist.
- (50) Komisjoni tuleks teavitada universaalteenust osutama määratud ettevõtjatele kehtestatud universaalteenuse kohustustest.
- (51) Direktiiviga 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) nähakse ette liikmesriikide nende sätete ühtlustamine, mis on vajalikud põhiõiguste ja -vabaduste ning eelkõige eraelu puutumatuse kaitse võrdväärse taseme tagamiseks ning konfidentsiaalsuse õiguse tagamiseks isikuandmete töötlemise puhul elektroonilise side sektoris ning selliste andmete ning elektrooniliste sideadmete ja -teenuste vaba liikumise tagamiseks ühenduses. Kui vastavalt direktiivile 1999/5/EÜ või nõukogu 22. detsembri 1986. aasta otsusele 87/95/EMÜ standardimise kohta infotehnoloogia ja telekommunikatsiooni valdkonnas ⁽¹⁾ võetakse vastu meetmed, mille eesmärk on kindlustada, et lõppseadmed konstrueeritakse nii, et on tagatud isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitse, peaksid kõnealused meetmed järgima tehnoloogia neutraalsuse põhimõtet.
- (52) IP-aadresside kasutamise arengut tuleks tähelepanelikult jälgida, võttes arvesse teiste, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽²⁾ artikli 29 kohaselt üksikisikute kaitseks seoses isikuandmete töötlemisega loodud töörihma poolt juba tehtud tööd ning pidades silmas sobivaid ettepanekuid.
- (53) Liiklusandmete töötlemine sellisel määral, mis on tingimata vajalik võrgu- ja infoturbe – s.o võrgu- ja infosüsteemi võime kaitsta end teatava kindlusega õnnetuste või ebaseaduslike või pahatahtlike tegevuste eest, mis seavad ohu salvestatud või edastatud andmete kättesaadavuse, autentsuse, terviklikkuse ja konfidentsiaalsuse ja nende võrkude ja süsteemide poolt pakutavate või nende kaudu juurdepääsetavate teenuste turvalisuse – tagamiseks turvatehnoloogiate ja -teenuste pakkujate poolt, kes tegutsevad andmetöötlejatena, toimub direktiivi 95/46/EÜ artikli 7 punkti f alusel. See võib näiteks sisaldada elektrooniliste sidevõrkudele ebaseadusliku juurdepääsu ja pahatahtliku koodi levitamise takistamist, teenusetõkestamise rünnete ning arvutite ja elektrooniliste sidesüsteemide kahjustamise peatamist.
- (54) Elektrooniliste sidevõrkude ja teenuste turgude liberaliseerimine koos tehnoloogia kiire arenguga on suurendanud konkurentsi ja kiirendanud majanduskasvu ning tänu sellele on mitmekesisestunud üldkasutatavate elektrooniliste sidevõrkude kaudu lõppkasutajatele osutatavad teenused. On vaja tagada, et tarbijate ja kasutajate eraelu puutumatust ja isikuandmeid kaitstaks võrdsel tasemel, sõltumata konkreetse teenuse osutamiseks kasutatavast tehnoloogiast.
- (55) Kooskõlas elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste reguleeriva raamistiku eesmärkidega, proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõttega ning õiguskindluse ja tõhususe tagamiseks nii Euroopa ettevõtetele kui ka riikide reguleerivatele asutustele, keskendub direktiiv 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) üldkasutatavatele elektroonilistele sidevõrkudele ja -teenustele ning seda ei kohaldata kinniste kasutajarühmade ja korporatiivvõrkude suhtes.
- (56) Tehnoloogia areng võimaldab luua uusi rakendusi, mis põhinevad andmekogumis- ja tuvastusseadmetel, näiteks raadiosagedusi kasutavatel kontaktivabadel seadmetel. Raadiosagedust kasutavad näiteks raadiosageduse tuvastamise seadmed (RFID) üheselt tuvastatavatelt märgistelt andmete hõivamiseks, mis kantakse seejärel üle olemasolevate sidevõrkude kaudu. Sellise tehnoloogia laiaulatuslik kasutamine võib tuua olulist majanduslikku ja sotsiaalset kasu, ning kui kodanikud selle kasutamise heaks kiidavad, anda võimsa panuse siseturu arengusse. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleb tagada kõik üksikisikute põhiõigused, sealhulgas eraelu puutumatust ja andmekaitse. Kui sellised seadmed ühendatakse üldkasutatavate elektrooniliste sidevõrkudega või kui need kasutavad peamise infrastruktuurina elektroonilisi sideteenuseid, tuleks kohaldada direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) asjakohaseid sätteid, sealhulgas turvalisust, liiklust ja asukoohaandmeid ning konfidentsiaalsust käsitlevaid sätteid.
- (57) Üldkasutatava elektroonilise sideteenuse osutaja peaks võtma asjakohased tehnilised ja korralduslikud meetmed teenuse turvalisuse tagamiseks. Ilma et see piiraks direktiivi 95/46/EÜ kohaldamist, peaksid sellised meetmed tagama, et isikuandmetele on juurdepääs üksnes selleks volitatud töötajatel õiguspäraselt eesmärkidel ning et nii salvestatud või edastatud isikuandmed kui ka võrk ja teenused on

⁽¹⁾ EÜT L 36, 7.2.1987, lk 31.

⁽²⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

- turvalised. Lisaks tuleks kehtestada isikuandmete töötlemise suhtes turbepoliitika, et teha kindlaks süsteemi kahjustatavus, ning teha korrapäraselt järelevalvet ja võtta korrapäraselt tõkestavaid, korrigeerivaid ning leevendavaid meetmeid.
- (58) Pädevad riigiasutused peaksid tegutsema kodanike huvides, andes muu hulgas oma panuse isikuandmete ja eraelu puutumatuse kõrgetasemelise kaitse tagamiseks. Selleks peaks pädevatel riigiasutustel olema oma kohustuste täitmiseks vajalikud vahendid, sealhulgas põhjalikud ja usaldusväärsed andmed turvaintsidentide kohta, millega kaasnes üksikisikute isikuandmete väärkasutus. Nad peaksid tegema järelevalvet võetud meetmete üle ning levitama üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutajate hulgas parimaid tavasid. Teenuseosutajad peaksid seetõttu pidama isikuandmetega seotud rikkumiste registrit, mis võimaldaks pädevatel riigiasutustel neid rikkumisi hiljem analüüsida ja hinnata.
- (59) Ühenduse õigusega kehtestatakse andmetöötlejatele kohustused isikuandmete töötlemise suhtes, sh kohustus rakendada asjakohaseid tehnilisi ja organisatsioonilisi kaitsemeetmeid nt andmete kaotsimineku vastu. Direktiivis 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) sisalduvad andmeid puudutavast rikkumisest teavitamise nõuded näevad ette pädevate riigiasutuste ja asjaomaste isikute teavitamise struktuuri, juhuks kui isikuandmed on siiski ohtu sattunud. Nimetatud rikkumisest teavitamise nõuded on piiratud turvanõuete rikkumisega elektroonilise side sektoris. Sellegipoolest peegeldab turvanõuete rikkumistest teavitamine kodanike üldist huvi olla informeeritud nende isikuandmete kadumist või väärkasutust põhjustavatest turvanõuete rikkumistest ning olemasolevatest või soovitatavatest ettevaatusabinõudest, mida neil on võimalik rakendada sellisest turvanõuete rikkumisest tuleneda võiva majandusliku või sotsiaalse kahju minimeerimiseks. Kodanike huvi olla informeeritud ei piirdu ilmselgelt ainult elektroonilise side sektoriga ja seetõttu tuleks ühenduse tasandil eelisjärjekorras kaaluda konkreetsete ja kohustuslike teavitamise nõuete kehtestamist, mis kehtiksid kõikides sektorites. Kuni komisjon vaatab sellega seoses läbi kõik asjasse puutuvad ühenduse õigusaktid, peaks komisjon Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteerides võtma viivitamatult vastavad meetmed, et ergutada kogu ühenduses selliste põhimõtete kohaldamist, mis sisalduvad direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) andmeid puudutavatest rikkumistest teavitamise eeskirjades, hoolimata sektorist või asjaomaste andmete liigist.
- (60) Pädevad riigiasutused peaksid jälgima võetud meetmeid ning levitama parimaid tavasid üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutajate seas.
- (61) Isikuandmetega seotud rikkumisega võib asjaomasele abonendile või üksikisikule kaasneda oluline majanduslik ja sotsiaalne kahju, sealhulgas identiteedipettus, kui sellega piisavalt ja õigel ajal ei tegelda. Seetõttu peaks üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutaja, niipea kui ta saab teada sellise rikkumise toimumisest, teatama rikkumisest pädevale riigiasutusele. Sellest tuleks viivitamatult teatada asjaomastele abonentidele ja isikutele, kelle andmeid ja eraelu selline rikkumine võib kahjustada, et nad saaksid võtta vajalikke ettevaatusabinõusid. Rikkumist tuleks pidada abonentide või isikute andmeid ja eraelu kahjustavaks, kui selle tagajärjeks võib olla nt identiteedivargus või pettus, füüsiline kahju, märkimisväärne alandamine või maine kahjustamine seoses üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutamisega ühenduses. Teatis peaks sisaldama teavet meetmete kohta, mida teenuseosutaja rikkumise tõttu võtab, ja soovitusi asjaomasele abonendile või üksikisikule.
- (62) Direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) siseriiklikusse õigusesse üle võtivate meetmete rakendamisel peaksid liikmesriikide asutused ja kohtud mitte üksnes tõlgendama oma siseriiklikku õigust kooskõlas kõnealuse direktiiviga, vaid ka tagama, et nad ei toetuks sellisele tõlgendusele, mis oleks vastuolus põhiõigustega või ühenduse õiguse üldpõhimõtetega, näiteks proportsionaalsuse põhimõttega.
- (63) Tuleks sätestada teabe- ja teavitamisnõuetega seotud asjaolusid, vorme ja korda käsitlevate rakendusmeetmete vastuvõtmine, et saavutada eraelu puutumatuse piisav kaitse ja tagada elektrooniliste sidevõrkude kasutamise seoses edastatud või töödeldud isikuandmete turvalisus siseturul.
- (64) Isikuandmetega seotud turvarikkumistest teatamisel kasutatavate vormide ja korra kohta üksikasjalike eeskirjade koostamisel tuleks arvesse võtta ka rikkumise asjaolusid, sealhulgas seda, kas isikuandmed olid kodeeritud või mõnel muul sellisel moel kaitstud asjakohaste tehniliste kaitsemeetmetega, mis vähendab tõhusalt identiteedipettuste või muu väärkasutuse tõenäosust. Lisaks tuleks sellistes eeskirjades ja korras võtta arvesse õiguskaitseasutuste õigustatud huvi juhtudel, kui varajane avalikustamine võib tarbetult takistada rikkumise asjaolude uurimist.
- (65) Arvutiprogrammid, mis salaja jälgivad kasutajate tegevust või takistavad kasutaja lõppseadmete tööd, et tuua kasu kolmandale isikule (nuhkvara), kujutavad endast tõsist ohtu kasutaja eraelu puutumatusele, nagu ka viirused. Kasutajate eraelu kõrgetasemeline ja võrdväärne kaitse tuleb tagada sellest hoolimata, kas nuhkvara või viirused laaditi

- alla kogemata elektrooniliste sidevõrkude kaudu või saadi ja installeeriti programmiga, mida levitati mõne muu välise andmekandja, näiteks CD, CD-ROMi või USB-mälupulga abil. Liikmesriigid peaksid ergutama lõppkasutajate teavitamist kättesaadavatest ettevaatusabinõudest ja julgustama neid võtma vajalikke meetmeid, kaitsmaks oma lõppseadmeid viiruste ja nuhkvara eest.
- (66) Kolmandad isikud võivad soovida salvestada teavet kasutaja seadmetesse või saada juurdepääsu juba salvestatud teabele mitmetel erinevatel eesmärkidel, mis võivad olla nii põhjendatud (nagu teatavat liiki küpsised), kui ka sellised, mille käigus toimub põhjendamatu tungimine eraellu (nagu nuhkvara või viirused). Seetõttu on ülimalt tähtis, et kasutajaid teavitataks selgelt ja arusaadavalt, kui nad hakkavad tegema midagi, mis võib kaasa tuua sellise salvestamise või juurdepääsu saamise. Teabe edastamine ja keeldumisvõimaluse pakkumine tuleks teha võimalikult kasutajasõbralikuks. Erandid kohustustest anda teavet ja pakkuda keeldumisvõimalust peaksid piirduma selliste olukordadega, kus tehniline salvestamine või juurdepääs on hädavajalik õiguspärasel eesmärgil, milleks on võimaldada kasutada konkreetset teenust, mida abonent või kasutaja on sõnaselgelt taotlenud. Kui see on tehniliselt võimalik ja tulemuslik vastavalt direktiivi 95/46/EÜ asjakohastele sätetele, võib kasutaja nõusolek andmete töötlemisega väljenduda kohaste brauseri vm rakenduse seadete kasutamises. Nimetatud nõuete täitmine tuleks muuta tulemuslikumaks, andes asjaomastele riigiasutustele suuremad volitused.
- (67) Abonentidele antud tagatised selle kohta, et nende eraellu ei sekkuta otseturustusotstarbelise pealesunnitud teabega, mida edastatakse elektronposti teel, kehtivad samuti lühisõnumiteenuste (SMS), multimeediateenuste (MMS) ja muude selliste rakenduste puhul.
- (68) Elektrooniliste sideteenuste osutajad teevad olulisi investeringuid, et võidelda soovimatute kaubanduslike teadaannetega (rämpspostiga). Nad on rämpsposti saatjate leidmiseks ja tuvastamiseks vajalike teadmiste ja vahendite omamise tõttu paremas olukorras kui lõppkasutajad. Seepärast peaks e-posti teenuse ja teiste teenuste osutajatel olema võimalik võtta rämpsposti saatjate vastu õiguslikke meetmeid ja kaitsta seega oma õigustatud ärihuvide osana oma klientide huve.
- (69) Vajadus tagada eraelu puutumatuse ja ühenduse elektroonilisi sidevõrke kasutades edastatud ja töödeldud isikuandmete piisav kaitse nõuab õigusnormide tõhusa rakendamise ja jõustamise pädevust, mis võimaldaks teha piisavaid algatusi nõuetele vastavuse saavutamiseks. Pädevatel riigiasutustel ning vajaduse korral muudel asjaomastel riigiasutustel peaks nõuetele mittevastavuse tõhusaks uurimiseks olema küllaldased volitused ja vahendid, sealhulgas volitus saada kogu asjakohast teavet, mida nad võivad vajada, et teha kaebuste kohta otsus ja määrata mittevastavuse puhul karistus.
- (70) Käesoleva direktiivi sätete rakendamine ja jõustamine nõuab sageli kahe või enama liikmesriigi reguleerivate asutuste vahelist koostööd, näiteks piiriülese rämpsposti ja nuhkvara vastu võitlemisel. Tagamaks selliste juhtude korral sujuv ja kiire koostöö, tuleks asjaomastel riigiasutustel määrata kindlaks komisjoni üle vaadatavad menetlused, mis käsitlevad näiteks asutuste vahel vahetatava teabe hulka ja vormi või järgitavaid tähtaegu. Sellised menetlused võimaldavad samuti ühtlustada turuosaliste kohustusi, aidates kaasa võrdsete võimaluste loomisele ühenduses.
- (71) Piiriülene koostöö ja õigusnormide jõustamine tuleks tagada kooskõlas olemasolevate ühenduse piiriüleste täitemehhanismidega, näiteks mehhanismidega, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 2006/2004 (tarbijakaitsealase koostöö määrus), ⁽¹⁾ muutes kõnealust määrust.
- (72) Direktiivide 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ja 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽²⁾.
- (73) Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus võtta vastu rakendusmeetmed seoses toimiva juurdepääsuga hädaabinumbrile 112 ja kohandada lisasid tehnika arengu või turunõudluse muutustega. Samuti peaks tal olema volitus võtta vastu rakendusmeetmed seoses teabe- ja teavitamisnõuete ning andmetöötluse turvalisusega. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta direktiivide 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ja 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) vähem olulisi sätteid, täiendades neid uute vähem oluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele. Arvestades, et kontrolliga regulatiivmenetluse rakendamine tavapärase ajakava kohaselt võib teatavates eriolukordades takistada rakendusmeetmete õigeaegset vastuvõtmist, peaksid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon tegutsema kiiresti, et tagada nende meetmete õigeaegne vastuvõtmine.

⁽¹⁾ ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.⁽²⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

- (74) Andmetöötluse turvalisust käsitlevate rakendusmeetmete vastuvõtmisel peaks komisjon konsulteerima kõigi asjaomaste Euroopa asutuste ja organisatsioonidega (Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet, Euroopa Andmekaitseinspektor ja direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 kohaselt loodud töötühm üksikisikute kaitseks seoses isikuandmete töötlemisega) ning kõigi teiste asjaomaste sidusrühmadega, eelkõige selleks, et saada teavet nii tehniliselt kui ka majanduslikult parimate olemasolevate meetodite kohta direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) rakendamise parandamiseks.
- (75) Direktiive 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ja 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) tuleks seega vastavalt muuta.
- (76) Kooskõlas paremat õigusloomet käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe⁽¹⁾ punktiga 34 julgustatakse liikmesriike koostama nende endi jaoks ja ühenduse huvides vastavustabeleid, kus on võimalikult suures ulatuses välja toodud vastavus direktiivide 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ja 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) ning ülevõtmismetmete vahel, ning tegema need üldsusele kättesaadavaks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) muudatused

Direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikkel 1 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) raames käsitleb käesolev direktiiv elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumist lõppkasutajatele. Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada tulemusliku konkurentsi ja valikuvabaduse abil kogu ühenduses hea kvaliteediga üldkasutatavate teenuste kättesaadavus ning käsitleda asjaolusid, mille puhul turg ei rahulda tulemuslikult lõppkasutajate vajadusi. Käesolev direktiiv sisaldab samuti sätteid lõppseadmete teatud aspektide kohta, sealhulgas sätteid, mille eesmärk on hõlbustada puuetega lõppkasutajate juurdepääsu nendele.

2. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse lõppkasutajate õigused ja üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke

ja -teenuseid osutavate ettevõtjate vastavad kohustused. Seoses universaalteenuse osutamise tagamisega avatud ja konkurentsile rajatud keskkonnas määratakse käesolevas direktiivis kindlaks määratud kvaliteediga teenuste miinimumkogum, millele on konkreetse riigi tingimusi arvestades vastuvõetava hinnaga juurdepääs kõigil lõppkasutajatel, ilma et see moonutaks konkurentsi. Käesolev direktiiv sätestab ka teatavate kohustuslike teenuste osutamise seotud kohustused.

3. Käesoleva direktiiviga ei nähta ette ega ka keelata üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutajate kehtestatud tingimusi, mis piiravad lõppkasutajate jaoks teenustele ja rakendustele juurdepääsu ja/või nende kasutamist vastavalt siseriiklikule õigusele, kui sellised tingimused on kooskõlas ühenduse õigusega, kuid sätestatakse kohustus näha ette teavitamine sellistest piirangutest. Siseriiklikud meetmed, mis käsitlevad teenuste ja rakenduste kättesaadavust lõppkasutajatele või nende kasutamist üldkasutatava elektroonilise sidevõrgu kaudu, peavad austama füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi, sh õigust eraelu puutumatusele ja õiglasele kohtupidamisele, nagu on määratletud Euroopa inimõiguste ja põhiwabuste kaitse konventsiooni artiklis 6.

4. Käesoleva direktiivi sätteid lõppkasutajate õiguste kohta kohaldatakse, ilma et need piiraksid tarbijakaitset käsitlevate ühenduse eeskirjade, eriti direktiivide 93/13/EMÜ ja 97/7/EÜ ning ühenduse õigusega kooskõlas olevate siseriiklike eeskirjade kohaldamist.”

- 2) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt b jäetakse välja;

b) punktid c ja d asendatakse järgmisega:

„c) „üldkasutatav telefoniteenus” – üldsusele kättesaadavaks tehtud teenus, mis otse või kaudselt võimaldab siseriiklike või siseriiklike ja rahvusvaheliste kõnede algatamist ja vastuvõtmist riigi ja/või rahvusvahelise telefoninumeratsiooniplaani kuuluva numbriga või numbrite abil;

d) „geograafiline number” – liikmesriigi telefoninumeratsiooniplaani number, milles osa numbrikohti tähistab geograafilist piirkonda ja mida kasutatakse kõnede suunamiseks võrgu lõpp-punkti (VLP) füüsilisse asukohta;”

c) punkt e jäetakse välja;

d) punkt f asendatakse järgmisega:

„f) „mittegeograafiline number” – riigi telefoninumeratsiooniplaani number, mis ei ole geograafiline number. See hõlmab muu hulgas mobiiltelefonide numbreid ning tasuliste ja tasuta teenuste numbreid;”.

(¹) ELT C 321, 31.12.2003, lk 1.

3) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 4

Juurdepääsu pakkumine määratletud piirkonnas ja telefoniteenuste osutamine

1. Liikmesriigid tagavad, et vähemalt üks ettevõtja rahuldab iga põhjendatud taotluse määratletud piirkonnas üldkasutatava sidevõrguga liitumiseks.

2. Pakutav ühendus peab võimaldama toetada kõnesidet, saata ja vastu võtta fakse ning andmesidet edastuskiirusega, mis on piisav toimiva Interneti-ühenduse jaoks, võttes arvesse enamiku abonentide poolt valdavalt kasutatavaid tehnoloogilisi vahendeid ja tehnoloogilist teostatavust.

3. Liikmesriigid tagavad, et vähemalt üks ettevõtja rahuldab iga põhjendatud taotluse üldkasutatava telefoniteenuse osutamiseks lõikes 1 osutatud võrguühenduse kaudu, mis võimaldab algatada ja vastu võtta siseriiklikke ja rahvusvahelisi kõnesid.”

4) Artikli 5 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivi 2002/58/EÜ (milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuset kaitset elektroonilise side sektoris) (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (*) artikli 12 sätteid, sisaldavad lõikes 1 osutatud kataloogid kõiki üldkasutatavate telefoniteenuste abonentide.”

(*) EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.”

5) Artikli 6 pealkiri ja artikli 6 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„Üldkasutatavad taksofonid ja muud telefonsidele juurdepääsu punktid

1. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused võivad määrata ettevõtjatele kohustusi, et tagada niisugune üldkasutatavate taksofonide või muude avaliku telefonside juurdepääsupunktide pakkumine, mis rahuldab lõppkasutajate mõistlikud vajadused geograafilise katvuse, telefonide või muude juurdepääsupunktide hulga, puuetega lõppkasutajatele kättesaadavuse ja teenuste kvaliteedi poolest.”

6) Artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 7

Meetmed puuetega lõppkasutajaid silmas pidades

1. Kui IV peatükis ei ole määratud kindlaks võrdväärse mõjuga nõudeid, võtavad liikmesriigid puuetega lõppkasutajaid silmas pidades erimeetmeid, et tagada puuetega lõppkasutajatele samaväärset tasemel juurdepääs ja taskukohasus

artikli 4 lõikes 3 ja artiklis 5 määratletud teenustele, kui on tagatud teistele lõppkasutajatele. Liikmesriigid võivad kohustada riigi reguleerivaid asutusi hindama selliste puuetega lõppkasutajatele ettenähtud erimeetmete üldist vajadust ja erinõudeid, sealhulgas nende ulatust ja konkreetset laadi.

2. Pidades silmas konkreetse riigi tingimusi, võivad liikmesriigid võtta erimeetmeid tagamaks, et puuetega lõppkasutajatel on ettevõtjate ja teenuseosutajate valikul samasugused võimalused kui enamikul lõppkasutajatel.

3. Võttes lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmeid, julgustavad liikmesriigid direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklite 17 ja 18 kohaselt avaldatud asjakohaste standardite või spetsifikaatide järgimist.”

7) Artiklisse 8 lisatakse järgmine lõige:

„3. Kui lõike 1 kohaselt määratud ettevõtja kavatses kogu oma kohaliku juurdepääsuvõrgu vara või selle osa üle anda erineva omandilise kuuluvusega eraldiseisvale juriidilisele isikule, teavitab ta sellest eelnevalt ja õigeaegselt riigi reguleerivat asutust, et see saaks hinnata kavandatava tehingu mõju juurdepääsu pakkumisele määratletud piirkonnas ning telefoniteenuste osutamisele artikli 4 kohaselt. Riigi reguleeriv asutus võib kooskõlas direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv) artikli 6 lõikega 2 kehtestada erikohustused, neid muuta või need tühistada.”

8) Artikli 9 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmistega:

„1. Riikide reguleerivad asutused jälgivad määratud ettevõtjate osutatavate ning artiklite 4–7 kohaselt universaalteenuse osutamise kohustuse hulka kuuluvate teenuste või, kui kõnealuseid teenuseid ei ole määratud osutama ühtegi ettevõtjat, siis turul pakutavate teenuste jaemüügitariifide arengut ja taset eelkõige siseriiklike tarbijahindade ja sissetulekute suhtes.

2. Pidades silmas konkreetse riigi tingimusi, võivad liikmesriigid nõuda, et määratud ettevõtjad pakuksid tarbijatele tariifi valimise võimalust või pakette, mis erinevad tavapäraste kaubandustingimuste kohaselt pakutavatest, eelkõige selle tagamiseks, et väikese sissetuleku või sotsiaalsete erivajadustega isikute puhul ei oleks takistatud artikli 4 lõike 1 kohane juurdepääs võrgule ega artikli 4 lõikes 3 ning artiklites 5, 6 ja 7 universaalteenuse osutamise kohustuse hulka kuuluvate ja määratud ettevõtjate osutatavate teenuste kasutamine.”

- 9) Artikli 11 lõige 4 asendatakse järgmisega:
- „4. Riigi reguleerivatel asutustel on võimalik kehtestada tulemuseesmärged nende ettevõtjatele, kellel on universaalteenuse osutamise kohustus. Riigi reguleerivad asutused võtavad sealjuures arvesse huvitatud isikute, eelkõige artiklis 33 nimetatud isikute seisukohti.”
- 10) III peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:
- „REGULEERIV KONTROLL TEATAVATEL JAEMÜÜGITURGUEL MÄRKIMISVÄÄRSET TURUJÕUDU OMAVATE ETTEVÕTJATE ÜLE”.**
- 11) Artikkel 16 jäetakse välja.
- 12) Artiklit 17 muudetakse järgmiselt:
- a) lõige 1 asendatakse järgmisega:
- „1. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused kehtestavad asjakohased turgu reguleerivad kohustused ettevõtjatele, kelle puhul on tuvastatud, et neil on asjaomasel jaemüügiturul märkimisväärne turujõud direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 14 tähenduses, kui
- a) direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 16 kohaselt tehtud turuanalüüsi tulemusel otsustab riigi reguleeriv asutus, et kõnealuse direktiivi artikli 15 kohaselt kindlaks määratud asjaomane jaemüügiturg ei põhine tegelikult konkurentsil, ja
- b) riigi reguleeriv asutus jõuab järeldusele, et direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklite 9–13 alusel kehtestatud kohustused ei tooks kaasa direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmärkide saavutamist.”;
- b) lõige 3 jäetakse välja.
- 13) Artiklid 18 ja 19 jäetakse välja.
- 14) Artiklid 20–23 asendatakse järgmistega:
- „Artikkel 20*
- Lepingud**
1. Liikmesriigid tagavad, et üldkasutatava sidevõrgu ühenduse teenuseid ja/või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid tellides on tarbijatel ja taotluse korral teistel lõppkasutajatel õigus sõlmida leping sellist ühendust ja/või teenuseid pakkuva ettevõtja või pakkuvate ettevõtjatega. Lepingus esitatakse selgel, arusaadaval ja kergesti kättesaadaval kujul vähemalt järgmised andmed:
- a) ettevõtja nimi ja aadress;
- b) osutatavad teenused, sealhulgas eelkõige järgmised andmed:
- kas pakutakse juurdepääsu hädaabiteenustele ja teavet helistaja asukoha kohta ning kas artikli 26 kohaste hädaabiteenuste osutamisele on piiranguid;
  - teave kõigi muude tingimuste kohta, mis piiravad teenustele ja rakendustele juurdepääsu ja/või nende kasutamist, kui sellised tingimused on lubatud siseriikliku õiguse kohaselt kooskõlas ühenduse õigusega;
  - pakutava teenuse kvaliteedi miinimumtase, nimelt ühenduse esmakordse loomise aeg ning vajaduse korral muud riigi reguleerivate asutuste kindlaks määratud teenuse kvaliteedi parameetrid;
  - teave ettevõtja kehtestatud korra kohta võrguühenduses toimuva liikluse mõõtmiseks ja kohandamiseks, et hoida ära võrguühenduse täiskoormus või ülekoormus, ning teave selle kohta, kuidas selline kord võiks mõjutada teenuse kvaliteeti;
  - pakutavate hooldusteenuste liigid ja kliendile pakutavad tugiteenused ning nende teenuste tellimise viisid;
  - kõik teenuseosutaja kehtestatud piirangud tarnitud lõppseadme kasutamisele;
- c) artikli 25 kohase kohustuse korral abonendi otsus selle kohta, kas ta soovib oma isikuandmete lisamist kataloogi, ning asjaomased andmed;
- d) hindade ja tariifide üksikasjad, võimalused ajakohase teabe saamiseks kõigi kasutatavate tariifide ja hooldustasude kohta, pakutavad makseviisid ning makseviisist olenevad kulude erinevused;
- e) lepingu kestus ning teenuste ja lepingu pikendamise ja lõpetamise tingimused, sealhulgas:
- soodustingimuste kasutamiseks vajalik miinimumkasutus või minimaalne kestus;
  - kõik numברי ja muude näitajate teisaldamise kulud;
  - kõik lepingu lõpetamise kulud, sealhulgas lõppseadmega seotud kulud;
- f) võimalikud hüvitised ja tagasimakse kord juhul, kui teenuse kvaliteet ei vasta kokkulepitule;

- g) artikli 34 kohase vaidluste lahendamise menetluse algatamise viisid;
- h) nende meetmete liigid, mida ettevõtjad võivad võtta turvaintsidentide, terviklikkuse rikkumise või turvaohutude puhul.

Liikmesriigid võivad samuti nõuda, et leping sisaldaks teavet, mille asjaomased riigiasutused võivad sel eesmärgil esitada ja mis puudutab elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste kasutamist ebaseaduslikuks tegevuseks või kahjustava sisu levitamiseks, ning osutatava teenuse puhul asjakohaseid kaitseviise artikli 21 lõikes 4 osutatud isikute turvalisuse, eraelu ja isikuandmete puutumatuse ohustamise vastu.

2. Liikmesriigid tagavad, et abonentil on õigus leping lõpetada leppetrahvita pärast seda, kui talle on teatatud elektroonilisi sidevõrke ja/või -teenuseid pakkuva ettevõtja kavandatavast lepingutingimuste muutmisest. Abonentidele teatakse igast sellise muudatuse tegemisest piisavalt vara ette (vähemalt kuu aega varem) ja samal ajal teavitatakse neid õigusest lepingu leppetrahvita lõpetada, kui uued tingimused ei ole neile vastuvõetavad. Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivatel asutustel on võimalik täpsustada teatamise vormi.

Artikkel 21

Läbipaistvus ja teabe avaldamine

1. Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivatel asutustel oleks võimalik kohustada üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke ja/või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvaid ettevõtjaid avaldama läbipaistvat, võrreldavat, piisavat ja ajakohast teavet kehtivate hindade ja tariifide, lepingu lõpetamisega seotud kulude ning standardtingimuste kohta, mis on seotud lõppkasutajate ja tarbijate juurdepääsuga osutatavatele teenustele ning teenuste kasutamisega vastavalt II lisa sätetele. Selline teave avaldatakse selgel, arusaadaval ja kergesti kättesaadaval kujul. Riikide reguleerivad asutused võivad määrata lisanõuded selle kohta, millises vormis tuleb selline teave avaldada.

2. Riikide reguleerivad asutused toetavad võrreldava teabe jagamist, et lõppkasutajad ja tarbijad saaksid iseseisvalt hinnata eri kasutusmudelite kulusid, näiteks interaktiivsete juhendite või samalaadsete vahendite abil. Kui sellised teenused ei ole turul tasuta või mõistliku hinnaga kättesaadavad, tagavad liikmesriigid, et riikide reguleerivad asutused saaksid teha sellised juhendid või vahendid kättesaadavaks ise või kolmandate isikute kaudu. Kolmandatel isikutel on õigus kasutada elektroonilisi sidevõrke ja/või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvate ettevõtjate avaldatud teavet tasuta, selleks et selliseid interaktiivsete juhendite või samalaadsete vahendite müüa või need kättesaadavaks teha.

3. Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivad asutused saaksid üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke ja/või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvaid ettevõtjaid kohustada muu hulgas

- esitama abonentidele teabe kehtivate tariifide kohta seoses numbri või teenusega, millele kohaldatakse eraldi hinnatingimusi; riigi reguleeriv asutus võib teatud teenusekategoriate puhul nõuda sellise teabe esitamist vahetult enne kõne ühendamist;
- teavitama abonente mis tahes muutusest juurdepääsu hädaabiteenustele või teabele helistaja asukoha kohta nende tellitud teenuse puhul;
- teavitama abonente mis tahes muutusest tingimustes, mis piiravad teenustele ja rakendustele juurdepääsu ja/või nende kasutamist, kui sellised tingimused on lubatud siseriikliku õiguse kohaselt kooskõlas ühenduse õigusega;
- andma teavet teenuseosutaja kehtestatud menetluste kohta võrguühenduses toimuva liikluse mõõtmiseks ja kohandamiseks, et hoida ära võrguühenduse täiskoorumus või ülekoormus, ning selle kohta, kuidas need menetlused võivad mõjutada teenuse kvaliteeti;
- teavitama abonente õigusest otsustada, kas nad soovivad lisada oma isikuandmed kataloogi, ning otsustada selliste andmete laadi üle vastavalt direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) artiklile 12 ja
- teavitama regulaarselt puuetega abonente neile mõeldud toodete ja teenuste üksikasjadest.

Kui seda peetakse asjakohaseks, võivad riikide reguleerivad asutused edendada enne kohustuste kehtestamist ise- ja/või kaasreguleerimismeetmeid.

4. Liikmesriigid võivad nõuda, et lõikes 3 osutatud ettevõtjad edastavad vajaduse korral olemasolevatele ja uutele abonentidele üldist huvi pakkuvat teavet samade vahendite kaudu, mida ettevõtjad abonentidega suhtlemiseks tavaliselt kasutavad. Sellisel juhul esitavad asjaomased riigiasutused selle teabe standardsel kujul ja see käsitleb muu hulgas järgmisi teemasid:

- kõige levinumad viisid elektrooniliste sideteenuste kasutamiseks ebaseaduslikuks tegevuseks või kahjuliku sisu levitamiseks, eelkõige kui see võib ohustada teiste isikute õigusi ja vabadusi, sealhulgas autoriõiguste ja nende seotud õiguste rikkumine, ning sellise tegevuse õiguslikud tagajärjed ja

- b) elektrooniliste sideteenuste kasutamise kaasnega isikute turvalisuse, eraelu ja isikuandmete puutumatuse ohustamise vastased kaitsevahendid.

Artikkel 22

Teenuse kvaliteet

1. Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivatel asutustel on pärast huvitatud isikute seisukohtade arvessevõtmist võimalik nõuda, et üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke ja/või teenuseid pakkuvad ettevõtjad avaldaksid lõppkasutajatele võrreldavad, piisavad ja ajakohastatud andmed oma teenuste kvaliteedi kohta ning puuetega lõppkasutajatele samaväärse juurdepääsu tagamiseks võetud meetmete kohta. See teave esitatakse taotluse korral enne avaldamist riigi reguleerivale asutusele.

2. Riikide reguleerivad asutused võivad täpsustada muu hulgas teenuse kvaliteedi mõõdetavad parameetrid ning avaldatava teabe sisu, vormi ja avaldamisviisi, sealhulgas võimalikud kvaliteedi sertifitseerimise mehhanismid, et tagada lõppkasutajatele, sealhulgas puuetega lõppkasutajatele, juurdepääsu terviklikule, võrreldavale, usaldusväärsele ja kasutajasõbralikule teabele. Vajaduse korral võib kasutada III lisas sätestatud parameetreid, mõisteid ja mõõtmismeetodeid.

3. Teenuse kvaliteedi halvenemise ja võrguliikluse takistuste või aeglustumise vältimiseks tagavad liikmesriigid, et riikide reguleerivad asutused võivad kehtestada teenuse kvaliteedi miinimumnõuded üldkasutatavaid sidevõrke pakkuva(te)le ettevõtja(te)le.

Riikide reguleerivad asutused esitavad komisjonile aegsasti enne mis tahes selliste nõuete kehtestamist meetmete võtmise põhjuste, kavandatavate nõuete ja kavandatava tegevuskava kokkuvõtte. Nimetatud teave tehakse kättesaadavaks ka elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud ametile (BEREC). Komisjon võib pärast kõnealuse teabega tutvumist esitada selle kohta märkusi või soovitusi, eelkõige tagamaks, et kavandatavad nõuded ei mõjuta kahjulikult siseturu toimimist. Nõuete kohta otsuse langetamisel võtavad riikide reguleerivad asutused ülimalt arvesse komisjoni märkusi või soovitusi.

Artikkel 23

Teenuste kättesaadavus

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada üldkasutatavate sidevõrkude kaudu osutatavate üldkasutatavate telefoniteenuste võimalikult maksimaalne kättesaadavus võrgu ulatusliku rikke või vääramatu jõu korral. Liikmesriigid

tagavad, et üldkasutatavaid telefoniteenuseid osutavad ettevõtjad võtavad kõik vajalikud meetmed hädaabiteenuste pideva juurdepääsu tagamiseks.”

15) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 23a

Puuetega lõppkasutajatele samaväärse juurdepääsu ja valikuvõimaluse tagamine

1. Liikmesriigid võimaldavad riikide asjaomastel asutustel määrata vajaduse korral kindlaks nõuded, mida üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid osutavad ettevõtjad peavad täitma tagamaks, et puuetega lõppkasutajatel on

- a) enamiku lõppkasutajatega samaväärne juurdepääs elektroonilistele sideteenustele ning
- b) võimalik valida ettevõtja ja teenused, mis on kättesaadavad enamikule lõppkasutajatest.

2. Puuetega lõppkasutajate tarbeks erikorra vastuvõtmise ja rakendamise eesmärgil soodustavad liikmesriigid vajalikke teenuseid ja funktsioone pakkuvate lõppseadmete kättesaadavust.”

16) Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

- a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Numbriinfoteenused”;

- b) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et üldkasutatavate telefoniteenuste abonentidel on õigus lasta kanda oma andmed artikli 5 lõike 1 punktis a osutatud üldkasutatavas kataloogi ja et nende andmed tehakse kättesaadavaks numbriinfoteenuste pakkujatele ja/või kataloogidele kooskõlas lõikega 2.”;

- c) lõiked 3, 4 ja 5 asendatakse järgmistega:

„3. Liikmesriigid tagavad, et numbriinfoteenused on kättesaadavad kõigile lõppkasutajatele, kellele osutatakse üldkasutatavat telefoniteenust. Riikide reguleerivad asutused saavad kehtestada ettevõtjatele, kes kontrollivad juurdepääsu lõpptarbijatele, kohustusi ja tingimusi numbriinfoteenuste osutamiseks vastavalt direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklile 5. Sellised kohustused ja tingimused on objektiivsed, õiglasel, mittediskrimineerivad ja läbipaistvad.

4. Liikmesriigid ei säilita reguleerivaid piiranguid, mis ei lase ühes liikmesriigis asuvatel lõppkasutajatel vahe- tult kasutada teise liikmesriigi numbriinfoteenust kas häälkõne või SMSi teel, ning võtavad vastavalt artik- lile 28 meetmeid kõnealuse juurdepääsu tagamiseks.

5. Lõigete 1–4 kohaldamisel võetakse arvesse ühen- duse õigusaktide nõudeid isikuandmete ja eraelu puutu- matuse kaitse kohta, eelkõige direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direk- tiiv) artiklit 12.”

17) Artiklid 26 ja 27 asendatakse järgmistega:

„Artikkel 26

Hädaabiteenused ja Euroopa ühtne hädaabinumber

1. Liikmesriigid tagavad, et kõigil lõikes 2 osutatud tee- nuste lõppkasutajatel, sealhulgas üldkasutatavate taksofoni- de kasutajatel, on võimalik tasuta ja ühtegi makseviisi kasutamata helistada hädaabiteenistustele, kasutades Euroo- pa ühtset hädaabinumbrit 112 ja kõiki liikmesriikide määra- tud riigisiseseid hädaabinumbreid.

2. Liikmesriigid tagavad, konsulteerides riikide reguleeri- vate asutuste, hädaabiteenistuste ja teenuseosutajatega, et riigi telefoninumeratsiooniplaani kuuluva(te) numbri(te) abil riigisiseste kõnede algatamiseks lõppkasutajatele elektrooni- list sideteenust osutavad ettevõtjad tagaksid juurdepääsu hädaabiteenustele.

3. Liikmesriigid tagavad, et Euroopa ühtsele hädaabinum- brile 112 saabunud kõnedele vastatakse nõuetekohaselt ja need edastatakse riiklikule hädaabiorganisatsioonile kõige kohasemal viisil. Sellistele kõnedele vastatakse ja need edas- tatakse vähemalt sama kiiresti ja tõhusalt, kui seda tehakse riigisisese hädaabinumbri või riigisiseste hädaabinumbrite puhul, kui need on jätkuvalt kasutusel.

4. Liikmesriigid tagavad puuetega lõppkasutajatele teiste lõppkasutajatega samaväärse juurdepääsu hädaabiteenustele. Meetmed, mis võetakse, et tagada puuetega lõppkasutajatele juurdepääs hädaabiteenustele teises liikmesriigis reisis, põ- hinevad võimalikult suurel määral Euroopa standarditel või spetsifikaatidel, mis on avaldatud vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 17, ning need ei takista liikmesriikidel võtmast vastu lisanõudeid käesolevas artiklis sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

5. Liikmesriigid tagavad, et asjaomased ettevõtjad avalda- vad tasuta teabe helistaja asukoha kohta hädaabikõnesid kä- sitlevale asutusele niipea, kui kõne jõuab sellesse asutusse. See kehtib kõigi Euroopa ühtsele hädaabinumbrile 112 saabunud

kõnede puhul. Liikmesriigid võivad seda kohustust laiendada nii, et see hõlmaks riigisisestel hädaabinumbritel tehtud kõ- nesid. Pädevad reguleerivad asutused kehtestavad helistaja asukoha kohta pakutava teabe täpsuse ja usaldusväärsuse kriteeriumid.

6. Liikmesriigid tagavad, et kodanikke teavitatakse nõue- tekohaselt Euroopa ühtsest hädaabinumbrist 112 ja selle ka- sutusest, eelkõige liikmesriikide vahel reisivatele isikutele suunatud algatuste kaudu.

7. Hädaabinumbriga 112 seotud teenustele tegeliku juur- depääsu tagamiseks liikmesriikides võib komisjon pärast BE- RECiga konsulteerimist vastu võtta tehnilised rakendusmeetmed. Sellegipoolest võetakse nimetatud tehni- lised rakendusmeetmed vastu nii, et see ei piiraks ega mõju- taks hädaabiteenistuste korraldust, mis jääb liikmesriikide ainupädevusse.

Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vasta- valt artikli 37 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Artikkel 27

Euroopa telefonikoodid

1. Liikmesriigid tagavad, et ühtne rahvusvaheline kood on 00. Kahel pool liikmesriikidevahelist piiri paiknevate naaber- piirkondade vaheliste kõnede puhul võib kehtestada erikorra või pikendada juba kehtivat erikorda. Asjaomastes piirkon- dades asuvaid lõppkasutajaid teavitatakse sellisest korrast.

2. Ainult juriidilisel isikul, mis on asutatud ühenduses ja mille komisjon on nimetanud, on õigus hallata Euroopa tele- foninumeratsioonivälja (ETNS), sealhulgas numbreid loovu- tada ja tutvustada. Komisjon võtab vastu vajalikud rakenduseeskirjad.

3. Liikmesriigid tagavad, et kõik rahvusvaheliste kõnede tegemist võimaldavaid üldkasutatavaid telefoniteenuseid osu- tavad ettevõtjad edastavad kõik kõned ETNSi ja ETNSist sar- nase tasu eest, mida nad kohaldavad teistesse liikmesriikidesse ja teistest liikmesriikidest tehtavate kõnede puhul.”

18) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 27a

Sotsiaalse väärtusega ühtlustatud teenuste ühtlustatud numbrid, sealhulgas abitelefoni kadunud laste otsimiseks

1. Liikmesriigid edendavad konkreetsete numbrite kasutamist numeratsioonialas algusega 116, mis on kindlaks määratud komisjoni 15. veebruari 2007. aasta

otsusega 2007/116/EÜ, millega reserveeritakse riigisisene numeratsiooniala algusega 116 sotsiaalse väärtusega ühtlustatud teenuste ühtlustatud numbritele (*). Liikmesriigid innustavad oma territooriumil nende teenuste osutamist, milleks kõnealused numbrid on reserveeritud.

2. Liikmesriigid tagavad, et puuetega lõppkasutajatel oleks võimalikult suures ulatuses juurdepääs teenustele numeratsioonialas algusega 116. Meetmed, mis võetakse, et hõlbustada puuetega lõppkasutajate juurdepääsu nendele teenustele teises liikmesriigis reisis, põhinevad direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 17 kohaselt avaldatud asjakohaste standardite või spetsifikaatide järgimisel.

3. Liikmesriigid tagavad, et kodanikke teavitatakse nõuetekohaselt teenustest numeratsioonialas algusega 116 ja nende kasutusest, eelkõige liikmesriikides reisivatele isikutele suunatud algatuste kaudu.

4. Lisaks kõikidele lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt numeratsioonialas algusega 116 jäävate numbrite puhul võetavatele üldkohaldatavatele meetmetele teevad liikmesriigid kõik võimaliku, et tagada kodanikele juurdepääs abitelefoni, et teada laste kadumise juhtumitest. Abitelefoni number on 116000.

5. Numeratsiooniala algusega 116, eelkõige kadunud laste otsimise abitelefoni 116000 tõhusa rakendamise tagamiseks liikmesriikides, sealhulgas puudega lõppkasutajatele juurdepääsu võimaldamiseks teistes liikmesriikides reisimise ajal, võib komisjon pärast BERECiga konsulteerimist vastu võtta tehnilised rakendusmeetmed. Sellegipoolest võetakse nimetatud tehnilised rakendusmeetmed vastu nii, et see ei piiraks ega mõjutaks selliste teenistuste korraldust, mis jääb liikmesriikide ainupädevusse.

Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 37 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

(*) ELT L 49, 17.2.2007, lk 30."

19) Artikkel 28 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 28

Juurdepääs numbritele ja teenustele

1. Liikmesriigid tagavad, kui see on tehniliselt ja majanduslikult teostatav, ning välja arvatud juhtudel, kui abonent on ärilistel põhjustel otsustanud konkreetsetes geograafilistes piirkondades asuvate helistajate juurdepääsu piirata, et asjakohased riikide reguleerivad asutused võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et lõppkasutajatel on

a) juurdepääs ühenduses osutatavatele teenustele ja nad saavad neid kasutada, kasutades mittegeograafilisi numbreid, ja

b) juurdepääs kõigile ühenduses välja antud numbritele, olenemata operaatori kasutatavast tehnoloogiast ja seadmetest, sealhulgas liikmesriikide numeratsiooniplaani ETNSi numbritele ning rahvusvahelistele tasuta telefoninumbritele.

2. Liikmesriigid tagavad, et asjaomastel riigiasutustel on võimalik nõuda üldkasutatavaid sidevõrke pakkumatelt ja/või üldkasutatavat elektroonilist sideteenust osutatavalt ettevõtjalt, et nad tõkestaksid igal üksikul juhul juurdepääsu numbritele või teenustele, kui see on põhjendatud pettuse või väärkasutuse tõttu, ning nõuda, et kõnealustel juhtudel peataksid elektrooniliste sideteenuste osutajad asjaomase vastastikuse sidumise või muude teenuste müügi."

20) Artiklit 29 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Ilma et see piiraks artikli 10 lõike 2 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et riikide reguleerivatel asutustel on võimalik nõuda kõigilt üldkasutatavaid telefoniteenuseid ja/või üldkasutatavatele sidevõrkudele juurdepääsu pakkumatelt ettevõtjalt kõigi või mõnede I lisa B osas loetletud lisaseadmete ning kõigi või mõnede I lisa A osas loetletud lisaseadmete lõppkasutajatele kättesaadavaks tegemist, kui see on tehniliselt teostatav ja majanduslikult põhjendatud.”;

b) lõige 3 jäetakse välja.

21) Artikkel 30 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 30

Teenuseosutaja vahetamise lihtsustamine

1. Liikmesriigid tagavad, et kõik riigi telefoninumeratsiooniplaanist numbril saanud abonendid võivad taotluse esitamise korral säilitada I lisa C osa sätete kohaselt oma numbril(d) sellest olenemata, milline ettevõtja teenust osutab.

2. Riigi reguleerivad asutused tagavad, et operaatorite ja/või teenuseosutajate vahelised tasud numbrite teisdamisest eest on kulupõhised ja et abonentidel nõutav otsene tasu ei mõjutaks abonente teenuseosutaja vahetamisest loobuma.

3. Riigi reguleerivad asutused ei kehtesta numbrite teiseldamise jaemüügitariffe konkurentsi moonutaval viisil, näiteks eri- või ühtsete jaemüügitariffide kehtestamisega.

4. Numbri teisaldamine ja sellele järgnev aktiveerimine toimub võimalikult lühikese aja jooksul. Igal juhul aktiveeritakse nende abonentide number, kes on sõlminud lepingu numbri üleviimiseks uue ettevõtja alla, ühe tööpäeva jooksul.

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, võivad pädevad riigiasutused kehtestada üldise numbri teisaldamise protsessi, võttes arvesse lepinguid käsitlevaid siseriiklikke sätteid, tehnilist teostatavust ja vajadust jätkata abonentide teenuse osutamist. Ühelgi juhul ei ületa teenuse katkemine teisaldamise protsessi ajal üht tööpäeva. Vajaduse korral võtavad pädevad riigiasutused arvesse ka meetmeid abonentide kaitse tagamiseks kogu teisaldusprotsessi jooksul ja selleks, et teenuseosutajat ei vahetataks nende tahte vastaselt.

Liikmesriigid tagavad, et nähakse ette asjakohased karistused ettevõtjatele, sealhulgas kohustus maksta abonentidele hüvitist, juhul kui teisaldamisega viivitatakse või kui teisaldamist ettevõtjate poolt või nende nimel kuritarvitatakse.

5. Liikmesriigid tagavad, et tarbija ja elektroonilisi sideteenuseid osutava ettevõtja vahel sõlmitud leping ei näeks ette lepingu esialgset miinimumkestust, mis ületaks 24 kuud. Liikmesriigid tagavad samuti, et ettevõtjad pakuvad kasutajatele võimalust sõlmida leping, mille maksimaalne kestus on 12 kuud.

6. Ilma et see piiraks lepingu miinimumkestuse kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et lepingu lõpetamise tingimused ja kord ei mõjutaks abonenti teenuseosutaja vahetamisest loobuma."

22) Artikli 31 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid võivad kehtestada mõistlikke edastamiskohustusi kindlaksmääratud raadio- ja televisioonikanalite ning lisateenuste edastamiseks, eelkõige juurdepääsuga seotud teenustele, mis tagaksid asjakohase juurdepääsu puuetega lõppkasutajatele, nende jurisdiktsiooni alla kuuluvatele ettevõtjatele, kes pakuvad raadio- või televisioonikanalite üldsele edastamiseks kasutatavaid elektroonilisi sidevõrke, kui märkimisväärsele hulgale selliste võrkude lõppkasutajatest on need võrgud raadio- ja televisioonikanalite vastuvõtmise peamine vahend. Selliseid kohustusi kehtestatakse ainult juhul, kui need on vajalikud selleks, et saavutada iga liikmesriigi poolt selgelt kindlaks määratud üldist huvi pakkuvaid eesmärke, ning need peavad olema proportsionaalsed ja läbipaistvad.

Liikmesriigid vaatavad esimeses lõigus osutatud kohustused läbi hiljemalt ühe aasta jooksul alates 25. maist 2011, välja arvatud juhul, kui liikmesriigid korraldasid sellise läbivaatamise eelneva kahe aasta jooksul.

Liikmesriigid vaatavad edastamiskohustused korrapäraselt läbi."

23) Artiklit 33 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et niivõrd, kui see on asjakohane, võtavad riikide reguleerivad asutused arvesse lõppkasutajate ja tarbijate (sealhulgas eelkõige puuetega tarbijate), tootjate ning elektroonilisi sidevõrke ja/või -teenuseid pakkuvate ettevõtjate arvamusi küsimustes, mis käsitlevad kõiki üldkasutatavate elektrooniliste sideteenustega seotud lõppkasutajate ja tarbijate õigusi, eelkõige juhul, kui neil on märkimisväärne mõju turule.

Eelkõige tagavad liikmesriigid, et riikide reguleerivad asutused loovad konsultatsioonimehhanismi, tagades sellega, et nende otsuste tegemisel küsimustes, mis puudutavad lõppkasutajate ja tarbijate õigusi seoses üldkasutatavate elektrooniliste sideteenustega, võetakse piisavalt arvesse tarbijate huve elektroonilise side sektoris.”;

b) lisatakse järgmine lõige:

„3. Ilma et see piiraks ühenduse õigusega kooskõlas olevaid siseriiklikke eeskirju, millega edendatakse selliseid kultuuri- ja meediapoliitika eesmärke nagu kultuuriline ja keeleline mitmekesisus ning meediakanalite paljusus, võivad riigi reguleerivad asutused ja teised asjaomased riigiasutused edendada koostööd elektroonilisi sidevõrke ja/või teenuseid pakkuvate ettevõtjate ning elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul õiguspärase sisu edendamisest huvitatud sektorite vahel. Kõnealune koostöö võib hõlmata ka artikli 21 lõike 4 ja artikli 20 lõike 1 teise lõigu kohaselt osutatava üldist huvi pakkuva teabe koordineerimist.”

24) Artikli 34 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et käesolevast direktiivist tulenevate, tarbijate ning elektroonilisi sidevõrke ja/või teenuseid pakkuvate ettevõtjate vahel tekkinud ning selliste võrkude ja/või teenuste pakkumist käsitlevate lepingutingimuste ja/või lepingute täitmise pärast tekkinud lahendamata vaidlustega tegelemiseks oleks olemas läbipaistvad, mittediskrimineerivad, lihtsad ja odavad kohtuvälised menetlused. Liikmesriigid võtavad vastu meetmed selle tagamiseks, et sellised menetlused võimaldaksid vaidlusi lahendada kiiresti ja õiglaselt, ning vajaduse korral võtavad vastu kulude hüvitamise süsteemi. Sellised menetlused võimaldavad lahendada vaidlusi erapooletult ja jätavad tarbijale siseriikliku õiguse pakutava õiguskaitse. Liikmesriigid võivad kõnealuseid kohustusi laiendada nii, et need hõlmaksid vaidlusi, millesse on kaasatud teised lõppkasutajad.”

25) Artikkel 35 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 35

Lisade kohandamine

Meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid ja mis on vajalikud, et kohandada I, II, III ja VI lisa tehnoloogia arenguga või turunõudluse muutumisega, võtab vastu komisjon vastavalt artikli 37 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.”

26) Artikli 36 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Riikide reguleerivad asutused teatavad komisjonile, millised universaalteenuse osutamise kohustused on kehtestatud universaalteenust osutama määratud ettevõtjatele. Komisjonile teatatakse viivitamata kõigist muudatustest, mis mõjutavad ettevõtjatele kehtestatud kohustusi, ja muudatustest ettevõtjate seas, keda mõjutavad käesoleva direktiivi sätted.”

27) Artikkel 37 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 37

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 22 alusel loodud sidekomitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1–4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.”

28) I, II ja III lisa asendatakse käesoleva direktiivi I lisas esitatud tekstiga ja VI lisa asendatakse käesoleva direktiivi II lisas esitatud tekstiga.

29) VII lisa jäetakse välja.

Artikkel 2

Direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) muudatused

Direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käesoleva direktiiviga nähakse ette nende siseriiklike sätete ühtlustamine, mis on vajalikud põhiõiguste ja -vabaduste, eelkõige eraelu puutumatus ja konfidentsiaalsuse kaitse võrdväärse taseme tagamiseks isikuandmete töötlemise puhul elektroonilise side sektoris ja selliste andmete ning elektrooniliste sideseadmete ja -teenuste vaba liikumise tagamiseks ühenduses.”

2) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) „asukohaandmed” – elektroonilises sidevõrgus või elektrooniliste sideteenuste poolt töödeldavad andmed, mis näitavad üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste kasutaja lõppseadme geograafilist asukohta;”

b) punkt e jäetakse välja;

c) lisatakse järgmine punkt:

„h) „isikuandmetega seotud rikkumine” – turvanõude rikkumine, mis toob seoses ühenduses üldkasutatava elektroonilise sideteenuse osutamisega kaasa edastatud, salvestatud või muul viisil töödeldud isikuandmete juhusliku või ebaseadusliku hävitamise, kaotsimineku, muutmise, ebaseadusliku avalikustamise või neile juurdepääsu.”

3) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

Asjaomased teenused

Käesolevat direktiivi kohaldatakse isikuandmete töötlemisele, mis toimub seoses üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutamisega ühenduse üldkasutatavates sidevõrkudes, sealhulgas andmete kogumist ja tuvastusseadmeid toetavates üldkasutatavates sidevõrkudes.”

4) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Töötlemise turvalisus”;

b) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Ilma et see piiraks direktiivi 95/46/EÜ kohaldamist, tehakse lõikes 1 osutatud meetmetega vähemalt järgmist:

— tagatakse, et isikuandmetele oleks juurdepääs üksnes volitatud töötajatel seaduslikult lubatud eesmärkidel;

— kaitstakse salvestatud või edastatud isikuandmeid juhusliku või ebaseadusliku hävitamise, juhusliku kaotsimineku või muutmise ja loata või ebaseadusliku salvestamise, töötlemise, juurdepääsu või avalikustamise eest ning

- tagatakse isikuandmete töötlemise turvapoliitika rakendamine.

Asjaomastel riigiasutustel peab olema võimalik kontrollida üldkasutatavate sideteenuste osutajate võetud meetmeid ning anda soovitusi parimate tavade kohta turvalisuse taseme osas, mille kõnealused meetmed saavutama peaksid.”;

- c) lisatakse järgmised lõiked:

„3. Isikuandmetega seotud rikkumise korral teavitab üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste või infoühiskonna teenuste osutaja põhjendamatu viivitusega pädevat riigiasutust isikuandmetega seotud rikkumisest.

Kui isikuandmetega seotud rikkumine võib tõenäoliselt kahjustada abonendi või üksikisiku isikuandmeid ja eraelu puutumatust, teavitab teenuseosutaja ka abonenti või üksikisikut sellisest rikkumisest põhjendamatu viivitusega.

Isikuandmetega seotud rikkumisest ei ole vaja asjaomasele abonendile või üksikisikule teatada, kui teenuseosutaja on tõendanud pädevale asutusele rahuldaval viisil, et ta on rakendanud kohaseid tehnoloogilisi kaitsemeetmeid ning neid meetmeid rakendati turvanõuete rikkumisega seotud andmete suhtes. Sellised tehnoloogilised kaitsemeetmed muudavad andmed loetamatuks kõigile isikutele, kellel puuduvad andmetele juurdepääsu volitused.

Ilma et see piiraks teenuseosutaja kohustust teavitada asjaomaseid abonente ja üksikisikuid, võib pädev riigiasutus, kui teenuseosutaja ei ole abonenti või üksikisikut isikuandmetega seotud rikkumisest juba teavitanud, pärast rikkumise võimalike kahjulike mõjude hindamist temalt seda nõuda.

Abonendile või üksikisikule saadetas teatistes kirjeldatakse vähemalt isikuandmetega seotud rikkumise olemust ja nimetatakse kontaktasutused, kust on võimalik saada täiendavat teavet, ning soovitatakse meetmeid isikuandmetega seotud rikkumise võimalike kahjulike mõjude leevendamiseks. Pädevale riigiasutustele saadetas teatistes kirjeldatakse lisaks isikuandmetega seotud rikkumise tagajärgi ning teenuseosutaja poolt rikkumisega tegelemiseks kavandatud või võetud meetmeid.

4. Kui lõike 5 alusel vastu võetud tehnilistest rakendusmeetmetest ei tulene teisiti, võivad pädevad riigiasutused võtta vastu suuniseid ja vajaduse korral anda

juhiseid selle kohta, millistel asjaoludel peab teenuseosutaja teatama isikuandmetega seotud rikkumisest ning millises vormis ja mil viisil seda tuleb teha. Samuti on neil võimalik kontrollida, kas teenuseosutajad on täitnud oma käesoleva lõike kohaseid teavitamiskohustusi, rakendades vastasel korral asjakohaseid karistusi.

Teenuseosutajad peavad isikuandmetega seotud rikkumiste registrit, mis koosneb selliste rikkumistega seotud asjaoludest, nende mõjust ja võetud parandusmeetmetest, mis on piisav selleks, et pädevad riigiasutused saaksid kontrollida vastavust lõike 3 sätetele. Register sisaldab ainult neid andmeid, mis on vajalikud selle eesmärgi täitmiseks.

5. Selleks et tagada lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud meetmete ühetaoline rakendamine, võib komisjon pärast konsulteerimist Euroopa Võrgu- ja Infoturbeametiga (ENISA), direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 kohaselt loodud töörühmaga üksikisikute kaitseks seoses isikuandmete töötlemisega ja Euroopa Andmekaitseinspektoriga vastu võtta tehnilised rakendusmeetmed, mis käsitlevad käesolevas artiklis osutatud teabe- ja teavitamismeetmetega seotud asjaolusid, vorme ja korda. Selliste meetmete võtmisel kaasab komisjon kõik asjaomased sidusrühmad, et saada eelkõige teavet parimate kättesaadavate tehniliste ja majanduslike meetodite kohta käesoleva artikli rakendamiseks.

Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 14a lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.”

- 5) Artikli 5 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Liikmesriigid tagavad, et teabe salvestamine abonendi või kasutaja lõppseadmesse ja juurdepääsu saamine sinna juba salvestatud teabele on lubatud ainult tingimusel, et asjaomane abonent või kasutaja on andnud selleks oma nõusoleku, ning talle on esitatud direktiivi 95/46/EÜ kohaselt selge ja arusaadav teave, muu hulgas andmete töötlemise eesmärgi kohta. See ei takista andmete tehnilist salvestamist ega juurdepääsu, mille ainus eesmärk on edastada sidet elektroonilises sidevõrgus või mis on teenuseosutajale hädavajalik selle infoühiskonna teenuse osutamiseks, mida abonent või kasutaja on sõnaselgelt taotlenud.”

- 6) Artikli 6 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Elektrooniliste sideteenuste turustamiseks ja lisaväärtusteenuste osutamiseks võib üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutaja töödelda lõikes 1 osutatud andmeid selle teenuste või turustamise jaoks vajalikul määral ja

vajaliku aja jooksul, kui abonent või kasutaja, kelle kohta andmed käivad, on andnud oma eelneva nõusoleku. Kasutajatele ja abonentidele antakse võimalus oma liiklusandmete töötlemiseks antud nõusolek ajal tühistada.”

7) Artikkel 13 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 13

Pealesunnitud teave

1. Inimsekkumist mittevajavate automatiseeritud kõnevalimis- ja sidesüsteemide (automaatvalimissüsteemid), fakside või elektronposti kasutamine otseturustuseks on lubatud ainult nende abonentide või kasutajate puhul, kes on selleks andnud eelneva nõusoleku.

2. Kui füüsiline või juriidiline isik saab oma klientidelt nende elektronposti kontaktandmed seoses toote või teenuse müügiga vastavalt direktiivile 95/46/EÜ, võib sama füüsiline või juriidiline isik lõikest 1 olenemata kasutada neid elektroonilisi kontaktandmeid oma samasuguste toodete või teenuste otseturustamiseks tingimusel, et klientidele antakse kontaktandmete kogumise ajal ja iga sõnumi puhul eraldi selge ja arusaadav võimalus tasuta ja lihtsal viisil keelata elektrooniliste kontaktandmete selline kasutamine, kui klient ei ole algusest peale sellist kasutamist keelanud.

3. Liikmesriigid võtavad asjakohased meetmed tagamaks, et lõigetes 1 ja 2 osutamata juhtudel on keelatud pealesunnitud teabe edastamine otseturustuse eesmärgil, kui asjaomane abonent või kasutaja ei ole andnud selleks nõusolekut või kui abonent või tarbija on teatanud, et ei soovi sellist teavet saada, ning valik kõnealuste võimaluste vahel tuleb kindlaks määrata siseriiklike õigusaktidega, arvestades, et mõlemad võimalused peavad olema abonentidele või kasutajale tasuta.

4. Igal juhul on keelatud saata elektronposti otseturustuse eesmärgil, kui varjatakse või jäetakse avalikustamata saatja isik, kelle nimel teave edastatakse, mis on vastuolus direktiivi 2000/31/EÜ artikliga 6, või kui puudub kehtiv aadress, millele teabe saaja võiks saata taotluse sellise teabe saatmise lõpetamiseks, või ergutades saajaid külastama veebisaite, mis on vastuolus kõnealuse artikliga.

5. Lõikeid 1 ja 3 kohaldatakse füüsilistest isikutest abonentide suhtes. Lisaks sellele tagavad liikmesriigid ühenduse õiguse ja kohaldatavate siseriiklike õigusaktide raames, et nende abonentide õiguslikud huvid, kes ei ole füüsilised isikud, on pealesunnitud teabe eest piisavalt kaitstud.

6. Liikmesriigid tagavad, et kõik füüsilised ja juriidilised isikud, keda on negatiivselt mõjutanud käesoleva artikli alusel vastu võetud siseriiklike normide rikkumine ja kelle õigustatud huvi on seetõttu sellise rikkumise lõpetamine või keelustamine, sealhulgas elektrooniliste sideteenuste osutajad, kes kaitsevad oma õigustatud ärihuve, võivad sellise rikkumise korral algatada õiguskaitsemenetluse, ilma et see piiraks ühegi kehtestada võidava haldusliku kaitsevahendi, muu hulgas artikli 15a lõike 2 kohaldamist. Samuti võivad liikmesriigid kehtestada konkreetsed karistuseeskirjad, mida kohaldatakse elektrooniliste sideteenuste osutajate suhtes, kes oma hooletusega aitavad kaasa käesoleva artikli kohaselt vastu võetud siseriiklike sätete rikkumisele.”

8) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 14a

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 22 alusel loodud sidekomitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1–4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1, 2, 4 ja 6 ning artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.”

9) Artiklisse 15 lisatakse järgmine lõige:

„1b. Teenuseosutajad kehtestavad sisemise korra kasutajate isikuandmete juurdepääsu taotlustele vastamiseks lõike 1 kohaselt vastu võetud siseriiklike sätete alusel. Nad esitavad pädevale riigiasutusele viimase taotlusel teabe asjaomase korra, saabunud taotluste arvu, viidatud õigusliku selgituse ja oma vastuse kohta.”

10) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 15a

Rakendamine ja jõustamine

1. Liikmesriigid kehtestavad käesoleva direktiivi järgimiseks kehtestatud siseriiklike sätete rikkumise korral kohaldatavad karistused, sealhulgas vajaduse korral kriminaalkaristused, ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamiseks. Sätetatavad karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning neid võib määrata iga rikkumise aja eest, isegi kui rikkumine on hiljem lõpetatud. Liikmesriigid teatavad neist sätetest komisjonile hiljemalt 25. maiks 2011 ja annavad viivitamatult teada nende sätete edaspidistest muudatustest.

2. Ilma et see piiraks olemasolevate õiguskaitselahendite kasutamist, tagavad liikmesriigid, et pädev riigiasutus ja vajaduse korral muud riigiasutused on volitatud nõudma lõikes 1 osutatud rikkumiste lõpetamist.

3. Liikmesriigid tagavad, et pädeval riigiasutusel ja vajaduse korral muudel riigiasutustel on vajalikud uurimisvolitused ja vahendid, sealhulgas volitus saada asjakohast teavet, et jälgida käesoleva direktiivi alusel vastu võetud sätete täitmist ning neid jõustada.

4. Riikide reguleerivad asutused võivad võtta vastu meetmeid, et tagada tõhus piiriülene koostöö käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusaktide jõustamisel ning ühtlustada piiriüleseid andmevooge hõlmavate teenuste osutamise tingimused.

Riikide reguleerivad asutused esitavad komisjonile aegsasti enne mis tahes selliste meetmete vastuvõtmist meetmete võtmise põhjuste, kavandatavate meetmete ja kavandatava tegevuskava kokkuvõtte. Komisjon võib pärast kõnealuse teabega tutvumist ja konsulteerimist ENISaga ning direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 kohaselt loodud tööühmaga üksikisikute kaitseks seoses isikuandmete töötlemisega esitada selle kohta märkusi või soovitusi, eelkõige tagamaks, et kavandatavad meetmed ei mõjuta kahjulikult siseturu toimimist. Meetmete osas otsuse langetamisel võtavad riikide reguleerivad asutused ülimalt arvesse komisjoni märkusi või soovitusi.”

Artikkel 3

Määruse (EÜ) nr 2006/2004 muudatus

Määruse (EÜ) nr 2006/2004 (tarbijakaitsealase koostöö määrus) lisasse lisatakse järgmine punkt:

„17. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist

ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv): artikkel 13 (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).”

Artikkel 4

Direktiivi ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt 25. maiks 2011. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendes või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 5

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 6

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 25. november 2009

Euroopa Parlamendi nimel
president
 J. BUZEK

Nõukogu nimel
eesistuja
 Å. TORSTENSSON

I LISA

„I LISA

ARTIKLIS 10 („KULUDE KONTROLLIMINE”), ARTIKLIS 29 („LISAVAHENDID”) JA ARTIKLIS 30 („TEENUSEOSUTAJA VAHETAMISE LIHTSUSTAMINE”) OSUTATUD VAHENDITE JA TEENUSTE KIRJELDUS

A osa: artiklis 10 osutatud vahendid ja teenused

a) *Üksikasjalikud arved*

Liikmesriigid tagavad, et võttes arvesse isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitset käsitlevate asjakohaste õigusaktide nõudeid, võivad riikide reguleerivad asutused kehtestada üksikasjalikul arvel minimaalselt nõutavad andmed, mille ettevõtjad esitavad abonentidele tasuta, et need saaksid

- i) määratletud piirkonnas üldkasutatava sidevõrgu ja/või sellega seotud üldkasutatavate telefoniteenuste kasutamise kulusid täpsustada ja kontrollida ning
- ii) nõuetekohaselt jälgida teenuse kasutust ja kulusid ning hoida seeläbi oma arved piisava kontrolli all.

Vajaduse korral võib abonentidele lisaks pakkuda üksikasjalikumate teavete mõistliku hinnaga või tasuta.

Kõne algatanud abonentidele esitatavas üksikasjalikus arves abonentide jaoks tasuta kõnesid, sealhulgas kõnesid nõustamis-telefonidele, eraldi välja ei tooda.

b) *Valikuline väljuvate kõnede või tasuliste SMSide või MMSide või, kui see on tehniliselt teostatav, muude selliste rakenduste piirang, tasuta*

See on vahend, mille abil abonent saab telefoniteenust osutavale määratud ettevõtjale taotluse esitamise korral tasuta piirata teatavat liiki või teatavatele numbritele tehtavaid väljuvaid kõnesid või tasulisi SMS-e või MMS-e või muid selliseid rakendusi.

c) *Ettemaksesüsteemid*

Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivad asutused võivad nõuda, et määratud ettevõtjad võimaldaksid tarbijatel maksta juurdepääsu eest üldkasutatavale sidevõrgule ja üldkasutatavate telefoniteenuste kasutamise eest ette.

d) *Ühendustasude maksmine osade kaupa*

Liikmesriigid tagavad, et riikide reguleerivad asutused võivad nõuda, et määratud ettevõtjad võimaldaksid tarbijatel maksta ühenduse eest üldkasutatava sidevõrguga osade kaupa pikema aja jooksul.

e) *Tasumata arved*

Ettevõtjatele tasumata telefoniarvete katmiseks peavad liikmesriigid lubama erimeetmeid, mis on proportsionaalsed, mitmediskrimineerivad ja avalikustatud. Kõnealuste meetmete puhul tuleb tagada, et abonent hoiatatakse nõuetekohaselt ette, kui teda ähvardab teenuse või ühenduse peatamine. Kui tegemist ei ole pettuse, pideva maksimisega hilinemise või arvete tasumata jätmisega, tuleb nende meetmetega tagada, et kui see on tehniliselt võimalik, piirdub teenuse peatamine ainult asjaomase teenusega. Arvete maksmata jätmise korral võib ühenduse katkestada ainult pärast seda, kui abonent on nõuetekohaselt hoiatatud. Liikmesriigid võivad teatava aja jooksul enne ühenduse täielikku katkestamist võimaldada piiratud teenuse kasutamist, mille puhul on lubatud ainult kõned, millega ei kaasne abonentidele kulusid (näiteks kõned hädaabinumbrile 112).

f) *Tariifidealane nõustamine*

See on vahend, mille abil abonendid võivad nõuda ettevõtjalt teavitamist alternatiivsetest madalamatest tariifidest, kui need on olemas.

g) *Kulude kontroll*

See on vahend, mille abil ettevõtjad pakuvad, kui riikide reguleerivad asutused on seda kohaseks pidanud, muid vahendeid üldkasutatavate telefoniteenuste kulude kontrolli all hoidmiseks, sealhulgas tarbijate tasuta hoiatamist ebaharilike või ülemääraste tarbimisharjumuste korral.

B osa: artiklis 29 osutatud vahendida) *Toonvalimine või DTMF-toonvalimine (dual-tone multi-frequency operation)*

Üldkasutatav sidevõrk ja/või üldkasutatavad telefoniteenused toetavad ETSI standardis ETR 207 määratletud DTMF-signaalide kasutamist signaali edastamiseks otspunktide vahel kogu võrgu ulatuses nii liikmesriigis kui ka liikmesriikide vahel.

b) *Helistaja numbri kuvamine*

Selle toimingu abil on helistava isiku number kõne vastuvõtjale näha enne kõne vastuvõtmist.

Sellist vahendit tuleks pakkuda kooskõlas asjaomaste õigusnormidega isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitse kohta, eelkõige kooskõlas direktiiviga 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv).

Kuivõrd see on tehniliselt võimalik, peaksid operaatorid pakkuma andmeid ja signaale, et toetada helistaja numbri kuvamist ja toonvalimist üle liikmesriikide piiride.

C osa: artikli 30 kohaste, numbrite teisaldamist käsitlevate sätete rakendamine

Nõuet, et kõik riigi numeratsiooniplaani numbriga abonendid võivad soovi korral oma numbr(i)d säilitada, olenemata sellest, milline ettevõtja teenust osutab, kohaldatakse

a) geograafiliste numbrite puhul kindlaksmääratud asukohas ning

b) mittegeograafiliste numbrite puhul mis tahes asukohas.

Käesolevat osa ei kohaldata numbrite teisaldamise suhtes määratletud piirkonnas teenuseid osutavate võrkude ja mobiilsivõrkude vahel.

---

*II LISA***TEAVE, MIS TULEB AVALDADA VASTAVALT ARTIKLILE 21****(„LÄBIPAISTVUS JA TEABE AVALDAMINE”)**

Riigi reguleeriv asutus peab tagama, et käesolevas lisas sätestatud teave avaldatakse artikli 21 kohaselt. Riigi reguleeriv asutus otsustab, millise teabe avaldavad üldkasutatavaid sidevõrke ja/või üldkasutatavaid telefoniteenuseid pakkuvad ettevõtjad ja millise teabe avaldab riigi reguleeriv asutus ise, et tarbijad saaksid teha teadlikke otsuseid.

1. Ettevõtja(te) nimi (nimed) ja aadress(id)

Üldkasutatavaid sidevõrke ja/või üldkasutatavaid telefoniteenuseid pakkuvate ettevõtjate nimed ja nende peakontorite aadress.

2. Pakutavate teenuste kirjeldus

2.1. Pakutavate teenuste ulatus

- 2.2. Standardtariifid, kus on näidatud osutatavad teenused ja iga tariifi sisu (nt juurdepääsutasu, kõik kasutustasud, hooldustasu) ning kohaldatavate standardallahindluste üksikasjad, sihtotstarbelised tariifiskeemid ja eritariifiskeemid, ning kõik lisatasud ja lõppseadmete maksumus
- 2.3. Hüvitamise/tagasimaksmise põhimõtted, sealhulgas iga hüvitamis- ja tagasimakseskeemi üksikasjad
- 2.4. Pakutatavate hooldusteenuste liigid
- 2.5. Lepingute standardtingimused, sealhulgas lepingu miinimumkestus, lepingu lõpetamine, numbrite teisaldamise kord ja selle otsesed tasud ning vajaduse korral muud näitajad
3. Vaidluste lahendamise viisid, sealhulgas need, mille on välja töötanud ettevõtja
4. Teave universaalteenusega, sealhulgas vajaduse korral I lisas nimetatud vahendite ja teenustega, seotud õiguste kohta

---

III LISA

TEENUSE KVALITEEDI PARAMEETRID

Artiklite 11 ja 22 kohased teenuse kvaliteedi parameetrid, määratlused ja mõõtmismeetodid

Ettevõtjate puhul, kes pakuvad juurdepääsu üldkasutatavale sidevõrgule

PARAMEETER (märkus 1)	MÄÄRATLUS	MÕÕTMISMEETOD
Ühenduse esmakordse loomise tähtaeg	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Rikete arv juurdepääsuliini kohta	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Rikete kõrvaldamise aeg	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057

Ettevõtjate puhul, kes osutavad üldkasutatavat telefoniteenust

Ühenduse loomiseks kuluv aeg (märkus 2)	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Numbriinfoteenuse vastamise aeg	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Töötavate müüdi- ja kaarditaksefonide suhtarv	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Kaebused ebaõige arve kohta	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Ebaõnnestunud kõnede määr (märkus 2)	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057

ETSI dokumendi EG 202 057-1 versioon 1.3.1 (juuli 2008)

Märkus 1

Parameetrid peaksid võimaldama analüüsida tulemusi piirkondlikul tasandil (st vähemalt EUROSTATi loodud statistiliste territoriaaljaotuste nomenklatuuri (NUTS) 2. tasandil).

Märkus 2

Liikmesriigid võivad otsustada, et nad ei nõua nende kahe parameetri kohta ajakohase teabe kogumist, kui on tõendeid, et tulemused selles kahes valdkonnas on rahuldavad.”

II LISA

„VI LISA

**TARBIJATELE MÕELDUD DIGITAALSEADMETE KOOSTALITLUSVÕIME, MILLELE ON OSUTATUD
ARTIKLIS 24**

1. Ühtne skrambleerimisalgoritm ja tasuta ülekannete vastuvõtmine

Kõigi ühenduses müüdavate, renditavate või muul viisil kättesaadavate tarbijatele mõeldud tavapäraste digitaaltelevisioonisignaali (nt ülekandmine maapealse, kaabel- või satelliitdastuse kaudu, mis on peamiselt mõeldud määratletud vastuvõtmiseks, nagu DVB-T, DVB-C või DVB-S) vastuvõtuseadmetega, mis suudavad deskrambleerida digitaaltelevisioonisignaale, peab saama

- selliseid signaale deskrambleerida vastavalt tunnustatud Euroopa standardiorganisatsiooni (praegu ETSI) hallatava ühtse Euroopa skrambleerimisalgoritmiga;
- kuvada kodeerimata edastatud signaale tingimusel, et renditud seadmete puhul täidab rendilevõtja asjaomast rendilepingut.

2. Analoog- ja digitaaltelevisiorite koostalitlusvõime

Kõigil ühenduse turul müüdavatel või renditavatel analoogteleritel, mille ekraani nähtava osa diagonaal on üle 42 cm, peab olema vähemalt üks (tunnustatud Euroopa standardiorganisatsiooni standardile vastav, näiteks standardis Cenelec EN 50 049-1:1997 sätestatud) avatud liidese pistmik, mille abil on võimalik lihtsalt ühendada välisseadmeid, eelkõige täiendavaid dekodeerimis- ja digitaalvastuvõtjaid.

Kõigil ühenduse turul müüdavatel või renditavatel digitaalteleritel, mille ekraani nähtava osa diagonaal on üle 30 cm, peab olema vähemalt üks (tunnustatud Euroopa standardiorganisatsiooni standardile vastav või sellega kooskõlas olev või tööstusharu hõlmava spetsifikaadiga kooskõlas olev) avatud liidese pistmik, näiteks ühine DVB-liidese pistmik, mille abil on võimalik lihtsalt ühendada välisseadmeid ja mille abil saab edastada kõiki digitaaltelevisioonisignaali elemente, sealhulgas interaktiivsete ja tingimusjuurdepääsuteenustega seotud teavet.”

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2009/140/EÜ,

25. november 2009,

millega muudetakse direktiive 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta, 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta ning 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras, arvestades lepituskomitee poolt 13. novembril 2009. aastal heakskiidetud ühist teksti ⁽³⁾,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon vaatab korrapäraselt läbi elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste õigusliku raamistiku moodustava viie direktiivi (direktiiv 2002/21/EÜ (raamdirektiiv), ⁽⁴⁾ direktiiv 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv), ⁽⁵⁾ direktiiv 2002/20/EÜ (loadirektiiv), ⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul ⁽⁷⁾ (universaalteenuse direktiiv) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris ⁽⁸⁾ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv)) (edaspidi ühiselt „raamdirektiiv ja eridirektiivid“) toimimise eelkõige selleks, et teha kindlaks tehnoloogia ja turu arengust tulenev muudatuste tegemise vajadus.

⁽¹⁾ ELT C 224, 30.8.2008, lk 50.

⁽²⁾ ELT C 257, 9.10.2008, lk 51.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 24. septembri 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata), nõukogu 16. veebruari 2009. aasta ühine seisukoht (ELT C 103 E, 5.5.2009, lk 1), Euroopa Parlamendi 6. mai 2009. aasta seisukoht, nõukogu 20. novembri 2009. aasta otsus ja Euroopa Parlamendi 24. novembri 2009. aasta õigusloomega seotud resolutsioon.

⁽⁴⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 33.

⁽⁵⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 7.

⁽⁶⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 21.

⁽⁷⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 51.

⁽⁸⁾ EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

- (2) Seoses sellega esitas komisjon oma esialgsed järeldused 29. juuni 2006. aasta teatises, mis käsitleb ELi elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste õigusliku raamistiku läbivaatamist. Nende esialgsete järelduste põhjal viidi läbi avalik konsultatsioon, mille käigus tehti kindlaks, et olulisim lahendus vajav küsimus on elektroonilise side siseturu jätkuv puudumine. Eelkõige leiti, et regulatiivne killustatus ja järjepidevus riikide reguleerivate asutuste tegevuses ohustab mitte üksnes sektori konkurentsivõimet, vaid ka olulist kasu, mida tarbijad saaksid piiriülesest konkurentsist.

- (3) Seepärast tuleks ELi elektroonilise sidevõrke ja -teenuseid reguleerivat raamistikku reformida, et viia lõpule elektroonilise side siseturu väljakujundamine, tugevdades ühenduse mehhanismi, millega reguleeritakse võtmeturgudel olulise turujõuga ettevõtjate tegevust. Seda täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 1211/2009, millega luuakse elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet (BEREC) ja büroo ⁽⁹⁾. Reformi raames määratletakse ka tõhus ja koordineeritud spektri haldamise strateegia, et luua ühine Euroopa teaberuum, ning tõhustatakse puuetega kasutajaid käsitlevaid sätteid, et kujundada välja kõiki hõlmav infoühiskond.

- (4) Tunnistades Interneti olulisust hariduse ning sõnavabaduse ja teabele juurdepääsu praktilisel tagamisel, peaksid kõnealuste põhiõiguste kasutamise mis tahes piirangud olema kooskõlas Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga. Kõnealuste küsimuste osas peaks komisjon läbi viima ulatusliku avaliku konsultatsiooni.

- (5) Eesmärk on konkurentsi arendes turgudel eelnevalt järkjärgult vähendada valdkonnaspetsiifilisi eeskirju ning jõuda lõpuks selleni, et elektrooniline side oleks reguleeritud üksnes konkurentsiõigusega. Võttes arvesse asjaolu, et viimastel aastatel on konkurents elektroonilise side turgudel jõudsalt arenenud, on äärmiselt oluline, et regulatiivseid eelkohustusi kehtestataks vaid juhul, kui puudub tõhus ja püsiv konkurents.

⁽⁹⁾ Vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* nr 1.

- (6) Raamdirektiivi ja eridirektiivide toimimise läbivaatamisel hindab komisjon, kas turu arengusuundi ning konkurentsi ja tarbijakaitset arvesse võttes on vajadus sektorispetsiifilise eelneva reguleerimise järele, mis on sätestatud direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklites 8 kuni 13a ja direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artiklis 17, või kas neid sätteid tuleks muuta või kehtetuks tunnistada.
- (7) Selleks et tagada proportsionaalne ja kohandatav lähemisviis muutuvaltele konkurentsitingimustele, peaks riikide reguleerivatel asutustel olema võimalik määratleda turge kohalikul tasandil ja tühistada regulatiivseid kohustusi turudel ja/või geograafilistes piirkondades, kus valitseb tõhus infrastruktuuri alane konkurents.
- (8) Lissaboni tegevuskava eesmärkide saavutamiseks tuleb luua asjakohaseid soodustusi investeringute tegemiseks uutesse kiiretesse võrkudesse, mis toetavad innovatsiooni sisumahukate Interneti-teenuste valdkonnas ja tugevdavad Euroopa Liidu rahvusvahelist konkurentsivõimet. Sellistel võrkudel on ülisuur potentsiaal tuua kasu tarbijatele ja äritegevusele kogu Euroopa Liidus. Seetõttu on ülimalt oluline edendada pidevat investeerimist nende uute võrkude arendamisse, kindlustades samas konkurentsi ning tagades prognoositava ja järjekindla reguleerimise kaudu tarbijatele paremad valikuvõimalused.
- (9) Komisjon tunnistas 20. märtsi 2006. aasta teatises „Lairibaühenduse lõhe ületamine”, et kiiretele lairibateenustele juurdepääsu osas on Euroopas Liidus territoriaalne lõhe. Parem juurdepääs raadiospektrile soodustab kiirete lairibateenuste arengut kaugemates piirkondades. Lairibaühenduse üldisele suurenemisele vaatamata on juurdepääs mitmetes piirkondades piiratud kõrgete kulude tõttu, mille põhjuseks on väike rahvastikutihedus ja kaugel paiknemine. Selleks et tagada investeringute tegemine uutesse tehnoloogiatesse vähearenenud piirkondades, peaks elektroonilise side regulatsioon olema kooskõlas poliitikaga teistes valdkondades, näiteks riigiabi poliitika või ühtekuuluvuspoliitikaga, või laiemate tööstuspoliitika eesmärkidega.
- (10) Riiklikud investeringud võrkudesse tuleks teha kooskõlas mittediskrimineerimise põhimõttega. Seejuures peaks riiklikku toetust andma avatud, läbipaistvate ja konkurentsi arvestavate menetluste kaudu.
- (11) Et võimaldada riikide reguleerivatel asutustel saavutada raamdirektiivis ja eridirektiivides sätestatud eesmärgi, eelkõige otspunktide vahelise koostalitlusvõime osas, tuleks raamdirektiivi kohaldamisala laiendada raadioseadmete ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete, nagu need on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 1999. aasta direktiivis 1999/5/EÜ raadioseadmete ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete ning nende nõuetekohasuse vastastikuse tunnustamise kohta, ⁽¹⁾ teatavatele aspektidele ning digitaaltelevisiooni tarbijaseadmetele, et hõlbustada puuetega kasutajate juurdepääsu nimetatud seadmetele.
- (12) Mõningaid mõisteid tuleks täpsustada või muuta, et võtta arvesse turu ja tehnoloogia arengut ning kõrvaldada reguleeriva raamistiku rakendamisel ilmnunud mitmeti mõistetavused.
- (13) Tuleks tugevdada riikide reguleerivate asutuste sõltumatust, et tagada reguleeriva raamistiku tõhusam kohaldamine ning suurendada nende autoriteeti ja otsuste prognoositavust. Selleks tuleks siseriiklikes õigusnormides sõnaselgelt tagada, et turu eelreguleerimise või ettevõtjate vaheliste vaidluste lahendamise eest vastutav riigi reguleeriv asutus on oma ülesannete täitmisel kaitstud välise sekumise ja poliitilise surve eest, mis võiks kahjustada tema poolt menetletavate küsimuste sõltumatut hindamist. Sellise välise mõju tõttu ei sobi siseriiklik õigustloov asutus täitma reguleeriva raamistiku raames riigi reguleeriva asutuse ülesandeid. Sel eesmärgil tuleks eelnevalt kehtestada eeskirjad riigi reguleeriva asutuse juhi ametist vabastamise põhjuste kohta, et kõrvaldada kõik põhjendatud kahtlused kõnealuse asutuse erapooletuse ning välistest teguritest sõltumatuse suhtes. On oluline, et turu eelreguleerimise eest vastutavatel riikide reguleerivatel asutustel oleks oma eelarve, mis võimaldaks neil eelkõige tööle võtta piisava arvu kvalifitseeritud töötajaid. Läbipaistvuse tagamiseks tuleks see eelarve igal aastal avaldada.
- (14) Turuosalistele õiguskindluse tagamiseks peaksid edasikaebusi käsitlevad organid täitma oma funktsioone tõhusalt; eelkõige tuleks vältida kaebuste lahendamise menetluste põhjendamatut pikalevenimist. Ajutisi meetmeid, mis peatavad riigi reguleeriva asutuse otsuse elluviimise, tuleks kohaldada ainult kiireloomulistel juhtudel, et vältida neid meetmeid taotlenud isikule tõsise ja pöördumatu kahju tekitamist, ning kui seda nõuab huvide tasakaal.

⁽¹⁾ EÜT L 91, 7.4.1999, lk 10.

- (15) Edasikaebusi käsitlevad organid on riikide reguleerivate asutuste otsuste peatamiseks kohaldanud ajutisi meetmeid väga erineval viisil. Lähenemisviisi ühtlustamise suurendamiseks tuleks kohaldada ühiseid standardeid vastavalt ühenduse kohtupraktikale. Edasikaebusi käsitlevatel organitel peaks samuti olema õigus taotleda BERECi poolt avaldatud kättesaadavat teavet. Arvestades, et kaebused on reguleeriva raamistiku üldise toimimise seisukohalt olulised, tuleks luua mehhanism kõikides liikmesriikides esitatud kaebusi ning reguleerivate asutuste tehtud otsuste peatamise otsuseid käsitleva teabe kogumiseks ja edastamiseks komisjonile.
- (16) Tagamaks, et riikide reguleerivad asutused täidavad oma reguleerimisülesandeid tõhusalt, peaksid nende kogutavad andmed sisaldama raamatupidamisandmeid jaeturgude kohta, mis on seotud selliste hulgemüügiturgudega, kus mõnel ettevõtjal on märkimisväärne turujõud ja mida seetõttu reguleerib riigi reguleeriv asutus. Need andmed peaksid ka sisaldama andmeid, mis võimaldaksid riigi reguleerival asutusel hinnata kavandatavate võrgutopoloogia täienduste ja muudatuste mõju konkurentsi arengule ja hulgemüügitoodetele, mida pakutakse teistele isikutele.
- (17) Enne direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklites 7 ja 7a sätestatud ühenduse konsultatsiooni tuleks läbi viia riigisisene konsultatsioon vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 6, et huvitatud isikute seisukohad kajastuksid ühenduse konsultatsioonis. See välistaks ka vajaduse teise ühenduse konsultatsiooni järele juhul, kui kavandatavat meetet riigisisese konsultatsiooni tulemusena muudetakse.
- (18) Riikide reguleerivate asutuste kaalutusõigus tuleks viia kooskõlla järjepideva reguleerimistava arengu ning reguleeriva raamistiku järjepideva kohaldamisega, et siseturu arengule ja lõplikule väljakujundamisele tõhusalt kaasa aidata. Riikide reguleerivad asutused peaksid seetõttu toetama komisjoni ja BERECi võetavaid siseturuga seotud meetmeid.
- (19) Ühenduse mehhanism, mis võimaldab komisjonil nõuda, et riikide reguleerivad asutused tühistaksid kavandatavad turu määramise ja märkimisväärse turujõuga ettevõtja kindlaksmääramisega seotud meetmed, on olulisel määral aidanud saavutada järjekindlat lähenemisviisi selliste olukordade ja ettevõtjate kindlaksmääramisel, kus ja kelle puhul võib kohaldada eelnevat reguleerimist. Turu jälgimine komisjoni poolt ja eriti direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 7 kohase menetlusega saadud kogemused on näidanud, et kui riikide reguleerivad asutused kohaldavad parandusmeetmeid erinevalt, isegi kui turutingimused on sarnased, võib see õhnestada elektroonilise side siseturгу.
- Seetõttu võib komisjon osaleda meetmete järjekindlama kohaldamise tagamises, võttes vastu arvamusi riikide reguleerivate asutuste kavandatavate meetmete eelnõude kohta. Selleks et ära kasutada riikide reguleerivate asutuste turuanalüüsialaseid ekspertteadmisi, peaks komisjon enne otsuse ja/või arvamuse vastuvõtmist konsulteerima BERECiga.
- (20) On oluline, et reguleerivat raamistikku rakendataks ellu õigeaegselt. Kui komisjon on vastu võtnud otsuse, millega nõutakse riigi reguleerivalt asutuselt kavandatud meetme tagasivõtmist, peaks riigi reguleeriv asutus esitama komisjonile meetme muudetud versiooni. Tuleks kehtestada tähtaeg, mille jooksul tuleb komisjonile direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 7 kohaselt teatada muudetud meetmest, et turuosalistele oleks teada turu läbivaatamise kestus ja suureneks õiguskindlus.
- (21) Ühenduse konsultatsioonimehhanismi lühikesi tähtaegu silmas pidades tuleks komisjoni volitada võtma vastu soovitusi ja/või suuniseid komisjoni ja riikide reguleerivate asutuste vahelise teabevahetuse korra lihtsustamiseks – näiteks juhtudel, mis puudutavad stabiilseid turgusid või üksnes eelnevalt teatatud meetmete väheolulisi muudatusi. Komisjoni tuleks volitada ka vabastama teatamiskohustusest, et teatavate juhtumite puhul menetlusi lihtsustada.
- (22) Vastavalt Euroopa Liidu põhiõiguste harta ning ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni eesmärkidele peaks reguleeriv raamistik tagama kõikidele kasutajatele, sealhulgas puuetega lõppkasutajatele, vanuritele ning sotsiaalsete erivajadustega isikutele hõlpsa juurdepääsu soodsa hinnaga kvaliteetsetele teenustele. Amsterdami lõppaktile lisatud 22. deklaratsioonis on sätestatud, et ühenduse institutsioonid võtavad asutamislepingu artikli 95 kohaste meetmete kavandamisel arvesse puuetega inimeste vajadusi.
- (23) Konkurentsi rajatud turg pakub kasutajatele suures valikus sisu, rakendusi ja teenuseid. Riikide reguleerivad asutused peaksid edendama kasutajate võimalusi pääseda teabele juurde ja seda levitada ning kasutada rakendusi ja teenuseid.
- (24) Raadiosagedusi tuleb käsitada napi avaliku ressursina, millel on oluline avalik ja turuväärtus. Üldistes huvides on hallata raadiospektrit majanduslikult, sotsiaalselt ja keskkonna seisukohalt nii tõhusalt ja tulemuslikult kui võimalik, võttes arvesse raadiospektri olulist osa elektroonilises sides, meediakanalite paljususe ja kultuurilise mitmekülgsusega ning sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvusega seotud eesmärged. Seepärast tuleks järkjärgult kaotada tõkked, mis ei võimalda tõhusat kasutamist.

- (25) Raadiospektripoliitikaga seotud tegevused ühenduses ei tohiks piirata ühenduse või riikide tasandil ühenduse õigusega kooskõlas üldist huvi pakkuvate eesmärkide täitmiseks võetavaid meetmeid, eelkõige seoses infosisu reguleerimise ja audiovisuaal- ja meediapoliitikaga, ega liikmesriikide õigust korraldada ja kasutada raadiospektrit avaliku korra, julgeoleku ja riigikaitsega seotud eesmärkidel.
- (26) Võttes arvesse liikmesriikide erinevat olukorda, suurendaks analoogtelevisioonilt maapealsele digitaaltelevisioonile üleminek ühenduses tänu digitaaltehnoloogia paremale edastusvõimele väärtusliku spektriruumi (mida nimetatakse digitaalseks dividendiks) kättesaadavust.
- (27) Enne ettepaneku tegemist Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta otsuse nr 676/2002/EÜ Euroopa Ühenduse raadiospektripoliitika reguleeriva raamistiku kohta (raadiospektrit käsitlev otsus) ⁽¹⁾ kohase konkreetse ühtlustamismeetme kohta peaks komisjon läbi viima mõjuhinnangu kavandatud meetmetega kaasnevate kulude ja nendest oodatava kasu kohta, näiteks tarbijate huvides olev mastaabisääst ja teenuste koostalitlusvõime saavutamine, spektrikasutuse tõhususele avalduv mõju või nõudlus ühtlustatud kasutamise järele Euroopa Liidu eri osades.
- (28) Ehkki spektri haldamine jääb endiselt liikmesriikide pädevusse, võib strateegiline planeerimine, koordineerimine ja vajaduse korral ühenduse tasandil toimuv ühtlustamine aidata tagada, et spektri kasutajad saavad siseturust täit kasu ja ELi huvisid on võimalik kogu maailmas tulemuslikult kaitsta. Nendel eesmärkidel tuleks vajaduse korral algatada raadiospektripoliitikat käsitlevaid mitmeaastaseid programme, et esitada ühenduses raadiospektri kasutamise strateegilise planeerimise ja ühtlustamise poliitika suundi ja eesmärgid. Kõnealused poliitika suunad ja eesmärgid võivad käsitleda siseturu loomiseks ja toimimiseks vajaliku raadiospektri kättesaadavust ja tõhusat kasutamist ning vajaduse korral samuti siseturu tõkete kaotamiseks vajaliku raadiospektri üldlubade või individuaalsete kasutusõiguste andmise korra ühtlustamist. Kõnealused poliitika suunad ja eesmärgid peaksid olema kooskõlas käesoleva direktiivi ja eridirektiividega.
- (29) Komisjon on viidanud oma kavatsusele muuta enne käesoleva direktiivi jõustumist komisjoni 26. juuli 2002. aasta otsust 2002/622/EÜ, millega luuakse raadiospektripoliitika töörihm, ⁽²⁾ et luua mehhanism, mille abil Euroopa Parlament ja nõukogu saaksid raadiospektripoliitika töörihmalt taotleda elektroonilise side sektoriga seonduvat spektripoliitikat käsitlevaid arvamusi või aruandeid kas suuliselt või kirjalikult, ja et raadiospektripoliitika töörihm annaks komisjonile soovitusi raadiospektripoliitikat käsitlevate programmide kavandatud sisu kohta.
- (30) Käesolevas direktiivis sisalduvad spektri haldamist käsitlevad sätted peaksid olema kooskõlas raadiospektri haldamisega tegelevate rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide, näiteks Rahvusvahelise Telekommunikatsiooniliidu (ITU) ja Euroopa postside- ja telekommunikatsioonidministratsioonide konverentsi (CEPT) tegevusega, et tagada spektri tõhus kasutamine ja spektri kasutamise ühtlustamine ühenduses ning liikmesriikide ja teiste ITU liikmete vahel.
- (31) Raadiosagedusi tuleks hallata kahjulikke mõjutusi vältival viisil. Seepärast tuleks nõuetekohaselt määratleda kahjulike mõjutuste mõiste, et nende mõjutuste vältimise tagamisel piirduks üksnes vajalike regulatiivsete meetmete võtmisega.
- (32) Olemasolev spektri haldamise ja jaotamise süsteem põhineb üldjuhul haldusotsustel, mis ei ole piisavalt paindlikud tehnoloogia ja majanduse arengu, eelkõige traadita tehnoloogia kiire arengu ja suureneva sagedusalade nõudluse arvessevõtmiseks. Riikide poliitika tarbetu killustatus põhjustab kulude kasvu ja spektrikasutajate turuvõimaluste kaotust ning pärsib innovatsiooni, kahjustades siseturgu, tarbijaid ja kogu majandust. Lisaks võivad raadiosagedustele juurdepääsu ja nende kasutamise tingimused erineda olenevalt ettevõtja liigist, kuigi ettevõtjate pakutavad elektroonilised teenused kattuvad üha enam, ning see põhjustab õiguste omanike vahelisi pingeid, spektrile juurdepääsu kulude erinevust ja võib moonutada siseturu toimimist.
- (33) Riigipiiridel on raadiospektri optimaalse kasutuse kindlaksmääramisel üha väiksem tähtsus. Spektriõigustele juurdepääsu killustatud haldamine piirab investeringuid ja innovatsiooni ning ei võimalda ettevõtjatel ja seadmetootjatel saavutada mastaabisäästu, takistades nii raadiospektrit kasutavate elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste siseturu arengut.

⁽¹⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 198, 27.7.2002, lk 49.

- (34) Spektri haldamise ja spektrile juurdepääsu paindlikkust tuleks suurendada tehnoloogia ja teenuste suhtes neutraalse lubade abil, et võimaldada spektri kasutajatel valida kooskõlas ühenduse õigusega asjakohaste riiklike sageduse jaotamise plaanide kohaselt elektrooniliste sideteenuste jaoks kättesaadavaks kuulutatud konkreetsete sagedusalade jaoks parim tehnoloogia ja parimad teenused (edaspidi „tehnoloogia- ja teenuseneutraalsuse põhimõtted“). Tehnoloogia ja teenuste halduskorras kindlaksmääramist tuleks kohaldada siis, kui seda on vaja üldistest huvidest lähtuvate eesmärkide täitmiseks, ning see peaks olema selgelt põhjendatud ja kuuluma korrapäraselt läbivaatamisele.
- (35) Tehnoloogianeutraalsuse põhimõtte suhtes kohaldatavad piirangud peaksid olema asjakohased ja põhjendatud vajadusega vältida kahjulikke mõjutusi, näiteks spektrimaskide ja võimsuse taseme kehtestamise teel, tagada rahvatervise kaitse piirates üldsuse kokkupuudet elektromagnetväljadega, tagada teenuse piisava tehnilise kvaliteedi kindlustamise abil teenuste nõuetekohane toimimine, samal ajal välistamata võimalust kasutada samas sagedusalas rohkem kui üht teenust, tagada spektri asjakohane jagamine, eelkõige juhtudel, kus selle kasutamiseks on vaja üksnes üldlube, kindlustada spektri tõhus kasutamine, või täita üldistest huvidest lähtuvaid eesmarke kooskõlas ühenduse õigusega.
- (36) Spektri kasutajad peaksid saama ka vabalt valida teenuseid, mida nad soovivad spektri kaudu osutada, järgides üleminekumeetmeid seoses varem omandatud õigustega. Teiselt poolt, kui see on vajalik ja proportsionaalne, tuleks võimaldada meetmeid, millega nõutakse konkreetse teenuse osutamist, et saavutada selgelt määratletud ja üldist huvi pakkuvaid eesmarke, nagu inimelu kaitse, vajadus toetada sotsiaalset, piirkondlikku ja territoriaalset ühtekuuluvust, või et vältida spektri ebatõhusat kasutamist. Sellisteks eesmärkideks peaksid muu hulgas olema kultuurilise ja keelelise mitmekülguse ning meediakanalite paljususe edendamine, nagu need on liikmesriikide poolt määratletud kooskõlas ühenduse õigusega. Välja arvatud juhul, kui see on vajalik inimelu kaitseks või erandjuhtudel muude üldistest huvidest lähtuvate eesmärkide täitmiseks, nagu need on liikmesriikide poolt määratletud kooskõlas ühenduse õigusega, ei tohiks erandiga anda teatavate teenuste kasutamise ainuõigust, vaid üksnes eelisõiguse, nii et samas sagedusalas saaks võimaluse piires kasutada teisi teenuseid ja tehnoloogiaid.
- (37) Liikmesriikide pädevusse kuulub erandite ulatuse ja laadi kindlaksmääramine, arvestades kultuurilise ja keelelise mitmekülguse ning meediakanalite paljususe edendamist.
- (38) Kuna spektri jaotamine konkreetsetele tehnoloogiatele või teenustele on erand tehnoloogia- ja teenuseneutraalsuse põhimõtetest ning vähendab vabadust valida osutatav teenus või kasutatav tehnoloogia, siis peab iga selline jaotamine olema läbipaistev ning selleks peaks korraldama avaliku konsultatsiooni.
- (39) Paindlikkuse ja tõhususe huvides võivad riikide reguleerivad asutused lubada spektrikasutajatel oma kasutusõigusi vabalt kolmandatele isikutele üle anda või rentida. See võimaldaks spektri turuväärtuse kujunemist. Kuna riikide reguleerivate asutuste pädevuses on tagada spektri tõhus kasutamine, peaksid nad võtma meetmeid tagamaks, et kauplemine ei tooks kasutamata spektri osas kaasa konkurentsimoonutusi.
- (40) Tehnoloogia- ja teenuseneutraalsuse ning olemasolevate spektrikasutusõigustega kauplemise rakendamiseks võib olla vaja üleminekumeetmeid, sealhulgas ausa konkurentsi tagamise meetmeid, kuna uus süsteem võib anda teatavatele spektrikasutajatele võimaluse konkureerida teiste spektrikasutajatega, kes on spektriõigused omandanud rangematel tingimustel. Seevastu juhul, kui õigused on antud erandina üldeeskirjadest või muude kui objektiivsete, läbipaistvate, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel, et saavutada üldist huvi pakkuvaid eesmarke, ei tohiks selliste õiguste omanike olukorda parandada põhjendamatult uute konkurentide arvelt, kui see ei ole tingimata vajalik kõnealuste üldist huvi pakkuvate eesmärkide või muude seonduvate üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamiseks.
- (41) Siseturu toimimise edendamiseks ja piiriüleste teenuste arendamise toetamiseks tuleks komisjoni volitada võtma vastu tehnilisi rakendusmeetmeid numbrite andmise valdkonnas.
- (42) Load, mis antakse elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid pakkuvatele ettevõtjatele ning mis võimaldavad neil saada juurdepääsu avalikule või eraomandile, on hädavajalikud elektrooniliste sidevõrkude või uute võrguelementide rajamiseks. Seepärast võib trasside rajamise õiguse saamise menetluste tarbetu keerukus või viivitamine märkimisväärselt takistada konkurentsi arengut. Seetõttu tuleks lihtsustada luba omavatel ettevõtjatel trasside rajamise õiguse saamist. Riikide reguleerivatel asutustel peaks olema võimalik trasside rajamise õiguse saamist koordineerida, tehes vajaliku teabe kättesaadavaks oma veebisaitidel.

- (43) On vaja tugevdada liikmesriikide volitusi trasside rajamise õiguste valdajate suhtes, et tagada turuletulek või uue võrgu rajamine õiglasel, tõhusal ja keskkonnasõbralikul viisil ning sõltumatult sellest, kas märkimisväärse turujõuga ettevõtjal on kohustus anda juurdepääs oma elektroonilisele sidevõrgule. Vahendite parem ühine kasutamine võib oluliselt parandada konkurentsi ja vähendada ettevõtjate üldisi rahalisi ja keskkonnavalaseid kulutusi, mis on seotud elektroonilise side infrastruktuuri, eelkõige uute juurdepääsuvõrkude kasutuselevõtmisega. Pärast asjakohase kestusega avalikku konsultatsiooni, mille käigus peaks kõigile huvitatud isikutele antama võimalus esitada oma seisukohad, peaks riikide reguleerivatel asutustel olema õigus nõuda, et ettevõtjad, kel on õigus paigaldada vahendeid avaliku või eraomandi peale, kohale või alla, kasutaksid selliseid vahendeid või vara ühiselt (kaasa arvatud füüsiline ühispaiknemine), et soodustada tulemuslikku investeerimist infrastruktuuri ja toetada innovatsiooni. Selline ühiskasutus- või koordineerimiskord võib sisaldada eeskirju vahendite või vara ühiskasutusest tulenevate kulude jaotamise kohta ning see peaks tagama asjakohase riskide jaotuse asjaomaste ettevõtjate vahel. Riikide reguleerivatel asutustel peaks eelkõige olema võimalik kohustada ühiselt kasutama võrguelemente ja nendega seotud vahendeid nagu kaabli kanalid, juhtmed, mastid, pääseluugid, kaabli kapid, antennid, tornid ja muud tugikonstruktsioonid, ehitised või ehitistesse sissepääsud, ning ehitustöid paremini kooskõlastama. Pädevad asutused, eelkõige kohalikud asutused peaksid samuti kehtestama koostöös riigi reguleerivate asutustega riiklike ehitustööde ning muude asjaomaste riiklike vahendite või asjaomase riigivaraga seotud asjakohase koordineerimiskorra, mis võib hõlmata menetlusi tagamaks, et huvitatud isikud saavad teavet asjaomaste riiklike vahendite või asjaomase riigivara ning käimasolevate ja kavandatud riiklike ehitustööde kohta, et neid teavitatakse sellistest töödest õigeaegselt, ning et ühiskasutus soodustatakse võimalikult suurel määral.
- (44) Usaldusväärne ja turvaline andmeedastus elektrooniliste sidevõrkude kaudu on kogu majanduses ja ühiskonnas üha kesksel kohal. ELi kodanikele olulisi teenuseid, sealhulgas e-valitsuse teenuseid vahendava füüsilise infrastruktuuri toimimist ja ligipääsetavust võivad mõjutada süsteemi keerukus, tehniline rike või inimlik eksimus, õnnetused või rünnakud. Seepärast peaksid riikide reguleerivad asutused tagama üldkasutatavate sidevõrkude tervikluse ja turvalisuse. Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet (ENISA) ⁽¹⁾ peaks toetama elektroonilise side turvalisuse suurendamist, pakkudes muu hulgas oskusteavet ja nõu ning edendades parimate tavade vahetamist. Nii ENISA-l kui ka riikide reguleerivatel asutustel peaksid olema oma ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid, sealhulgas volitused saada piisavat teavet, et hinnata võrkude või teenuste turvalisuse taset, ning saada täielikke ja usaldusväärseid andmeid tege like turvalisusega seotud vahejuhtumite kohta, mis on oluliselt mõjutanud võrkude või teenuste toimimist. Kuna
- piisava turvalisuse edukas tagamine ei ole ühekordne meede, vaid pidev rakendamise, ülevaatamise ja ajakohastamise protsess, tuleks nõuda, et elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkujad võtaksid meetmeid nende tervikluse ja turvalisuse tagamiseks vastavalt riskihinnangutele, võttes arvesse selliste meetmete arengu taset.
- (45) Liikmesriikidele tuleks võimaldada asjakohase kestusega avalik konsultatsioon, enne kui võetakse vastu erimeetmed, millega tagatakse, et üldkasutatavaid sidevõrke või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvad ettevõtjad võtavad vajalikke tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, et asjakohaselt maandada võrkude ja teenuste turvalisusega seotud riske või tagada oma võrkude terviklus.
- (46) Juhul, kui on vaja kokku leppida ühised turvanõuded, tuleks komisjoni volitada võtma vastu tehnilisi rakendusmeetmeid, et saavutada siseturul elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste piisav turvalisuse tase. ENISA peaks osalema asjakohaste tehniliste ja organisatsiooniliste turvameetmete ühtlustamises, andes ekspertabi. Riikide reguleerivatel asutustel peaks direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) alusel vastu võetud tehniliste rakendusmeetmetega seoses olema volitused anda siduvaid suuniseid. Oma ülesannete täitmiseks peaks neil rikkumiste puhul olema uurimisvolitused ja volitus määrata karistusi.
- (47) Elektroonilise side sektoris konkurentsi moonutamise ja piiramise vältimise tagamiseks peaks riikide reguleerivatel asutustel olema võimalik kehtestada parandusmeetmeid, mille eesmärk on vältida ühe turu märkimisväärse turujõu võimendamist teisele tihedalt seotud turule. Peaks olema selge, et esimesel turul märkimisväärset turujõudu omavat ettevõtjat võib tunnistada teisel turul märkimisväärset turujõudu omavaks ettevõtjaks ainult sel juhul, kui kahe turu vahelised sidemed on sellised, mis võimaldavad esimesel turul omavat turujõudu võimendada teisele turule ja kui teine turg vajab eelnevat reguleerimist kooskõlas asjaomaste toote- ja teenuseturgete käsitlevas soovitusel ⁽²⁾ määratletud kriteeriumidega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 460/2004 (ELT L 77, 13.3.2004, lk 1).

⁽²⁾ Komisjoni 11. veebruari 2003. aasta soovitus elektroonilise side sektori asjaomaste toote- ja teenuseturgude kohta, kus saab kohaldada eelreguleerimist, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (ELT L 114, 8.5.2003, lk 45).

- (48) Turuosalistele regulatiivsete tingimuste osas kindlustunde andmiseks on vaja kehtestada turu läbivaatamise tähtaeg. Oluline on teha turuanalüüsi korrapäraselt ning mõistliku ja sobiva tähtaja jooksul. Tähtaja osas tuleks arvesse võtta, kas konkreetsel turul on varem turuanalüüsi tehtud ja sellest nõuetekohaselt teatatud. Riigi reguleeriva asutuse suutmatuse turgu kindla tähtaja jooksul analüüsida võib ohustada siseturgu ning tavapärasel rikkumismenetlused ei pruugi õigeks ajaks soovivat tulemust anda. Teise võimalusena peaks riigi reguleerival asutusel olema võimalik paluda BERECilt abi turuanalüüsi lõpuleviimiseks. Selline abistamine võiks toimuda näiteks teiste riiklike reguleerivate asutuste esindajatest koosneva konkreetse töökonna vormis.
- (49) Elektroonilise side sektori turgudele omase kõrge tehnilise innovatsiooni taseme ja dünaamilisuse tõttu on vaja reguleerimist ühenduse tasandil kiiresti, koordineeritult ja ühtlustatult kohandada, kuna kogemus on näidanud, et ELi reguleeriva raamistiku erinev rakendamine riikide reguleerivate asutuste poolt võib takistada siseturu arengut.
- (50) Üks BERECile antud oluline ülesanne on vajaduse korral võtta vastu arvamusi piiriüleste vaidluste kohta. Seepärast peaksid riikide reguleerivad asutused sellistel juhtudel arvesse võtma BERECi arvamusi.
- (51) ELi reguleeriva raamistiku rakendamise kogemused näitavad, et olemasolevad sätted, millega riikide reguleerivatele asutustele on antud volitused trahve määrata, ei ole piisavalt motiveerinud reguleerivaid nõudeid täitma. Asjakohane sunnivahendite rakendamise volitus võib aidata ELi reguleerivat raamistikku õigeaegselt rakendada ning seega parandada reguleerimiskindlust, mis on oluline investeringute soodustaja. Tõhusate volituste puudumine täitmatajätmise puhul puudutab kogu reguleerivat raamistikku. Seetõttu peaks direktiivist 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) ja eridirektiividest tulenevate kohustuste rikkumise puhuks raamdirektiivi lisatav uus säte tagama järjekindlate ja ühtsete sunnipõhimõtete ja karistuste kohaldamise kogu ELi reguleeriva raamistiku ulatuses.
- (52) Olemasolev ELi reguleeriv raamistik sisaldab mõningaid 1998. aasta reguleerivalt raamistikult uuele 2002. aasta raamistikule üleminekut hõlbustavaid sätteid. See üleminek on kõikides liikmesriikides lõpule viidud ning nimetatud meetmed tuleks kehtetuks tunnistada, kuna need on muutunud tarbetuks.
- (53) Tulemuslikku investeerimist ja konkurentsi tuleks soodustada üheaegselt, et hoogustada majanduskasvu ja innovatsiooni ning suurendada tarbijate valikuvõimalusi.
- (54) Konkurentsi on parim soodustada majanduslikult tõhusa investeerimistaseme abil uutesse ja olemasolevatesse infrastruktuuridesse, täiendades seda vajaduse korral reguleerimisega, et saavutada tulemuslik konkurents jaemüügiteenuste valdkonnas. Infrastruktuuril rajaneva konkurentsi tõhus tase võrdub sellise infrastruktuuri dubleerimise ulatusega, mille saavutamisel investorid võivad eeldada õiglase kasu saamist turuosade arenemist puudutavate mõistlike ootuste alusel.
- (55) Riikide reguleerivad asutused peaksid uutele ja täiustatud infrastruktuuridele juurdepääsukohustusi kehtestades tagama, et juurdepääsutingimused peegeldavad investeerimisotsuse aluseks olevaid asjaolusid, võttes muu hulgas arvesse väljaarendamiskulusid, uute toodete ja teenuste eeldatavat kasutuselevõtu määra ja eeldatavaid jaehinna tasemeid. Lisaks sellele peaksid riikide reguleerivad asutused olema suutelised kehtestama vajaduse korral tingimused juurdepääsuks, mis on järjepidevad asjakohastel läbivaatamisperioodidel, et anda investoritele planeerimiskindlust. Selliste tingimuste hulka võivad kuuluda hinnakujundussüsteemid, mis sõltuvad lepingu mahust või pikkusest kooskõlas ühenduse õigusega ja tingimused, et need ei ole diskrimineerivad. Kõikide kehtestatud juurdepääsutingimuste puhul tuleb arvestada vajadusega säilitada tõhusat konkurentsi teenuste osutamisel tarbijatele ja ettevõtetele.
- (56) Kehtestatavate kohustuste ja tingimuste proportsionaalsuse hindamisel peaksid riikide reguleerivad asutused arvestama nende liikmesriikide eri piirkondades valitseva konkurentsiolukorraga.
- (57) Riikide reguleerivad asutused peaksid hindade kontrollimise meetmete kehtestamisel püüdma võimaldada investorile õiglast kasu konkreetse investeerimisprojekti puhul. Eelkõige võib esineda riske seoses konkreetse uue juurdepääsuvõrgu investeerimisprojektiga, kuna võrk toetab tooteid, mille nõudlus investeerimise hetkel ei ole teada.
- (58) Direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 19 lõike 1 kohaselt tehtud komisjoni otsused peaksid piirduma reguleerimis põhimõtete, lähenemisviiside ja meetodikatega. Kahtluste vältimiseks ei tohiks neis ette näha üksikasju, mis tavapäraselt peaksid kajastama riikide eripärasid ning nendega ei tohiks keelata alternatiivseid lähenemisviise, millel võiks mõistlike ootuste kohaselt olla samaväärne mõju. Selline otsus peaks olema proportsionaalne ega tohiks mõjutada riikide reguleerivate asutuste otsuseid, mis ei takista siseturgu.

- (59) Direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) I lisas esitati asjaomaseid toote- ja teenuseturget käsitlevasse soovitusse lisatav nende turgude loetelu, kus võib olla vaja eelnevat reguleerimist. Nimetatud lisa tuleks tunnistada kehtetuks, kuna selle eesmärk – olla asjaomaseid toote- ja teenuseturget käsitleva soovitusse esialgse versiooni koostamise aluseks – on täidetud.
- (60) Uutel turule tulijatel ei pruugi olla majanduslikult tasuv mõistliku aja jooksul rajada väljakujunenud juurdepääsuvõrku osaliselt või täielikult dubleeriv võrk. Sellega seoses võib märkimisväärse turujõuga operaatoritele kliendiliinile või kliendi alamliinile eraldatud juurdepääsu lubamine hõlbustada turule tulekut ja suurendada konkurentsi lairibajuurdepääsu jaeturgudel. Olukorras, kus eraldatud juurdepääs kliendiliinile või kliendi alamliinile ei ole tehniliselt või majanduslikult otstarbekas, võib kohaldada asjakohaseid kohustusi samaväärset funktsionaalsust pakkuva mitetüüsilise või virtuaalse võrgujuurdepääsu pakumiseks.
- (61) Funktsioonipõhine eraldamine, mis kohustab vertikaalselt integreeritud ettevõtjat looma eraldiseisvalt tegutsevat majandusüksust, on ette nähtud selleks, et tagada kõikidele järgmise tasandi ettevõtjatele – sealhulgas vertikaalselt integreeritud ettevõtja järgmise tasandi üksustele – täiesti võrdsed juurdepääsutooted. Funktsioonipõhine eraldamine võimaldab parandada konkurentsi mitmel asjaomasel turul, vähendades oluliselt diskrimineerimise ajendeid ning hõlbustades võrdse kohtlemise kohustuste täitmise kontrollimist ja tagamist. Erandjuhtudel võib funktsioonipõhine eraldamine kui parandusmeede olla põhjendatud, kui mitmel asjaomasel turul ei ole suudetud pika aja jooksul saavutada tegelikku mittediskrimineerimist ning infrastruktuuri alase konkurentsi võimalus mõistliku aja jooksul on väike või olematu pärast seda, kui on võetud üks või mitu eelnevalt asjakohaseks peetud parandusmeedet. On siiski väga oluline tagada, et selle meetme kehtestamisel säiliks asjaomasel ettevõtjal motiivatsioon oma võrku investeerida ning see ei kahjustaks mingil viisil tarbijate heolu. Selle kehtestamine eeldab erinevate juurdepääsuvõrguga seotud asjaomaste turgude kooskõlastatud analüüsi vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 16 sätestatud turuanalüüsi korrale. Turuanalüüsi tehes ja selle parandusmeetme üksikasju välja töötades peaksid riikide reguleerivad asutused pöörama erilist tähelepanu eraldi majandusüksuste haldusse antavatele toodetele, võttes arvesse võrgu katvust ja tehnoloogia arengu taset, mis võib mõjutada paiksete ja traadita teenuste vastastikust asendatavust. Et siseturul konkurentsimoonutusi vältida, peaks komisjon funktsioonipõhise eraldamise ettepanekud eelnevalt heaks kiitma.
- (62) Funktsioonipõhise eraldamise rakendamine ei tohiks välis- ja eri majandusüksuste vahelisi asjakohaseid kooskõlastusmehhanisme, millega tagatakse emattevõtja majanduslike ja juhtimisalaste õiguste kaitset.
- (63) Elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste siseturu jätkuv integreerimine eeldab elektroonilise side ELi reguleeriva raamistikuga ette nähtud eelneva reguleerimise kohaldamise paremat koordineerimist.
- (64) Kui vertikaalselt integreeritud ettevõtja otsustab olulise osa oma paiksest juurdepääsuvõrgust või kogu võrgu üle anda eraldiseisvale juriidilisele isikule, millel on teised omanikud, või luues juurdepääsutoodetega tegelemiseks eraldiseisva majandusüksuse, peaks riigi reguleeriv asutus hindama kavandatava tehingu mõju kõikidele kehtivatele regulatiivsetele kohustustele, mis on sellele vertikaalselt integreeritud ettevõtjale kehtestatud, et tagada mis tahes uue korralduse vastavus direktiividele 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) ja 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv). Asjaomane riigi reguleeriv asutus peaks uuesti analüüsima neid turget, kus eraldatud üksus tegutseb, ning vastavalt kas kehtestama kohustusi või neid säilitama, muutma või tühistama. Selleks peaks riigi reguleerival asutusel olema võimalik ettevõtjalt taevet nõuda.
- (65) Kuigi teatud juhtudel on riigi reguleerival asutusel vaja kehtestada kohustusi märkimisväärse turujõuta ettevõtjatele, et saavutada näiteks läbivihenduvus või teenuste koostalitlusvõime või suurendada tõhusust ja püsivat konkurentsi ning tagada maksimaalne kasu lõppkasutajatele, on vaja siiski tagada, et selliste kohustuste kehtestamisel järgitakse ELi reguleerivat raamistikku ja eelkõige teatamismenetlust.
- (66) Komisjonile tuleks anda volitus vastu võtta rakendusmeetmeid, et kohandada I lisas sätestatud digitaaltelevisiooni- ja raadioteenuste juurdepääsu tingimusi vastavalt turu ja tehnoloogia arengule. Sama kehtib ka II lisas esitatud miinimumloetelu kohta, mis tuleb läbipaistvuskohustuse täitmiseks avalikustada.
- (67) Raadiosagedustele juurdepääsu tagamine turuosaliste jaoks aitab kaotada turulepääsu tõkkeid. Tehnoloogia areng vähendab ka kahjulike mõjutuste ohtu teatavates sagedusalades, vähendades seetõttu individuaalsete kasutusõiguste vajadust. Seepärast tuleks spektrikasutuse tingimused elektrooniliste sideteenuste osutamiseks tavajuhul sätestada üldlubades, välja arvatud juhul, kui spektrikasutuse huvides, kahjulike mõjutuste eest kaitsmiseks, teenuse tehnilise kvaliteedi tagamiseks, spektri tulemusliku kasutamise kindlustamiseks või konkreetse üldist huvi pakkuva eesmärgi saavutamiseks on vaja individuaalseid õigusi. Individuaalsete õiguste vajalikkust käsitlevad otsused tuleb teha läbipaistval ja proportsionaalsel viisil.

- (68) Teenuse- ja tehnoloogia neutraalsuse nõuete lisamine kasutusõiguste andmisel ning paremad võimalused õiguste üleandmiseks ühelt ettevõtjalt teisele peaksid suurendama üldsusele elektroonilise side teenuste pakkumise vabadust ja võimalusi ning hõlbustama nii ka üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamist. Ent teatavad kohustused, mis on ringhäälinguorganisatsioonidele audiovisuaalsete meediateenuste osutamiseks üldistes huvides kehtestatud, võivad eeldada kasutusõiguste andmise puhul konkreetsete kriteeriumide kasutamist, kui see on oluline liikmesriikide kehtestatud konkreetse üldist huvi pakuva eesmärgi saavutamiseks kooskõlas ühenduse õigusega. Üldist huvi pakkuvate eesmärkide taotlemisega seotud menetlused peaksid igal juhul olema läbipaistvad, objektiivsed, proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad.
- (69) Mittekaubeldava individuaalse kasutusõiguse kehtivusaega tuleks piirata, kuna see piirab vaba juurdepääsu raadiosagedustele. Kui kasutusõigused sisaldavad sätet nende kehtivuse pikendamiseks, peaksid pädevad riigiasutused esmalt teostama läbivaatamise, mis sisaldab ka avalikku konsultatsiooni, võttes arvesse turu, leviala ja tehnoloogia arengut. Spektrivarude nappuse tõttu tuleks ettevõtjatele antud individuaalsed õigused korrapäraselt läbi vaadata. Läbivaatamisel peaksid pädevad riigiasutused vaagima ühelt poolt õiguste valdajate huve ja teiselt poolt vajadust käivitada spektrikaubandus ning kasutada spektrit paindlikumalt, võimaluse korral üldlubade abil.
- (70) Õiguste ja kohustuste väiksemad muudatused on peamiselt halduslikud muudatused, mis ei muuda üldlubade ja individuaalsete kasutusõiguste olemust ning seega ei anna muudele ettevõtjatele suhtelist eelist.
- (71) Pädevatel riigiasutustel peaks olema volitused tagada spektri tõhus kasutamine ning, kui spektriressursid jäetakse kasutamata, võtta meetmeid konkurentsi kahjustava liigsete varude soetamise vastu, mis võib takistada uute ettevõtjate turuletulekut.
- (72) Riigi reguleerival asutusel peaks olema võimalik võtta tõhusaid meetmeid üldloa või kasutusõiguse tingimuste täitmise kontrollimiseks ja tagamiseks, sealhulgas määrata nende tingimuste rikkumise korral tõhusaid rahalisi või halduskaristusi.
- (73) Tingimused, mida võib lubadele lisada, peaksid sisaldama konkreetseid sätteid seoses puuetega kasutajate juurdepääsuga ning riigiasutuste ja hädaabiteenuste vajadusega edastada omavahel ja riigi elanikkonnale teavet enne ja pärast suurõnnetusi ning nende ajal. Lisaks peaks tehnika arengut silmas pidades liikmesriikidel olema võimalik anda lube spektri kasutamiseks katseteks vastavalt eripiiranguitele ja -tingimustele, mis on rangelt põhjendatud selliste õiguste katselise iseloomuga.
- (74) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 2887/2000 (mis käsitleb eraldatud juurdepääsu kliendiliinile)⁽¹⁾ on turu esialgse avamise etapil osutunud tulemuslikuks. Direktiivis 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) kutsutakse komisjoni üles jälgima üleminekut 1998. aasta reguleerival raamistikult 2002. aasta raamistikule ning tegema õigeaegselt ettepanekuid selle määruse kehtetuks tunnistamiseks. aasta raamistiku kohaselt peavad riikide reguleerivad asutused analüüsima hulgemüügiturgu, kus lairiba- ja kõneteenuste osutamiseks pakutakse eraldatud juurdepääsu metalljuhtmetega kliendiliinidele ja alamliinidele, nagu on sätestatud asjaomaseid toote- ja teenuseturge käsitlevas soovitusel. Kuna kõik liikmesriigid on seda turgu vähemalt ühe korra analüüsinud ning 2002. aasta raamistikul põhinevad asjakohased kohustused on kehtestatud, on määrus (EÜ) nr 2887/2000 muutunud tarbetuks ja tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada.
- (75) Direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv), direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) ja direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv) rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused⁽²⁾.
- (76) Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus vastu võtta soovitusi ja/või rakendusmeetmeid, mis on seotud direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 7 sätestatud teabe esitamise, spektri ja numeratsiooni valdkondade ühtlustamise ning võrkude ja teenuste turvalisuse küsimustega, asjaomaste toote- ja teenuseturgude kindlaksmääramisega, riikidevaheliste turgude kindlaksmääramisega, standardite rakendamise ja reguleeriva raamistiku sätete ühtlustatud kohaldamisega. Komisjonile tuleks anda ka volitus võtta vastu rakendusmeetmeid juurdepääsu käsitleva direktiivi I ja II lisa ajakohastamiseks vastavalt turgude ja tehnoloogia arengule. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta eespool nimetatud direktiivide vähemolulisi sätteid, muu hulgas täiendades neid uute vähemoluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele,

(1) EÜT L 336, 30.12.2000, lk 4.

(2) EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

2) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

Artikkel 1

Direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) muudatused

Direktiivi 2002/21/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse elektrooniliste sideteenuste, elektrooniliste sidevõrkude ja nendega seotud vahendite ja teenuste ning lõppseadmetega seotud teatavate aspektide, mis lihtsustavad puuetega lõppkasutajate juurdepääsu, reguleerimise ühtlustatud raamistik. Käesolevas direktiivis sätestatakse riigi reguleerivate asutuste kohustused ja kehtestatakse kord reguleeriva raamistiku ühtse kohaldamise tagamiseks kogu ühenduses.”;

b) lisatakse järgmine lõige:

„3a. Meetmete puhul, mida liikmesriigid võtavad seoses lõpptarbijate juurdepääsuga teenustele ja rakendustele elektrooniliste sidevõrkude kaudu ning seoses nende rakenduste ja teenuste kasutamisega, austatakse füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi, nagu need on tagatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ning ühenduse õiguse üldpõhimõtetega.

Lõpptarbijate juurdepääsuga teenustele ja rakendustele elektrooniliste sidevõrkude kaudu ning nende rakenduste ja teenuste kasutamisega seonduvaid liikmesriikide võetavaid meetmeid, mis võivad piirata kõnealuseid põhiõigusi või -vabadusi, võib kehtestada üksnes juhul, kui need on asjakohased, proportsionaalsed ja vajalikud demokraatlikus ühiskonnas, ning nende rakendamise suhtes kohaldatakse piisavaid menetluslikke tagatisi kooskõlas Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ning ühenduse õiguse üldpõhimõtetega, sh tõhusat õiguskaitset ja nõuetekohast menetlust. See-ga võib nimetatud meetmeid võtta üksnes nõuetekohaselt järgides süütuse presumptsiooni põhimõtet ja austades õigust eraelu puutumatusse. Tagada tuleb eelnev, õiglane ja erapooletu menetlus, sh asjaomase isiku või asjaomaste isikute õigus olla ära kuulatud, kohaldades asjakohaseid tingimusi ja menetluskorda nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel juhtudel kooskõlas Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga. Tagada tuleb tegeliku ja õigeaegse kohtuliku kontrolli õigus.”

a) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) „elektrooniline sidevõrk” – ülekanalüsteemid ja vajaduse korral lülitus- ja marsruutimiseadmed ning muud vahendid, sealhulgas võrguelemendid, mis ei ole aktiivsed, mis võimaldavad edastada signaale traadi, raadio teel, optiliselt või muude elektromagnetiliste vahendite abil, kasutades sealhulgas satelliitvõrke, paik- (ahel- ja pakettkommuteeritud, k.a Internet) ja liikuva maaside võrku, elektrikaabelsüsteeme, kui neid kasutatakse signaalide edastamiseks, raadio- ja teleringhäälinguvõrke ja kaabeltelevisioonivõrke, olenemata sellest, millist teavet nende kaudu edastatakse;”

b) punkt b asendatakse järgmisega:

„b) „riikidevahelised turud” – artikli 15 lõike 4 kohaselt kindlaksmääratud rohkem kui ühes liikmesriigis asuvad turud, mis hõlmavad kogu ühenduse või märkimisväärse osa sellest;”

c) punkt d asendatakse järgmisega:

„d) „üldkasutatav sidevõrk” – elektrooniline sidevõrk, mida kasutatakse ainult või peamiselt üldsusele kättesaadavate elektrooniliste sideteenuste osutamiseks ning mis toetab teabe edastamist võrgu lõpppunktide vahel;”

d) lisatakse järgmine punkt:

„da) „võrgu lõpp-punkt” – füüsiline koht, kus abonendile pakutakse juurdepääsu üldkasutatavale sidevõrgule; kui võrgus kasutatakse kommuteerimist või marsruutimist, identifitseeritakse võrgu lõpp-punkt konkreetse võrguaadressi abil, mis võib olla seotud abonendi numbriga või nimega;”

e) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) „seotud vahendid” – need elektroonilise sidevõrgu ja/või elektroonilise sideteenusega seotud teenused, füüsilised infrastruktuurid ja muud vahendid või elemendid, mis võimaldavad ja/või toetavad teenuste osutamist kõnealuse võrgu ja/või teenuse kaudu või võivad seda teha, ning mis hõlmavad muu hulgas ehitisi või ehitiste sissepääse, hoonesiseseid juhtmes-tikke, antenni, torne ja muid tugikonstruktsioone, kaablikanaleid, juhtmeid, maste, pääseluuke ja kaablikappe;”

f) lisatakse järgmine punkt:

„ea) „seotud teenused” – need elektroonilise sidevõrgu ja/või elektroonilise sideteenusega seotud teenused, mis võimaldavad ja/või toetavad teenuste osutamist kõnealuse võrgu ja/või teenuse kaudu või võivad seda teha, ning mis hõlmavad muu hulgas numbri transleerimist või samaväärset funktsionaalsust pakkuvaid süsteeme, tingimusjuurdepääsusüsteeme ja elektroonilisi programmijuhte, samuti muid teenuseid nagu identifitseerimise, asukoha ja kohaloleku teenus;”

g) punkt l asendatakse järgmisega:

„l) „eridirektiivid” – direktiiv 2002/20/EÜ (loadirektiiv), direktiiv 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv), direktiiv 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatus kaitset elektroonilise side sektoris (*) (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv);

(*) EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.”;

h) lisatakse järgmised punktid:

„q) „spektri jaotamine” – kindlaksmääratud sagedusala määramine üht või mitut liiki raadiosideteenuste kasutamiseks, vajaduse korral konkreetsete tingimuste kohaselt;

r) „kahjulikud mõjutused” – häired, mis seavad ohtu raadionavigatsiooniteenuse või muude turvateenuste kasutamise või mis muul viisil oluliselt moonutavad, takistavad või korduvalt katkestavad raadiosideteenust, mis toimib vastavalt kohaldatavatele rahvusvahelistele, ühenduse või riigi eeskirjadele;

s) „kõne” – üldkasutatava elektroonilise sideteenuse abil loodud ühendus, mis võimaldab kahepoolset kõnesidet.”

3) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused kasutavad oma volitusi erapooletult, läbipaistvalt ja õigeaegselt. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivate asutustel on neile määratud ülesannete täitmiseks vajalikud rahalised ja inimressursid.”;

b) lisatakse järgmised lõiked:

„3a. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõigete 4 ja 5 kohaldamist, tegutsevad riigi reguleerivad asutused, kes vastutavad turu eelneva reguleerimise või ettevõtjatevaheliste vaidlusküsimuste lahendamise eest kooskõlas käesoleva direktiivi artiklitega 20 ja 21, sõltumatult ning ei taotle ega täida ühegi teise organi juhiseid kõnealuste ülesannete täitmisel, mis on neile määratud ühenduse õigust rakendavate siseriiklike õigusnormidega. See ei välista siseriikliku riigiõiguse kohast järelevalvet. Riigi reguleeriva asutuse otsuseid võivad peatada või tühistada üksnes artikli 4 kohaselt asutatud edasikaebusi käsitlevad organid. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud riigi reguleeriva asutuse juhti või, kui see on asjakohane, vastavat ülesannet täitva esinduskogu liikmeid, või nende asetäitjaid saab ametist vabastada üksnes juhul, kui nad ei vasta enam tingimustele, mis on nende ametiülesannete täitmiseks eelnevalt siseriiklikus õiguses sätestatud. Asjaomase riigi reguleeriva asutuse juhi või, kui see on asjakohane, vastavat ülesannet täitva esinduskogu liikmete ametist vabastamise otsus tuleb ametist vabastamise ajal avalikustada. Riigi reguleeriva asutuse ametist vabastatud juhile või, kui see on asjakohane, vastavat ülesannet täitva esinduskogu liikmetele esitatakse vabastamise põhjused ning neil on õigus nõuda nende avaldamist, juhul kui avaldamist muidu ei toimuks, mille puhul nimetatud põhjused avaldatakse.

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud riigi reguleerivate asutustel on eraldi aastaelarve. Kõnealune eelarve avalikustatakse. Liikmesriigid tagavad samuti, et riigi reguleerivate asutustel on piisavad rahalised ja inimressursid, mis võimaldavad neil aktiivselt osaleda elektroonilise side sektori Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud ameti (BEREC) (*) töös ja sellele kaasa aidata.

3b. Liikmesriigid tagavad, et asjaomased riigi reguleerivad asutused toetavad aktiivselt BERECi eesmärke reguleerimise koordineeritumaks ja ühtsemaks muutmisel.

3c. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused järgivad siseriiklike turgusid käsitlevate otsuste vastuvõtmisel täiel määral BERECi vastu võetud arvamusi ja ühiseid seisukohti.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1211/2009, millega luuakse elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet (BEREC) ja büroo.”

4) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et riigi tasandil on olemas toimivad mehhanismid, mille alusel on riigi reguleeriva asutuse otsuse mõjuvälja jäävatel kasutajatel ja elektroonilisi sidevõrke ja/või -teenuseid pakkuvatel ettevõtjatel õigus esitada kaebus sellise otsuse vastu edasikaebusi käsitlevale organile, mis on asjaomastest pooltest sõltumatu. Kõnealusel organil, milleks võib olla kohus, on oma funktsioonide tõhusaks täitmiseks asjakohased teadmised. Liikmesriigid tagavad, et juhtumi asjaolusid võetakse nõuetekohaselt arvesse ja et olemas on toimiv edasikaebamise mehhanism.

Kuni kaebuse lahendamiseni kehtib riigi reguleeriva asutuse otsus, kui vastavalt siseriiklikele õigusnormidele ei kohaldata ajutisi meetmeid.”;

b) lisatakse järgmine lõige:

„3. Liikmesriigid koguvad teavet kaebuste üldise sisu, kaebuste arvu, kaebuste lahendamise menetluse kestuse ning ajutiste meetmete kohaldamise otsuste arvu kohta. Liikmesriigid esitavad nimetatud teabe komisjonile ja BERECile pärast komisjonilt või BERECilt vastava põhjendatud taotluse saamist.”

5) Artikli 5 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid pakkuvad ettevõtjad esitavad kogu teabe, sealhulgas finantsteabe, mida riigi reguleeriv asutus vajab, et tagada käesoleva direktiivi või eridirektiivide sätete või nende direktiivide kohaselt tehtud otsuste täitmine. Riigi reguleerivatel asutustel on volitus nõuda neilt ettevõtjatelt eelkõige teabe esitamist võrgu ja teenuste edasiarendamise kohta, mis võib mõjutada nende poolt konkurentidele kättesaadavaks tehtavaid hulgemüügiteenuseid. Hulgemüügiturgudel märkimisväärt turujõudu omavatel ettevõtjatelt võidakse samuti nõuda raamatupidamisandmeid nimetatud hulgemüügiturgudega seotud jaeturgude kohta.

Ettevõtjad esitavad sellise teabe taotluse korral viivitamata ning riigi reguleeriva asutuse nõutava ajakava ja täpsusastme kohaselt. Riigi reguleeriva asutuse nõutav teave peab olema ülesande täitmise seisukohast proportsionaalne. Riigi reguleeriv asutus põhjendab oma teabenõuet ning käitleb kõnealust teavet vastavalt lõikele 3.”;

6) Artiklid 6 ja 7 asendatakse järgmistega:

„Artikkel 6

Konsulteerimiskord ja läbipaistvus

Liikmesriigid tagavad, välja arvatud artikli 7 lõikega 9, artiklitega 20 või 21 hõlmatud juhtudel, et juhul kui riigi reguleeriv asutus kavatses käesoleva direktiivi või eridirektiivide kohaselt võtta meetmeid või kui ta kavatses kehtestada artikli 9 lõigete 3 ja 4 kohaseid piiranguid, millel on märkimisväärt mõju asjaomasele turule, annab ta huvitatud pooltele võimaluse esitada meetme eelnõu kohta mõistliku aja jooksul arvamuse.

Riigi reguleeriv asutus avaldab riigisisese konsulteerimiskorra.

Liikmesriigid tagavad, et luuakse üks teabepunkt, mille kaudu on võimalik saada teavet kõigi käimasolevate konsultatsioonide kohta.

Riigi reguleeriv asutus avalikustab konsulteerimismenetluse tulemused, kui ärisaladusi käsitlevate ühenduse või siseriiklike õigusnormide kohaselt ei ole tegu konfidentsiaalse teabega.

Artikkel 7

Elektroonilise side siseturu konsolideerimine

1. Käesolevast direktiivist ja eridirektiividest tulenevate ülesannete täitmisel võtab riigi reguleeriv asutus täiel määral arvesse artiklis 8 sätestatud eesmärgi, kuivõrd need on seotud siseturu toimimisega.

2. Riigi reguleerivad asutused teevad siseturu arengule kaasaaitamiseks omavahel ning komisjoni ja BERECiga läbipaistval viisil koostööd, et tagada käesoleva direktiivi ja eridirektiivide sätete järjepidev kohaldamine kõigis liikmesriikides. Selleks püüavad nad koostöös komisjoni ja BERECiga eelkõige kindlaks määrata vahendite ja parandusmeetmete liigid, mis sobivad konkreetse turuolukorraga toimetulekuks kõige paremini.

3. Kui riigi reguleeriv asutus – välja arvatud juhul, kui artikli 7b kohaselt vastu võetud soovitusel või suunistes on sätestatud teisiti – kavatses pärast artiklis 6 osutatud konsultatsiooni võtta meetme, mis:

- a) kuulub käesoleva direktiivi artikli 15 või 16 või direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artikli 5 või 8 reguleerimisalasse ja

b) mõjutaks liikmesriikidevahelist kaubandust,

teeb ta meetme eelnõu koos meetme aluseks olevate põhjendustega artikli 5 lõike 3 kohaselt samaaegselt kättesaadavaks komisjonile, BERECile ja teiste liikmesriikide reguleerivatele asutustele ning teatab sellest komisjonile, BERECile ja teiste riikide reguleerivatele asutustele. Riikide reguleerivad asutused, BEREC ja komisjon võivad asjaomasele riigi reguleerivale asutusele ühe kuu jooksul oma arvamusi esitada. Ühe kuu pikkust tähtaega ei või pikendada.

4. Kui lõikes 3 nimetatud kavandatava meetme eesmärk on:

- a) määratleda asjaomane turg, mis erineb artikli 15 lõike 1 kohases soovitusel määratletud turgudest, või
- b) otsustada, kas konkreetsel ettevõtjal on kas üksi või teistega ühiselt märkimisväärne turujõud artikli 16 lõike 3, 4 või 5 alusel,

ja kui see meede mõjutaks liikmesriikidevahelist kaubandust ning komisjon on andnud riigi reguleerivale asutusele teada, et tema arvates looks meede takistusi ühtsel turul, või kui komisjonil on alust kahelda meetme vastavuses ühenduse õigusnormidele ja eelkõige artiklis 8 nimetatud eesmärkidele, lükatakse meetme eelnõu vastuvõtmine veel kaks kuud edasi. Nimetatud tähtaega ei või pikendada. Komisjon teavitab sellisel juhul teiste riikide reguleerivaid asutusi oma reservatsioonidest.

5. Lõikes 4 nimetatud kahekuulise tähtaja jooksul võib komisjon:

- a) teha otsuse, et asjaomase riigi reguleeriv asutus peab meetme eelnõu tagasi võtma, ja/või
- b) teha otsuse oma reservatsioonide tagasivõtmiseks lõikes 4 nimetatud meetme eelnõu suhtes.

Enne otsuse tegemist võtab komisjon täiel määral arvesse BERECi arvamust. Otsusele lisatakse üksikasjalik ja objektiivne analüüs selle kohta, miks komisjon leiab, et meetme eelnõu ei tohiks vastu võtta, ja konkreetsed ettepanekud meetme eelnõu muutmiseks.

6. Kui komisjon on vastu võtnud lõike 5 kohase otsuse, milles nõutakse riigi reguleerivalt asutuselt meetme eelnõu tagasivõtmist, muudab riigi reguleeriv asutus meetme eelnõu või võtab selle tagasi kuue kuu jooksul alates komisjoni otsuse kuupäevast. Meetme eelnõu muutmise korral viib riigi reguleeriv asutus läbi avaliku konsultatsiooni vastavalt artiklis 6 sätestatud korrale ning teatab muudetud meetme eelnõust uuesti komisjonile vastavalt lõike 3 sätetele.

7. Asjaomane riigi reguleeriv asutus võtab täiel määral arvesse teiste riikide reguleerivate asutuste, BERECi ja komisjoni arvamusi ning, kui tegemist ei ole lõike 4 ja lõike 5 punktis a osutatud juhtumiga, võib lõpliku meetme eelnõu vastu võtta ning edastada selle seejärel komisjonile.

8. Riigi reguleeriv asutus teeb komisjonile ja BERECile teatavaks kõik artikli 7 lõike 3 punktide a ja b kohaselt vastu võetud lõplikud meetmed.

9. Kui riigi reguleeriv asutus leiab erandlike asjaolude korral, et on vaja kiiresti tegutseda, et kindlustada konkurentsi ja kaitsta kasutajate huvisid, võib ta erandina lõigetes 3 ja 4 sätestatud korras võtta viivitamata proportsionaalseid ja ajutisi meetmeid. Riigi reguleeriv asutus teeb kõnealused meetmed koos kõigi põhjendustega viivitamata teatavaks komisjonile, teiste riikide reguleerivatele asutustele ja BERECile. Riigi reguleeriva asutuse otsus selliste meetmete alaliseks muutmise või nende kohaldamisaja pikendamise kohta peab vastama lõigete 3 ja 4 sätetele.”

7) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 7a

Parandusmeetmete järjekindla kohaldamise kord

1. Kui artikli 7 lõike 3 kohase kavandatud meetme eesmärk on kehtestada, muuta või tühistada ettevõtja kohustus vastavalt artiklile 16 koostoimes direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklitega 5 ja 9 kuni 13 ning direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artikliga 17, võib komisjon käesoleva direktiivi artikli 7 lõikes 3 sätestatud ühekuulise tähtaja jooksul teatada asjaomase riigi reguleerivale asutusele ja BERECile põhjused, miks ta arvab, et meetme eelnõu oleks takistuseks ühtsele turule, või et tal on tõsiseid kahtlusi selle vastavuse osas ühenduse õigusele. Sellisel juhul ei võeta meetme eelnõud vastu kolme kuu jooksul alates komisjonilt teatamise saamisest.

Sellise teatamise puudumise korral võib asjaomase riigi reguleeriv asutus võtta meetme eelnõu vastu, arvestades täiel määral komisjoni, BERECi või mis tahes teise riigi reguleeriva asutuse märkustega.

2. Lõikes 1 viidatud kolmekuulise tähtaja jooksul teevad komisjon, BEREC ja asjaomase riigi reguleeriv asutus tihedat koostööd, et selgitada välja kõige sobivam ja tõhusam meede artiklis 8 sätestatud eesmärkide täitmiseks, arvestades samas nõuetekohaselt turuosaliste arvamustega ja vajadusega tagada õigusaktide järjekindel kohaldamine.

3. Kuu nädala jooksul alates lõikes 1 viidatud kolmekuulise tähtaja algusest avaldab BEREC oma koosseisu häälteenamusega arvamuse lõikes 1 osutatud komisjoni teatamise kohta, milles märgib, kas meetme eelnõud tuleks muuta või see tuleks tagasi võtta, ning esitab vajaduse korral selleks konkreetsed ettepanekud. Kõnealune põhjendatud arvamuse avalikustatakse.

4. Kui BEREC jagab oma arvamuses komisjoni tõsiseid kahtlusi, teeb ta tihedat koostööd asjaomaste riikide reguleerivate asutustega, et selgitada välja asjakohasem ja tulemuslikem meede. Enne lõikes 1 osutatud kolmekuulise tähtaja lõppemist võib riigi reguleeriv asutus:

a) oma meetme eelnõud muuta või see tagasi võtta, võttes täiel määral arvesse lõikes 1 osutatud komisjoni teatamist ning BERECi arvamust ja soovitusi;

b) oma meetme eelnõu juurde jääda.

5. Kui BEREC ei jaga komisjoni tõsiseid kahtlusi või ei esita arvamust, või kui riigi reguleeriv asutus muudab oma eelnõud või jääb oma eelnõu juurde vastavalt lõikele 4, võib komisjon ühe kuu jooksul pärast lõikes 1 osutatud kolmekuulise tähtaja lõppemist ning võttes täiel määral arvesse BERECi arvamust, kui see on esitatud:

a) esitada soovitus, milles nõutakse, et asjaomase riigi reguleeriv asutus muudaks oma meetme eelnõud või võtaks selle tagasi ning antakse soovitus põhjendused, eelkõige juhul, kui BEREC ei jaga komisjoni tõsiseid kahtlusi, ja sellega seonduvad konkreetsed ettepanekud;

b) teha otsuse oma reservatsioonide tagasivõtmise kohta vastavalt lõikele 1.

6. Asjaomase riigi reguleeriv asutus edastab komisjonile ja BERECile vastuvõetud lõpliku meetme ühe kuu jooksul alates lõike 5 punkti a kohasest komisjoni soovitusel väljaandmisest või lõike 5 punkti b kohasest reservatsioonide tagasivõtmisest.

Seda tähtaega võib pikendada, et võimaldada riigi reguleerival asutusel avaliku konsultatsiooni läbiviimist vastavalt artiklile 6.

7. Kui riigi reguleeriv asutus otsustab lõike 5 punkti a kohaselt antud soovitusel alusel meetme eelnõud mitte muuta või tagasi võtta, siis esitab ta oma põhjenduse.

8. Riigi reguleeriv asutus võib meetme eelnõu tagasi võtta menetluse mis tahes etapis.

Artikkel 7b

Rakendussätted

1. Pärast avalikku konsultatsiooni ja konsulteerimist riikide reguleerivate asutustega ning võttes täiel määral arvesse BERECi arvamust, võib komisjon vastu võtta artikliga 7 seotud soovitusel ja/või suunised, millega määratakse kindlaks artikli 7 lõike 3 kohaste teatiste vorm, sisu ja üksikasjalikkuse tase, olukorrad, kus teatamist ei nõuta, ning tähtaegade arvutamine.

2. Lõikes 1 nimetatud meetmed võetakse vastu artikli 22 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt."

8) Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kui raadiosagedusi käsitlevas artiklis 9 ei ole sätestatud teisiti, võtavad liikmesriigid täiel määral arvesse seda, et reguleerimine peab olema tehnoloogiliselt neutraalne, ning tagavad, et käesolevas direktiivis ja eridirektiivides määratletud reguleerimisülesandeid, eelkõige tõhusa konkurentsi tagamiseks kavandatud ülesandeid täites võtavad seda arvesse ka riigi reguleerivad asutused.”;

b) lõike 2 punktid a ja b asendatakse järgmisega:

„a) tagades, et kasutajad, sealhulgas puuetega kasutajad, eakad kasutajad ja sotsiaalsete erivajadustega kasutajad saavad maksimaalselt kasu nii valiku, hinna kui ka kvaliteedi näol;

b) tagades, et elektroonilise side sektoris ei moonutata ega piirata konkurentsi, sealhulgas sisu edastusel;”

c) lõike 2 punkt c jäetakse välja;

d) lõike 3 punkt c jäetakse välja;

e) lõike 3 punkt d asendatakse järgmisega:

„d) tehes koostööd omavahel ning komisjoni ja BERECiga, et tagada järjekindla reguleerimistava areng ning käesoleva direktiivi ja eridirektiivide järjekindlalt kohaldamine.”;

f) lõike 4 punkt e asendatakse järgmisega:

„e) pöörates tähelepanu konkreetsete sotsiaalsete rühmade, eelkõige puuetega kasutajate, eakate kasutajate ja sotsiaalsete erivajadustega kasutajate vajadustele;”

g) lõikele 4 lisatakse järgmine punkt:

„g) edendades lõppkasutajate võimalust pääseda juurde nende valitud teabele ja seda levitada või kasutada rakendusi ja teenuseid.”;

h) lisatakse järgmine lõige:

„5. Riigi reguleerivad asutused kohaldavad lõigetes 2, 3 ja 4 nimetatud üldiste eesmärkide saavutamiseks objektiivseid, läbipaistvaid, mittediskrimineerivaid ja proportsionaalseid reguleerimispõhimõtteid muu hulgas järgmiselt:

a) edendades reguleerimise prognoositavust, tagades asjakohastel läbivaatamisperioodidel järjepidevad reguleerimispõhimõtted;

b) tagades, et ühesugustes olukordades ei toimu elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid pakkuvate ettevõtjate diskrimineerimist;

c) kindlustades tarbijate huvides olevat konkurentsi ning edendades vajaduse korral infrastruktuuripõhist konkurentsi;

d) edendades tulemuslikku investeerimist uutesse ja täiustatud infrastruktuuridesse ning nende infrastruktuuride alast innovatsiooni, tagades seejuures, et juurdepääsukohustustes võetakse asjakohaselt arvesse investeerivate ettevõtjate riske, ning võimaldades erinevaid koostöövorme investorite ja juurdepääsu soovivate isikute vahel, et hajutada investeerimisriske, tagades samal ajal turukonkurentsi ja mittediskrimineerimise põhimõtte säilitamise;

e) võttes nõuetekohaselt arvesse liikmesriikide erinevates geograafilistes piirkondades valitsevat konkurentsi ja tarbijatega seotud tingimuste eripära;

f) kehtestades eelregulatsiooni nõuded ainult juhul, kui puudub tõhus ja jätkusuutlik konkurents ning lõdvendades või kaotades sellised nõuded niipea, kui see tingimus on täidetud.”

9) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 8a

Raadiospektripoliitika strateegiline planeerimine ja koordineerimine

1. Liikmesriigid teevad omavahel ja komisjoniga koostööd raadiospektri kasutamise strateegilisel planeerimisel, koordineerimisel ja ühtlustamisel Euroopa Ühenduses.

Selleks võtavad nad muu hulgas arvesse ELi poliitika majanduslikke, julgeoleku-, tervise ja avalikke huve, sõnavabadust, kultuurilisi, teaduslikke, sotsiaalseid ja tehnilisi aspekte ning raadiospektri kasutajaskondade erinevaid huve, et tagada raadiospektri optimaalne kasutamine ning vältida kahjulikke mõjutusi.

2. Liikmesriigid edendavad raadiospektripoliitika seotud lähenemisviiside koordineerimist Euroopa Ühenduses ning vajaduse korral ühtlustatud tingimusi seoses elektroonilise side siseturu loomiseks ja toimimiseks vajaliku raadiospektri kättesaadavuse ja tõhusa kasutamise, tehase koostööd omavahel ja komisjoniga.

3. Komisjon võib esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule õigusakti ettepanekuid raadiospektripoliitikat käsitlevate mitmeaastaste programmide algatamiseks, võttes täiel määral arvesse komisjoni 26. juuli 2002. aasta otsusega 2002/622/EÜ (millega luuakse raadiospektripoliitika töörühm) (*) asutatud raadiospektripoliitika töörühma arvamust. Sellistes programmides sätestatakse poliitikasuunad ja eesmärgid raadiospektri kasutuse strateegiliseks planeerimiseks ja ühtlustamiseks vastavalt käesoleva direktiivi ning eridirektiivide sätetele.

4. Komisjon võib raadiospektripoliitika töörühma arvamust täiel määral arvesse võttes teha Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku ühiste poliitikaeesmärkide kohta, kui see on vajalik Euroopa Ühenduse huvide tõhusaks kooskõlastamiseks raadiospektrialastes küsimustes pädevates rahvusvahelistes organisatsioonides.

(*) EÜT L 198, 27.7.2002, lk 49.”

10) Artikkel 9 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 9

Raadiosageduste haldamine elektrooniliste sideteenuste puhul

1. Võttes arvesse asjaolu, et raadiosagedused on ühiskondlik hüve, millel on oluline sotsiaalne, kultuuriline ja majanduslik väärtus, tagavad liikmesriigid oma territooriumil elektroonilisteks sideteenusteks kasutatavate raadiosageduste tulemusliku haldamise kooskõlas artiklitega 8 ja 8a. Nad tagavad, et pädevad riigiasutused jaotavad elektroonilisteks sideteenusteks kasutatavat spektrit ja annavad selliste raadiosageduste kasutamise üldlube või individuaalseid kasutusõigusi objektiivsete, läbipaistvate, mittediskrimineerivate ja proportsionaalsete kriteeriumite põhjal.

Käesoleva artikli kohaldamisel järgivad liikmesriigid asjaomaseid rahvusvahelisi kokkuleppeid, sealhulgas ITU raadioeeskirju, ja võivad võtta arvesse avaliku korraga seotud kaalutlusi.

2. Liikmesriigid toetavad raadiosageduste kasutuse ühtlustamist ühenduses kooskõlas vajadusega tagada raadiosageduste tõhus ja tulemuslik kasutamine ning pakkuda tarbijatele selliseid hüvesid nagu mastaabisääst ja teenuste koostalitlusvõime. Seda tehakse toimivad nad vastavalt artiklile 8a ning otsusele nr 676/2002/EÜ (raadiospektrit käsitlev otsus).

3. Kui teises lõigus ei ole sätestatud teisiti, tagavad liikmesriigid, et vastavalt ühenduse õigusele riikliku sageduse jaotamise plaani ja ITU raadioeeskirjadega elektrooniliste sideteenuste jaoks kättesaadavaks kuulutatud raadiosagedustel võib kasutada ükskõik millist liiki elektrooniliste sideteenuste jaoks kasutatavat tehnoloogiat.

Liikmesriigid võivad elektrooniliste sideteenuste jaoks kasutada raadiovõrgu või traadita juurdepääsu tehnoloogia liikide osas siiski kehtestada proportsionaalseid ja mittediskrimineerivaid piiranguid, kui see on vajalik:

- a) kahjulike mõjutuste vältimiseks;
- b) rahvatervise kaitsmiseks elektromagnetväljade eest;
- c) teenuse tehnilise kvaliteedi tagamiseks;
- d) raadiosageduste maksimaalse ühiskasutuse tagamiseks;
- e) spektri tõhusa kasutamise kindlustamiseks või
- f) üldistest huvidest lähtuva eesmärgi järgimise tagamiseks vastavalt lõikele 4.

4. Kui teises lõigus ei ole sätestatud teisiti, tagavad liikmesriigid, et vastavalt ühenduse õigusele riikliku sageduse jaotamise plaani ja ITU raadioeeskirjadega elektrooniliste sideteenuste jaoks kättesaadavaks kuulutatud raadiosagedustel võib osutada ükskõik millist liiki elektroonilisi sideteenuseid. Liikmesriigid võivad pakutavate elektrooniliste sideteenuste liikide osas siiski kehtestada proportsionaalseid ja mittediskrimineerivaid piiranguid, sealhulgas vajaduse korral ITU raadioeeskirjade nõuete täitmiseks.

Meetmed, millega nõutakse elektroonilise sideteenuse osutamist konkreetsetes elektrooniliste sideteenuste jaoks kättesaadavaks tehtud sagedusalas, peavad olema vajalikud selleks, et täita liikmesriikide poolt ühenduse õiguse kohaselt määratletud üldistest huvidest lähtuvaid eesmärgi, mille hulka kuuluvad muu hulgas, kuid mitte ainult:

- a) inimelu kaitse;
- b) sotsiaalse, piirkondliku või territoriaalse ühtekuuluvuse edendamine;

- c) ebatõhusa spektrikasutuse vältimine või
- d) kultuurilise ja keelise mitmekülguse ning meediakanalite paljususe edendamine, näiteks raadio- ja teleringhäälinguteenuste osutamise kaudu.

Meetme, millega konkreetsetes sagedusalas keelatakse mis tahes muude elektrooniliste sideteenuste pakkumine, võib kehtestada üksnes juhul, kui see on vajalik inimelu kaitsega seotud teenuste tagamiseks. Liikmesriigid võivad erandjuhtudel samuti laiendada nimetatud meetme ulatust muude üldistest huvidest lähtuvate eesmärkide täitmiseks, nagu need on liikmesriikide poolt kooskõlas ühenduse õigusega määratletud.

5. Liikmesriigid vaatavad korrapäraselt läbi lõigetes 3 ja 4 osutatud piirangute vajalikkuse ning avaldavad nimetatud läbivaatamiste tulemused.

6. Lõikeid 3 ja 4 kohaldatakse elektrooniliste sideteenuste kasutamiseks ette nähtud spektri jaotamise ning raadiosageduste kasutamiseks väljastatud üldlubade ja individuaalsete kasutusõiguste suhtes pärast 25. maid 2011.

Hiljemalt 25. maiks 2011 kehtinud spektrijaotuste, üldlubade ja individuaalsete kasutusõiguste suhtes kohaldatakse artiklit 9a.

7. Ilma et see piiraks eridirektiivide sätete kohaldamist, võivad liikmesriigid asjakohaseid siseriiklikke asjaolusid arvesse võttes kehtestada eeskirjad liigse spektrivaru soetamise tõkestamiseks, eelkõige määrates selleks kasutusõiguste valdajatele ranged tähtajad kõnealuste õiguste tõhusaks kasutamiseks ning kohaldades tähtaegade eiramise korral karistusi, sealhulgas rahatrahve või kasutusõiguste tühistamist. Nimetatud eeskirju kehtestatakse ja kohaldatakse proportsionaalsel, mittediskrimineerival ja läbipaistval viisil."

11) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 9a

Olemaolevate õiguste piirangute läbivaatamine

1. Liikmesriigid tagavad, et viie aasta jooksul alates 25. maist 2011 võivad nad lubada enne seda kuupäeva välja antud ja veel vähemalt viie aasta jooksul pärast seda kuupäeva kehtivate raadiosageduste kasutusõiguste valdajatel esitada pädevale riigiasutusele taotluse nendele õigustele artikli 9 lõigete 3 ja 4 kohaselt seatud piirangud läbi vaadata.

Enne otsuse vastuvõtmist teatab pädev riigiasutus õiguse valdajale piirangute läbivaatamise tulemused, näidates ära õiguse ulatuse pärast läbivaatamist, ning annab talle mõistliku tähtaja taotluse tagasivõtmiseks.

Kui õiguse valdaja taotluse tagasi võtab, jääb õigus muutumatuks kuni kehtivusaja lõpuni või eelnimetatud viieaastase tähtaja lõpuni, olenevalt sellest, kumb on varasem.

2. Pärast lõikes 1 nimetatud viieaastast tähtaega võtavad liikmesriigid kõik asjakohased meetmed tagamaks, et artikli 9 lõikeid 3 ja 4 kohaldatakse ka kõikide teiste enne 25. maid 2011 jõus olnud üldlubade või individuaalsete kasutusõiguste ja elektroonilisteks sideteenusteks kasutatavate raadiospektri jaotamiste suhtes.

3. Käesoleva artikli kohaldamisel võtavad liikmesriigid ausa konkurentsi edendamiseks vajalikud meetmed.

4. Käesoleva artikli kohaldamiseks vastu võetud meetmed ei tähenda uute kasutusõiguste andmist ja seetõttu ei kohaldata nende suhtes direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv) artikli 5 lõike 2 asjakohaseid sätteid.

Artikkel 9b

Raadiosageduste kasutamise individuaalsete õiguste üleandmine või rentimine

1. Liikmesriigid tagavad ettevõtjatele võimaluse lõike 3 alusel vastu võetud rakendusmeetmetes sätestatud sagedusalades neile kuuluvaid raadiosageduste kasutamise individuaalseid õigusi raadiosageduste kasutamise õigustega seondutavate tingimuste ja siseriiklike menetluste kohaselt teistele ettevõtjatele üle anda või rentida.

Liikmesriigid võivad ka muude sagedusalade puhul näha ettevõtjatele ette võimaluse neile kuuluvaid raadiosageduste kasutamise individuaalseid õigusi siseriiklike menetluste kohaselt teistele ettevõtjatele üle anda või rentida.

Raadiosageduste kasutamise individuaalsete õigustega seonduvad tingimused jäävad üleandmise või rentimise järel endiselt kehtima, kui pädev riigiasutus ei ole määranud teisiti.

Liikmesriigid võivad samuti otsustada, et käesoleva lõike sätteid ei kohaldata, kui ettevõtja raadiosageduste kasutamise individuaalne õigus oli algselt tasuta saadud.

2. Liikmesriigid tagavad, et ettevõtja kavatsusest raadiosageduste kasutusõigusi üle anda ja nende õiguste tegelikult üleandmisest teavitatakse siseriiklike menetluste kohaselt individuaalsete kasutusõiguste andmise eest vastutavat pädevat riigiasutust, ning et see teave avaldatakse. Kui raadiosageduste kasutamine on ühtlustatud otsuse nr 676/2002/EÜ (raadiospektrit käsitleva otsuse) või muude ühenduse meetmete kohaldamisega, peab selline üleandmine olema kooskõlas kõnealuse raadiosageduse ühtlustatud kasutamisega.

3. Komisjon võib võtta vastu asjakohased rakendusmeetmed, et määrata kindlaks sagedusalad, kus ettevõtjatel lubatakse raadiosageduste kasutamise õigusi üksteisele üle anda või rentida. Kõnealused meetmed ei hõlma sagedusi, mida kasutatakse ülekandeks.

Kõnealused tehnilised rakendusmeetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 22 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.”

12) Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmistega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused kontrollivad kõigi riiklike numeratsiooniresursside kasutusõiguste andmist ja riiklike numeratsiooniplaanide haldamist. Liikmesriigid tagavad, et kõigi üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste jaoks pakutakse piisavalt numbreid ja numeratsioonialasid. Riigi reguleerivad asutused kehtestavad riiklike numeratsiooniresursside kasutusõiguste andmise objektiivse, läbipaistva ja mittediskrimineeriva korra.

2. Riigi reguleerivad asutused tagavad, et riiklike numeratsiooniplaanide ja numeratsioonikorra kohaldamine toimub nii, et kõiki üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutajaid koheldakse võrdselt. Eelkõige tagavad liikmesriigid, et ettevõtja, kellele on antud teatava numeratsiooniala kasutusõigus, ei diskrimineeri teisi elektrooniliste sideteenuste osutajaid seoses nende teenustele juurdepääsemiseks vajalike numbrivahemikega.”;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriigid toetavad konkreetsete numbrite või numeratsioonialade ühtlustamist ühenduse piires, kui see soodustab nii siseturu toimimist kui ka üleeuroopaliste teenuste arengut. Komisjon võib selles küsimuses võtta asjakohaseid tehnilisi rakendusmeetmeid.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 22 lõikes 3 sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.”

13) Artiklit 11 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 teise lõigu esimene taane asendatakse järgmisega:

„— tegutseb lihtsate, tõhusate, läbipaistvate ja üldsusele kättesaadavate menetluste kohaselt, mida kohaldatakse diskrimineerimata ja viivitusteta, ning teeb oma otsuse igal juhul hiljemalt kuus kuud pärast avalduse esitamist, välja arvatud sundvõõrandamisega seotud juhtumite korral, ja”;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kui üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke ja/või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvad ettevõtjad jäävad riigi- või kohalike asutuste omandisse või nimetatud asutused säilitavad kontrolli nende üle, siis tagavad liikmesriigid, et lõikes 1 osutatud õiguste andmise funktsioon ja omandi või kontrolliga seotud toimingud on üksteisest struktuuriliselt tõhusalt lahutatud.”

14) Artikkel 12 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 12

Elektrooniliste sidevõrkude pakkujate ühispaiknemine ning võrgu osade ja seotud vahendite ühiskasutus

1. Kui elektroonilisi sidevõrke pakkuval ettevõtjal on riigi õigusnormide kohaselt õigus paigaldada vahendeid avaliku või eraomandi peale, kohale või alla või kasutada vara sundvõõrandamise või avalikuks kasutamiseks määramise menetlust, on riigi reguleerival asutusel õigus, võttes täiel määral arvesse proportsionaalsuse põhimõtet, muuta selliste vahendite või vara, sealhulgas ehitiste või ehitistesse sissepääsude, hoonesisese juhtmestiku, mastide, antennide, tornide ja muude tugikonstruktsioonide, kaablikanalite, juhtmete, pääseluukide, kaablikappide ühine kasutamine kohustuslikuks.

2. Liikmesriigid võivad nõuda, et lõikes 1 nimetatud õiguste valdajad kasutaksid ühiselt vahendeid või vara (kaasa arvatud füüsiline ühispaiknemine) või võtaksid meetmeid riiklike ehitustööde kooskõlastamiseks, et kaitsta keskkonda, rahvatervist ja avalikku julgeolekut, ning järgiksid linnade või maapiirkondade planeerimiseesmärke ning alles pärast asjakohase kestusega avalikku konsultatsiooni, mille käigus kõikidele huvitatud isikutele antakse võimalus esitada oma seisukohad. Selline ühiskasutus- või koordineerimiskord võib sisaldada eeskirju vahendite või vara ühiskasutusest tulenevate kulude jaotamise kohta.

3. Liikmesriigid tagavad, et pärast nõuetekohase kestusega avalikku konsultatsiooni, mille käigus antakse kõigile huvitatud isikutele võimalus esitada oma seisukohad, on riigi reguleerivatel asutustel on samuti volitused muuta lõikes 1 osutatud õiguste valdajatele ja/või juhtmestiku omanikule kohustuslikuks hoonesisese juhtmestiku ühiskasutamine või väljaspool hoonet asuva juhtmestiku ühiskasutamine esimese kontsentratsioonipunktini või jaotuspunktini, kui see on põhjendatud seetõttu, et sellise infrastruktuuri dubleerimine on majanduslikult ebatõhus või füüsiliselt raskendatud. Selline ühiskasutus- või koordineerimiskord võib sisaldada eeskirju vahendite või vara ühiskasutusest tulenevate kulude (mida vajaduse korral kohandatakse vastavalt riskile) jaotamise kohta.

4. Liikmesriigid tagavad, et pädevad riigiasutused võivad nõuda ettevõtjatelt pädeva asutuse taotluse korral vajaliku teabe esitamist, et nimetatud asutus saaks koos riigi reguleeriva asutusega koostada üksikasjaliku loendi lõikes 1 nimetatud vahendite liigi, kättesaadavuse ja geograafilise asukoha kohta ning teha selle huvitatud isikutele kättesaadavaks.

5. Meetmed, mida riigi reguleeriv asutus käesoleva artikli alusel võtab, peavad olema objektiivsed, läbipaistvad, mitte-diskrimineerivad ja proportsionaalsed. Vajaduse korral viiakse need meetmed ellu kohalike asutustega koordineeritult.”

15) Lisatakse järgmine peatükk:

„IIIA PEATÜKK

VÕRKUDE JA TEENUSTE TURVALISUS JA TERVIKLUS

Artikkel 13a

Turvalisus ja terviklus

1. Liikmesriigid tagavad, et üldkasutatavaid sidevõrke või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvad ettevõtjad võtavad asjakohased tehnilised ja organisatsioonilised meetmed, et asjakohaselt maandada võrkude ja teenuste turvalisusega seotud riske. Tehnika taset arvesse võttes tagatakse nende meetmetega olemasolevale ohule vastav turvalisuse tase. Eelkõige võetakse meetmeid selleks, et vältida ja minimeerida turvalisusega seotud vahejuhtumite mõju kasutajatele ja vastastikku seotud võrkudele.

2. Liikmesriigid tagavad, et üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke pakkuvad ettevõtjad võtavad asjakohased meetmed oma võrkude tervikluse tagamiseks, et seeläbi kindlustada nende võrkude kaudu osutatavate teenuste jätkumine.

3. Liikmesriik tagab, et üldkasutatavaid sidevõrke või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvad ettevõtjad teatavad pädevale riigi reguleerivale asutusele kõikidest turvalisuse rikkumistest või tervikluse kadudest, mis on olulisel määral mõjutanud võrkude või teenuste toimimist.

Asjaomase riigi reguleeriv asutus teavitab vajaduse korral teiste liikmesriikide reguleerivaid asutusi ning Euroopa Võrgu- ja Infoturbeametit (ENISA). Kui asjaomane riigi reguleeriv asutus leiab, et avalik huvi nõuab rikkumise avalikustamist, võib ta teavitada üldsust või nõuda asjaomastelt ettevõtjatelt üldsuse teavitamist.

Asjaomane riigi reguleeriv asutus esitab kord aastas komisjonile ja ENISALE koondaruande käesoleva lõike kohaselt saadud teadetest ja võetud meetmetest.

4. Võttes täiel määral arvesse ENISA arvamust, võib komisjon lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud meetmete ühtlustamiseks võtta vastu vajalikke tehnilisi rakendusmeetmeid, sealhulgas teatamise asjaolusid, vormi ja korda käsitlevaid meetmeid. Nimetatud tehnilised rakendusmeetmed põhinevad võimalikult suurel määral Euroopa ja rahvusvahelistel standarditel ning nad ei takista liikmesriikidel võtmast vastu lisanõudeid lõigetes 1 ja 2 esitatud eesmärkide saavutamiseks.

Need rakendusmeetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 22 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Artikkel 13b

Rakendamine ja jõustamine

1. Liikmesriigid tagavad, et artikli 13a rakendamiseks on pädevatel riigi reguleerivatel asutustel volitused anda üldkasutatavaid sidevõrke või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvatele ettevõtjatele siduvaid suuniseid, sealhulgas rakendamise ajaliste piirangute kohta.

2. Liikmesriigid tagavad, et pädevatel riigi reguleerivatel asutustel on volitused üldkasutatavaid sidevõrke või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvatelt ettevõtjatelt nõuda, et nad:

- a) esitaksid oma teenuste ja võrkude turvalisuse ja/või tervikluse hindamiseks vajaliku teabe, sealhulgas dokumenteeritud turvalisuseeskirjad; ning
- b) telliksid pädeva sõltumatu asutuse või pädeva riigiasutuse läbi viidava turvauditi ning teeksid selle tulemused riigi reguleerivale asutusele kättesaadavaks. Auditi läbiviimisega seotud kulud katab ettevõtja.

3. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerival asutusel on kõik vajalikud volitused rikkumiste, samuti nende võrkude turvalisusele ja terviklusele avalduvate mõjude uurimiseks.

4. Eeltoodud sätteid ei piira käesoleva direktiivi artikli 3 kohaldamist."

16) Artikli 14 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Kui ettevõtjal on konkreetsel turul (esimene turg) märkimisväärne turujõud, võib teda käsitada märkimisväärset turujõudu omavana ka tihedalt seotud turul (teine turg), kui seosed kahe turu vahel on sellised, et turujõud esimesel turul võib kanduda üle teisele turule, suurendades seal ettevõtja turujõudu. Seega võib teisel turul kohaldada sellist turujõudu takistavaid meetmeid vastavalt direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklitele 9, 10, 11 ja 13 ning kui kõnealused meetmed osutuvad ebapiisavaks, võib kehtestada direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artikli 17 kohased meetmed.”

17) Artiklit 15 muudetakse järgmiselt:

- a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Turgude kindlaksmääramise ja määratlemise kord”;

- b) lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Pärast avalikku konsultatsiooni, sealhulgas riikide reguleerivate asutustega, ning võttes täiel määral arvesse BERECi arvamust, võtab komisjon vastavalt artikli 22 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele vastu soovitusel asjaomaste toote- ja teenuseturgude kohta (edaspidi „soovitus”). Soovitusel määratakse kindlaks need toote- ja teenuseturud elektroonilise side sektoris, mille omadused võivad õigustada eridirektiivides sätestatud regulatiivsete kohustuste kehtestamist, ilma et see konkreetsetel juhtudel piiraks turgude määratlemist konkurentsioiguse alusel. Komisjon määratleb turge konkurentsioiguse põhimõtete kohaselt.”;

- c) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Soovitusel ja suuniseid täies ulatuses arvesse võttes määratleb riigi reguleeriv asutus kooskõlas konkurentsioiguse põhimõtetega riigi olukorrale vastavad asjaomased turud, eelkõige riigi territooriumil paiknevad asjaomased geograafilised turud. Riigi reguleeriv asutus järgib artiklites 6 ja 7 esitatud korda, enne kui asub määratlema turge, mis erinevad soovitusel kindlaksmääratud turgudest.”;

- d) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Pärast konsulteerimist, sealhulgas riikide reguleerivate asutustega, võib komisjon, võttes täiel määral arvesse BERECi arvamust, võtta vastavalt artikli 22 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele vastu otsuse, milles määratakse kindlaks riikidevahelised turud.”

18) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmistega:

„1. Riigi reguleeriv asutus analüüsib soovitusel kindlaksmääratud turge arvesse võttes asjaomaseid turge, võttes täiel määral arvesse suuniseid. Liikmesriigid tagavad, et selline analüüs toimub vajaduse korral koostöös riigi konkurentsiasutusega.

2. Kui riigi reguleeriv asutus peab käesoleva artikli lõigete 3 või 4 või direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artikli 17 või direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artikli 8 alusel kindlaks tegema, kas kehtestada, säilitada, muuta või tühistada ettevõtjate suhtes kohaldatavaid kohustusi, otsustab ta käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud turuanalüüsi põhjal, kas asjaomasel turul on toimiv konkurents.”;

b) lõiked 4, 5 ja 6 asendatakse järgmistega:

„4. Kui riigi reguleeriv asutus teeb kindlaks, et asjaomane turg ei toimi konkurentsinoorte kohaselt, määrab ta kindlaks ettevõtjad, kellel on kas üksi või teistega ühiselt kõnealusel turul märkimisväärne turujõud artikli 14 kohaselt, ning riigi reguleeriv asutus kehtestab sellistele ettevõtjatele käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud vajalikud regulatiivsed erikohustused või säilitab või muudab juba kehtivaid kohustusi.

5. Artikli 15 lõikes 4 osutatud otsuses kindlaksmääratud riikidevaheliste turgude puhul teevad asjaomaste riikide reguleerivad asutused turuanalüüsi ühiselt, võttes täiel määral arvesse suuniseid, ja otsustavad kooskõlastatult käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud regulatiivsete kohustuste kehtestamise, säilitamise, muutmise või tühistamise.

6. Lõigete 3 ja 4 kohaselt võetud meetmete suhtes kohaldatakse artiklites 6 ja 7 osutatud korda. Riigi reguleeriv asutus analüüsib asjaomast turgu ja teatab vastavast meetme eelnõust vastavalt artiklile 7:

a) kolme aasta jooksul alates asjaomase turuga seotud eelmise meetme vastuvõtmisest. Erandkorras võib seda ajavahemikku pikendada veel kuni kolmeks aastaks, kui riigi reguleeriv asutus on komisjoni põhjendatud pikendamiskavatsusest teavitanud ja komisjon ei ole ühe kuu jooksul teate saamisest selle suhtes vastuväiteid esitanud;

b) kahe aasta jooksul alates asjaomaseid turge käsitleva muudetud soovitusel vastuvõtmisest turu puhul, millest ei ole komisjonile varem teatatud, või

c) liiduga ühinenud uute liikmesriikide puhul kahe aasta jooksul alates ühinemisest.”;

c) lisatakse järgmine lõige:

„7. Kui riigi reguleeriv asutus ei ole soovitusel kindlaks määratud asjaomase turu analüüsi lõpule viinud lõikes 6 sätestatud tähtaja jooksul, aitab BEREC asjaomasel riigi reguleerival asutusel viimase taotlusel viia lõpule analüüs konkreetse turu ning konkreetsete kohustuste kohta, mis tuleks kehtestada. Nimetatud abi toel teatab asjaomane riigi reguleeriv asutus kuue kuu jooksul komisjonile meetme eelnõust vastavalt artiklile 7.”

19) Artiklit 17 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõnad „standardite” sõnadega „mittekohustuslike standardite”;

b) lõike 2 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Selliste standardite ja/või spetsifikaatide puudumise korral soodustavad liikmesriigid Rahvusvahelise Telekomunikatsiooniliidu (ITU), Euroopa postside- ja telekommunikatsioonidministratsioonide konverents (CEPT), Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni (ISO) ja Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni (IEC) vastuvõetud rahvusvaheliste standardite või soovitude rakendamist.”;

c) lõiked 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

„4. Kui komisjon kavatseb teatavate standardite ja/või spetsifikaatide rakendamise kohustuslikuks muuta, avaldab ta sellekohase teatise *Euroopa Liidu Teatajas* ja palub kõigil asjaomastel pooltel esitada oma avalik arvamus. Komisjon võtab vastu asjakohased rakendusmeetmed ja muudab asjaomaste standardite rakendamise kohustuslikuks, viidates neile kui kohustuslikele standarditele *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud standardite ja/või spetsifikaatide nimekirjas.

5. Kui komisjon leiab, et lõikes 1 osutatud standardid ja/või spetsifikatsioonid ei aita enam kaasa ühtlustatud elektrooniliste sideteenuste osutamisele või et nad ei vasta enam tarbijate vajadustele või pidurdavad tehnoloogia arengut, eemaldab komisjon need lõikes 1 osutatud standardite ja/või spetsifikaatide nimekirjast vastavalt artikli 22 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele.”;

d) lõikes 6 asendatakse sõnad „eemaldab komisjon need lõikes 1 osutatud standardite ja/või spetsifikaatide nimekirjast artikli 22 lõikes 3 osutatud korras” sõnadega „võtab komisjon asjakohased rakendusmeetmed ja eemaldab need standardid ja/või spetsifikaadid lõikes 1 osutatud nimekirjast”;

e) lisatakse järgmine lõige:

„6a. Lõigetes 4 ja 6 nimetatud rakendusmeetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 22 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.”

20) Artiklit 18 muudetakse järgmiselt:

a) lõikele 1 lisatakse punkt c:

„c) digitaaltelevisiooniteenuste ja -seadmete pakkujad teeksid koostööd koostalitlusvõimeliste televisiooni-teenuste pakkumiseks puuetega lõppkasutajatele.”;

b) lõige 3 jäetakse välja.

21) Artikkel 19 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 19

Ühtlustamiskord

1. Ilma et see mõjutaks käesoleva direktiivi artikli 9 ning direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv) artiklite 6 ja 8 kohaldamist, võib komisjon juhul, kui ta leiab, et käesolevas direktiivis sätestatud reguleerimisülesannete erinev täitmine riikide reguleerivate asutuste poolt võib takistada siseturu toimimist, võtta BERECi arvamust täiel määral arvestades vastu soovitusi või otsuse käesoleva direktiivi ja eridirektiivide sätete ühtlustatud kohaldamise kohta, et aidata kaasa artiklis 8 sätestatud eesmärkide saavutamisele.

2. Lõikes 1 sätestatud soovitusi andes toimib komisjon vastavalt artikli 22 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele.

Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleeriv asutus võtab oma ülesannete täitmisel neid soovitusi täiel määral arvesse. Kui riigi reguleeriv asutus otsustab soovitusi mitte järgida, teatab sellest komisjonile ja põhjendab oma seisukohta.

3. Lõike 1 kohaselt vastu võetavad otsused võivad hõlmata üksnes ühtlustatud või kooskõlastatud lähenemisviisi kindlaksmääramist järgmiste küsimuste lahendamise eesmärgil:

a) reguleerimisühenduste ebajärjekindel rakendamine riigi reguleerivate asutuste poolt artiklite 15 ja 16 kohaldamisel elektroonilise side turgude reguleerimise suhtes, kui see takistab siseturgu. Sellised otsused ei viita artikli 7a alusel riigi reguleerivate asutuste poolt edastatud eriteatamistele.

Sellisel juhul teeb komisjon üksnes otsuse eelnõu ettepaneku:

— vähemalt kaks aastat pärast komisjoni samateemalise soovitusi vastuvõtmist ning

— võttes täiel määral arvesse BERECi arvamust sellise otsuse vastuvõtmise kohta, mille BEREC esitab kolme kuu jooksul alates komisjoni taotlusest;

b) numbrid, sealhulgas numbrivahemikud, numbrite ja tunnuste liikuvus, numbrite ja aadresside translatsioonisüsteemid ning hädaabiteenuste kättesaadavus numbril 112.

4. Lõikes 1 osutatud otsus, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 22 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

5. BEREC võib omal algatusel komisjonile soovitada, kas meede tuleks lõike 1 kohaselt vastu võtta või mitte.”

22) Artikli 20 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui tekib vaidlus seoses käesoleva direktiivi või eridirektiivide alusel kehtivate kohustustega liikmesriigis elektroonilisi sidevõrke või -teenuseid pakkuvate ettevõtjate vahel või sellise ettevõtja ja liikmesriigi muude ettevõtjate vahel, kes saavad kasu käesolevast direktiivist või eridirektiividest tulenevatest juurdepääsu ja/või vastastikuse sidumise kohustustest, teeb asjaomase riigi reguleeriv asutus ühe poole taotlusel ja ilma et see piiraks lõike 2 sätete kohaldamist, siduva otsuse vaidluse lahendamiseks nii kiiresti kui võimalik ja igal juhul nelja kuu jooksul, kui tegemist ei ole erandlike asjaoludega. Asjaomane liikmesriik nõuab, et kõik pooled teeksid riigi reguleeriva asutusega tihedat koostööd.”

23) Artikkel 21 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 21

Piiriüleste vaidlusküsimuste lahendamine

1. Kui eri liikmesriikides paiknevate poolte vahel tekib käesoleva direktiivi või eridirektiivide alusel vaidlus ja kui vaidlus kuulub rohkem kui ühe liikmesriigi reguleeriva asutuse pädevusse, kohaldatakse lõigete 2, 3 ja 4 sätteid.

2. Iga vaidluspool võib suunata vaidlusküsimuse asjaomaste riikide reguleerivatele asutustele. Pädevad riikide reguleerivad asutused kooskõlastavad oma tegevuse ning neil on õigus konsulteerida BERECiga, et lahendada vaidlus järjepidevalt artiklis 8 sätestatud eesmärkide kohaselt.

Vaidluse lahendamisel riigi reguleeriva asutuse kehtestatavad kohustused ettevõtjatele on kooskõlas käesoleva direktiivi ja eridirektiividega.

Sellise vaidluse lahendamiseks pädev riigi reguleeriv asutus võib taotleda, et BEREC võtaks vastu arvamuse meetmete kohta, mida tuleks raamdirektiivi ja/või eridirektiivide sätete alusel võtta, et vaidlus lahendataks.

Kui BERECile on esitatud vastav taotlus, ootavad kõik vaidluse mis tahes aspekti osas pädevust omavad riikide reguleerivad asutused enne vaidluse lahendamiseks meetmete võtmist ära BERECi arvamuse. See ei välista riikide reguleerivate asutustel võtta vajaduse korral kiireid meetmeid.

Kui riigi reguleeriv asutus kehtestab vaidlusküsimuse lahendamisel ettevõtjale kohustusi, peavad need olema kooskõlas käesoleva direktiivi või eridirektiivide sätetega ning arvestama täiel määral BERECi vastu võetud arvamusega.

3. Liikmesriigid võivad sätestada, et pädevad riikide reguleerivad asutused võivad ühiselt keelduda vaidluse lahendamisest, kui on olemas muid mehhanisme, nagu vahendus, mis aitaksid paremini kaasa vaidluse kiirele lahendamisele artikli 8 sätete kohaselt.

Nad teatavad sellest pooltele viivitamata. Kui vaidlust ei ole nelja kuu jooksul lahendatud ja kui kaebuse esitanud pool ei ole vaidlusküsimust kohtusse andnud ning kui üks pool seda taotleb, kooskõlastavad riikide reguleerivad asutused oma tegevuse, et lahendada vaidlusküsimus artikli 8 sätete kohaselt, võttes seejuures täiel määral arvesse BERECi vastu võetud arvamust.

4. Lõikes 2 sätestatud kord ei takista kumbagi poolt kohutule hagi esitamast."

24) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 21a

Karistused

Liikmesriigid sätestavad eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi ja eridirektiivide alusel vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Ette nähtud karistused peavad olema asjakohased, tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad neist sätetest komisjonile hiljemalt 25. maiks 2011 ja teatavad viivitamata kõigist nende sätete edaspidistest muudatustest."

25) Artiklit 22 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.”;

b) lõige 4 jäetakse välja.

26) Artikkel 27 jäetakse välja.

27) I lisa jäetakse välja.

28) II lisa asendatakse järgmisega:

„II LISA

Kriteeriumid, mida riikide reguleerivate asutustel tuleb kasutada ühise turgu valitseva seisundi hindamisel artikli 14 lõike 2 teise lõigu kohaselt

Kahel või enamal ettevõtjal on ühine turgu valitsev seisund artikli 14 tähenduses isegi kui nende vahel ei ole struktuuri- lisi ega muid seoseid, kuid nad tegutsevad turul, mida iseloomustab tõhusa konkurentsi puudumine ja kus ükski ettevõtja ei oma märkimisväärset turujõudu. Vastavalt kohaldatavale ühenduse õigusele ning Euroopa Ühenduste Kohtu kohtupraktikale ühise turgu valitseva seisundi kohta võib selline olukord esineda juhul, kui turg on kontsentreeritud ja vastab teatavatele omadustele, millest järgmised võivad olla kõige asjakohasemad elektroonilise side valdkonnas:

- nõudluse vähene elastsus;
- sarnased turuosad;
- turuletuleku suured õiguslikud või majanduslikud takistused;
- vertikaalne integratsioon koos ühise varustamisest keeldumisega;
- tasakaalustava ostujõu puudumine;
- tõenäolise konkurentsi puudumine.

Eespool esitatud loetelu on soovituslik ja mittetäielik ning nimetatud kriteeriumid ei ole kumuleeruvad. Loetelu eesmärk on pigem illustreerida seda, mis liiki tõendeid võib kasutada väidetava ühise valitseva seisundi olemasolu tõestamiseks.”

Artikkel 2

Direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) muudatused

Direktiivi 2002/19/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) „juurdepääs” – vahendite ja/või teenuste kättesaadavaks tegemine teistele ettevõtjatele määratletud tingimustel kas ainuõiguse alusel või mitte, eesmärgiga pakkuda elektroonilisi sideteenuseid, sealhulgas kui neid kasutatakse infoühiskonna teenuste või ringhäälingu-sisuteenuste osutamiseks. Muu hulgas hõlmab see järgmist: juurdepääs võrguelementidele ja nendega seotud vahenditele, millega võib kaasne da seadmete ühendamine paiksete või mittepaiksete vahenditega (eelkõige hõlmab see juurdepääsu kliendiliinile ning kliendiliini vahendusel teenuste osutamiseks vajalikele vahenditele ja teenustele); juurdepääs füüsilisele infrastruktuurile, sealhulgas hoonetele, kaablikanaliseerimisele ja mastidele; juurdepääs vajalikele tarkvarasüsteemidele, sealhulgas kasutuse tugisüsteemidele; juurdepääs eeltellimise, teenuste osutamise, tellimise, tehnilise hoolduse ja remondi taotluste ning arvelduse teabesüsteemidele või andmebaasidele; juurdepääs numbrite transleerimisele või samaväärset funktsiooni pakkuvatele süsteemidele; juurdepääs paiksetele ja mobiiltelefonivõrkudele, eelkõige rändluseks; juurdepääs digitaaltelevisiooniteenuste tingimusjuurdepääsu süsteemidele; juurdepääs virtuaalvõrguteenustele;”

b) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) „kliendiliin” – füüsiline ahel, mis ühendab sidevõrgu lõpp-punkti jaotajaga või samaväärse vahendiga üldkasutatavas paigses elektroonilises sidevõrgus.”

2) Artikli 4 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Üldkasutatavate sidevõrkude operaatoritel on õigus ja direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv) artikli 4 kohast luba omavate teiste ettevõtjate taotluse korral ka kohustus pidada vastastikust sidumist käsitlevaid läbirääkimisi üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutamiseks, et tagada teenuste osutamine ja koostalitlusvõime kogu ühenduses. Operaatorid pakuvad teistele ettevõtjatele juurdepääsu ja vastastikust sidumist tingimustel, mis on kooskõlas riigi reguleeriva asutuse poolt artiklite 5, 6, 7 ja 8 sätete kohaselt kehtestatud kohustustega.”

3) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 osutatud eesmärkide saavutamiseks soodustavad riikide reguleerivad asutused kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega piisavat juurdepääsu ja vastastikust sidumist ning teenuste koostalitlusvõimet ja vajaduse korral tagavad selle, täites oma kohustusi viisil, mis aitab kaasa tõhususele, püsivale konkurentsile, tõhusale investeerimisele ja innovatsioonile ning millest on lõppkasutajatel kõige rohkem kasu.”;

ii) lisatakse järgmine punkt:

„ab) põhjendatud juhtudel ja kui see on vajalik, kehtestada kohustusi ettevõtjatele, kes kontrollivad juurdepääsu lõppkasutajatele, et teha nende teenused koostalitlusvõimelisteks.”;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Lõike 1 kohaselt kehtestatud kohustused on objektiivsed, läbipaistvad, proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad ning neid rakendatakse direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklites 6, 7 ja 7a sätestatud korras.”;

c) lõige 3 jäetakse välja;

d) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„3. Seoses lõikes 1 nimetatud juurdepääsu ja vastastikuse sidumisega tagavad liikmesriigid, et riigi reguleeriv asutus on volitatud sekkuma omal algatusel, kui see on põhjendatud, et tagada direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmärkide saavutamine kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega ja direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklites 6 ja 7 ning 20 ja 21 nimetatud korras.”

4) Artikli 6 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Pidades silmas turu ja tehnoloogia arengut, võib komisjon võtta vastu rakendusmeetmeid I lisa muutmiseks. Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.”

5) Artikkel 7 jäetakse välja.

6) Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

a) lõikes 1 asendatakse sõnad „artiklites 9–13” sõnadega „artiklites 9 kuni 13a”;

b) lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

i) esimest lõiku muudetakse järgmiselt:

— esimeses taandes asendatakse sõnad „artikli 5 lõigete 1 ja 2 ning artikli 6” sõnadega „artikli 5 lõike 1 ning artikli 6”;

- teises taandes asendatakse sõnad „Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/66/EÜ (milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatus kaitset telekommunikatsioonisektoris) (*)” sõnadega „Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivi 2002/58/EÜ (milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatus kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv)) (**)

(*) EÜT L 24, 30.1.1998, lk 1.

(**) EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.”;

- ii) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kui riigi reguleeriv asutus kavatses erandlike asjaolude korral kehtestada märkimisväärse turujõuga operaatoritele muid juurdepääsu ja vastastikuse sidumise seotud kohustusi kui need, mis on sätestatud käesoleva direktiivi artiklites 9 kuni 13, esitab ta komisjonile sellekohase taotluse. Komisjon võtab täiel määral arvesse elektroonilise side sektori Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud ameti (BEREC) (*) arvamust. Komisjon otsustab vastavalt artikli 14 lõikele 2, kas lubada või keelata riigi reguleerival asutusel selliste meetmete võtmine.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1211/2009, millega luuakse elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet (BEREC) ja büroo.”

- 7) Artiklit 9 muudetakse järgmiselt:

- a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Riigi reguleerivad asutused võivad artikli 8 sätete kohaselt kehtestada vastastikuse sidumise ja/või juurdepääsuga seotud läbipaistvuskohustusi ja nõuda, et operaatorid muudaksid avalikuks teatava teabe, näiteks raamatupidamisandmed, tehnospetsifikaadid, võrgu omadused, pakkumis- ja kasutamistingimused, sealhulgas kõik tingimused, mis piiravad juurdepääsu teenustele ja rakendustele ja/või nende kasutamist, kui sellised tingimused on kooskõlas ühenduse õigusega liikmesriikides lubatud, ning hinnad.”;

- b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Olenemata lõikest 3 tagavad riigi reguleerivad asutused, et kui operaatoril on artikli 12 alusel kohustusi seoses juurdepääsuga hulgimüügivõrgu infrastruktuurile, avaldatakse vähemalt II lisas sätestatud elemente sisaldav standardpakkumine.”;

- c) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Komisjon võib teha II lisas vajalikke muudatusi, et kohandada seda tehnoloogia ja turu arenguga. Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele. Käesoleva lõike sätete rakendamisel võib komisjoni abistada BEREC.”

- 8) Artiklit 12 muudetakse järgmiselt:

- a) lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) võimaldada kolmandatele isikutele juurdepääs teatavatele võrguelementidele ja/või vahenditele, kaasa arvatud juurdepääs võrguelementidele, mis ei ole aktiivsed, ja/või eraldatud juurdepääs kliendiliinile, muu hulgas operaatori valiku ja/või eelvaliku ja/või abonendiliini edasimüügi pakkumise võimaldamine.”

- b) lõike 1 punkt f asendatakse järgmisega:

„f) pakkuda ühispaiknemist või muid seotud vahendite ühiskasutusviise.”

- c) lõikele 1 lisatakse järgmine punkt:

„j) pakkuda juurdepääsu seotud teenustele, nagu näiteks identifitseerimise, asukoha ja kohaloleku teenusele.”;

- d) lõike 2 sissejuhatus ja punkt a asendatakse järgmisega:

„2. Kui riigi reguleerivad asutused kaaluvad lõikes 1 osutatud kohustusi, ja eelkõige kui nad hindavad kuidas sellised kohustused oleksid proportsionaalsed direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) sätestatud eesmärkidega, võtavad nad eelkõige arvesse järgmiseid tegureid:

- a) konkureerivate vahendite kasutamise või paigaldamise tehniline ja majanduslik teostatavus, pidades silmas turusuundumuste tempot ja võttes arvesse asjaomase vastastikuse sidumise ja/või juurdepääsu laadi ja liiki, sealhulgas muude juurdepääsutoodete (näiteks juurdepääs kaablikanaliseerimisele) teostatavust.”

- e) lõike 2 punktid c ja d asendatakse järgmisega:

„c) vahendi omaniku esialgse investeeringu suurus, võttes arvesse tehtud riiklike investeeringuid ja investeerimisega kaasnevaid riske;

- d) vajadus kaitsta konkurentsi pika aja jooksul, pöörates eelkõige tähelepanu majanduslikult tõhusale infrastruktuuril põhinevale konkurentsile;"

- f) lisatakse lõige 3 järgmiselt:

„3. Kui operaatorile kehtestatakse kohustus pakkuda juurdepääsu vastavalt käesoleva artikli sätetele, võib riigi reguleeriv asutus kehtestada vajaduse korral tehnilised või kasutustingimused, mida sellise juurdepääsu pakkuja ja/või selle kasutaja peavad täitma, et tagada võrgu normaalne töö. Konkreetsete tehniliste standardite või spetsifikatsioonide järgimise kohustus peab olema kooskõlas direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikliga 17 kehtestatud standardite ja spetsifikatsioonidega.”

- 9) Artikli 13 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Riigi reguleeriv asutus võib artikli 8 kohaselt kehtestada kulude katmise ja hinnakontrolliga seotud kohustusi, sealhulgas kuludele orienteeritud hindade kohustusi ja kuluarvestussüsteeme käsitlevaid kohustusi teatavat liiki vastastikuse sidumise ja/või juurdepääsu pakkumise puhul, kui turuanalüüs näitab, et tulemusliku konkurentsi puudumine võimaldaks asjaomasel operaatoril säilitada ülemäära kõrgeid hindu või hindu kokku suruda ja sellega lõpptarbijaid kahjustada. Selleks et julgustada operaatoreid tegema investeringuid, sealhulgas järgmise põlvkonna võrkudesse, võtavad riigi reguleerivad asutused arvesse operaatorite investeringuid ja võimaldavad neil otstarbekalt kasutatud kapitalilt mõistlikku kasumit saada, võttes arvesse kõiki riske, mis on omased eelkõige konkreetsele uuele investeerimisvõrgustiku projektile.”

- 10) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 13a

Funktsioonipõhine eraldamine

1. Kui riigi reguleeriv asutus jõuab seisukohale, et artiklite 9 kuni 13 alusel kehtestatud asjakohaste kohustustega ei ole suudetud saavutada tõhusat konkurentsi ning et teatud juurdepääsutoodete turgudega seoses on hulgemüügiks pakumisel tuvastatud märkimisväärsed ja püsivad konkurentsi-probleemid ja/või turutõrked, võib ta erandmeetmena ja artikli 8 lõike 3 teise lõigu sätete kohaselt kehtestada vertikaalselt integreeritud ettevõtjatele kohustuse anda asjaomaste juurdepääsutoodete hulgemüügiks pakumiseiga seotud tegevus üle sõltumatule majandusüksusele.

See sõltumatu majandusüksus peab kõikidele ettevõtjatele, sealhulgas emattevõtja teistele majandusüksustele pakkuma juurdepääsutooteid ja -teenuseid samade tähtaegade ja tingimustega, sealhulgas samade hindade ja teenuse tasemega ning kasutades samu süsteeme ja protsesse.

2. Kui riigi reguleeriv asutus kavatab kehtestada funktsioonipõhise eraldamise kohustuse, esitab ta komisjonile ettepaneku, mis sisaldab:

- tõendeid, mis kinnitavad lõikes 1 osutatud riigi reguleeriva asutuse seisukohta;
- põhjendatud hinnangut, mille kohaselt on tõhusa ja püsiva infrastruktuuripõhise konkurentsi võimalus mõistliku aja jooksul väike või olematu;

- analüüsi seoses prognoositava mõjuga reguleerivale asutusele, ettevõtjale, eelkõige eraldatud ettevõtja tööjõule ning elektroonilise side sektorile tervikuna, ja kogu sektorisse investeerimise motivatsioonile, eelkõige pidades silmas vajadust tagada sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, ning mõjuga teistele sidusrühmadele, sealhulgas prognoositava mõjuga konkurentsile ning võimalike kaasnevate mõjudega tarbijatele;

- põhjenduste analüüsi, mis kinnitavad, et kõnealune kohustus on kõige tõhusam vahend tuvastatud konkurentsi-probleemide/turutõrgetega tegelemiseks võetavate parandusmeetmete jõustamiseks.

3. Meetme eelnõu peab sisaldama järgmisi osi:

- eraldamise täpne laad ja tase, märkides eelkõige ära eraldiseisva majandusüksuse õigusliku seisundi;

- andmed eraldiseisva majandusüksuse varade ning tema pakutavate toodete või teenuste kohta;

- haldamise kord, millega tagatakse eraldiseisva majandusüksuse värvatavate töötajate sõltumatus, ning vastav taastamise struktuur;

- kohustuste täitmist tagavad eeskirjad;

- eeskirjad, millega tagatakse töökorra läbipaistvus eelkõige teiste sidusrühmade jaoks;

- täitmise tagamiseks ette nähtud järelevalveprogramm, kaasa arvatud iga-aastase aruande avaldamine.

4. Kui komisjon on vastavalt artikli 8 lõikele 3 meetme eelnõu kohta otsuse teinud, viib riigi reguleeriv asutus läbi juurdepääsuvõrguga seotud eri turgude kooskõlastatud analüüsi direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 16 sätestatud korras. Oma hinnangu alusel kehtestab, säilitab, muudab või tühistab riigi reguleeriv asutus kohustusi vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklitele 6 ja 7.

5. Ettevõtjale, kelle suhtes rakendatakse funktsioonipõhist eraldamist, võib kehtestada artiklites 9 kuni 13 sätestatud kohustusi igal konkreetsel turul, kus ta on vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 16 tunnistatud märkimisväärse turujõuga ettevõtjaks, või muid kohustusi, milleks komisjon annab loa vastavalt artikli 8 lõikele 3.

Artikkel 13b

Vertikaalselt integreeritud ettevõtja poolne vabatahtlik eraldamine

1. Ettevõtjad, kes on vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 16 tunnistatud ühel või mitmel asjaomasel turul märkimisväärse turujõuga ettevõtjaks, teatavad riigi reguleerivale asutusele eelnevalt ja õigeaegselt, et riigi reguleeriv asutus saaks hinnata kavandatava tehingu mõju, oma kavatsusest anda oma kohaliku juurdepääsuvõrgu varad või oluline osa neist üle teisele omanikule kuuluvale eraldiseisvale majandusüksusele või luua eraldiseisev majandusüksus, et pakkuda kõikidele jaeturul tegutsejatele, sealhulgas tema enda jaeüksustele, täiesti võrdseid juurdepääsutooteid.

Ettevõtjad teavitavad riigi reguleerivat asutust ka nimetatud kavatsuse mis tahes muutumisest ning eraldamisprotsessi lõpptulemusest.

2. Riigi reguleeriv asutus hindab kavandatava tehingu mõju olemasolevatele direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) kohastele reguleerivatele kohustustele.

Selleks viib riigi reguleeriv asutus läbi juurdepääsuvõrguga seotud erinevate asjaomaste turgude kooskõlastatud analüüsi vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 16 sätestatud turuanalüüsi korrale.

Oma hinnangu alusel kehtestab, säilitab, muudab või tühistab riigi reguleeriv asutus kohustusi vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklitele 6 ja 7.

3. Juriidiliselt ja/või oma tegevuses eraldiseisvale majandusüksusele võib kehtestada artiklites 9 kuni 13 sätestatud kohustusi igal konkreetsel turul, kus ta on vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 16 tunnistatud märkimisväärse turujõuga ettevõtjaks, või muid kohustusi, milleks komisjon annab loa vastavalt artikli 8 lõikele 3.

11) Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.”;

b) lõige 4 jäetakse välja.

12) II lisa muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„OLULISE TURUJÕUGA TEAVITATUD OPERAATORI AVALDATAVAS STANDARDPAKKUMISES, MIS KÄSITLEB JUURDEPÄÄSU HULGIMÜÜGIVÕRGU INFRASTRUKTUURILE, SEALHULGAS MÄÄRATLETUD PIIRKONNAS ÜHISJUURDEPÄÄSU VÕI TÄIELIKULT ERALDATUD JUURDEPÄÄSU KLIENDILIINILE, SISALDUVATE KÜSIMUSTE MIINIMUMLOETELU”;

b) mõiste a asendatakse järgmisega:

„a) „kliendi alamliin” – kliendiliini osa, mis ühendab sidevõrgu lõpp-punkti, mis asub abonendi ruumides, kontsentratsioonipunkti või määratud vahepealse juurdepääsupunktiga üldkasutatavas paikses elektroonilises sidevõrgus;”

c) mõiste c asendatakse järgmisega:

„c) „täielikult eraldatud juurdepääs kliendiliinile” – kasutusõiguse saanule tagatud juurdepääs olulise turujõuga operaatori kliendiliinile või kliendi alamliinile, millega võimaldatakse kasutada võrgu kogu infrastruktuuri;”

d) mõiste d asendatakse järgmisega:

„d) „ühisjuurdepääs kliendiliinile” – kasutusõiguse saanule tagatud juurdepääs olulise turujõuga operaatori kliendiliinile või kliendi alamliinile, millega võimaldatakse kasutada võrgu infrastruktuuri teatud osa, näiteks osa sagedusest või samalaadset osa;”

e) A osa punktid 1, 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„1. Võrguelemendid, millele juurdepääsu pakutakse, hõlmavad eelkõige järgmisi elemente koos asjakohaste seotud vahenditega:

a) eraldatud juurdepääs kliendiliinile (täielikult eraldatud ja ühisjuurdepääs);

- b) eraldatud juurdepääs kliendiliini alamliinile (täielikult eraldatud ja ühisjuurdepääs), sealhulgas vajaduse korral juurdepääs võrguelementidele, mis ei ole aktiivsed tagasiühenduse võrkude väljaarendamisel;
- c) vajaduse korral kaablikanaliseerimine, mis võimaldab võtta kasutusele juurdepääsuvõrke.
2. Teave füüsilise juurdepääsu asukohtade, sealhulgas kaablikapid ja jaotlad, paiknemise kohta ning kliendiliinide, alamliinide, ja tagasiühenduse seadmete kättesaadavuse kohta juurdepääsuvõrgu eri osades ning vajaduse korral teave kaablikanaliseerimise asukoha ja kaablikanaliseerimise kättesaadavuse kohta.
3. Kliendiliinidele ja alamliinidele juurdepääsu ja nende kasutamise tehnilised tingimused, sealhulgas juhtmete keerdpääri ja/või kiudoptiliste kaablite ja/või samaväärsete kaablite, kaablijaoturite ja seonduvate seadmete tehnilised omadused ning vajaduse korral kaablikanaliseerimisele juurdepääsu tehnilised tingimused.”;

f) B osa punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1. Teave olulise turujõuga operaatori asjakohaste olemasolevate asukohtade või seadmete asukohtade ja nende kavandatava ajakohastamise kohta (*).

(*) Avaliku julgeoleku huvides võib käesoleva teabe kättesaadavust piirata ainult huvitatud isikutega.”

Artikkel 3

Direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv) muudatused

Direktiivi 2002/20/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 2 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kasutatakse ka järgmist mõistet:

„üldluba” – liikmesriigi loodud õiguslik raamistik, millega tagatakse elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumise õigused ja kehtestatakse sektorispetsiifilised kohustused, mida võib kohaldada kõigi või teatud liiki elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste suhtes vastavalt käesolevale direktiivile.”

2) Artikli 3 lõikele 2 lisatakse järgmine lõik:

„Sellistelt ettevõtelt, kes osutavad piiriüleseid elektroonilisi sideteenuseid mitmes liikmesriigis asuvatele ettevõtetele, ei nõuta iga asjaomase liikmesriigi kohta rohkem kui ühte teatamismenetlust.”

3) Artikkel 5 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 5

Raadiosageduste ja numbrite kasutamise õigused

1. Liikmesriigid hõlbustavad raadiosageduste kasutamist üldloa alusel. Liikmesriigid võivad vajaduse korral anda individuaalseid kasutusõigusi:

- kahjulike mõjutuste vältimiseks;
- teenuse tehnilise kvaliteedi tagamiseks;
- spektri tõhusa kasutamise kindlustamiseks või
- liikmesriikide poolt määratletud muude üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamiseks kooskõlas ühenduse õigusega.

2. Kui tuleb anda raadiosageduste ja numbrite kasutamiseks individuaalseid õigusi, annavad liikmesriigid sellised õigused taotluse korral igale ettevõtjale võrkude või teenuste pakkumiseks artiklis 3 nimetatud üldloa alusel, võttes arvesse käesoleva direktiivi artiklite 6 ja 7 ning artikli 11 lõike 1 punkti c sätteid ning muid eeskirju, millega tagatakse kõnealuste vahendite tulemuslik kasutamine kooskõlas direktiiviga 2002/21/EÜ (raamdirektiiv).

Piiramata liikmesriigi eelnevalt määratletud konkreetseid kriteeriume, mille alusel antakse õigusi raadiosageduste kasutamiseks raadio või televisiooni sisuteenuste pakkujatele üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamiseks kooskõlas ühenduse õigusega, antakse raadiosageduste ja numbrite kasutamiseks õigusi avatud, objektiivse, läbipaistva, mittediskrimineeriva ja proportsionaalse menetlusega ning raadiosageduste puhul vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 9 sätetele. Avatud menetluse nõudest võib teha erandi juhul, kui raadiosageduste kasutamise individuaalsete õiguste andmine raadio või televisiooni sisuteenuste pakkujatele on vajalik, et saavutada liikmesriigi poolt määratletud üldist huvi pakkuv eesmärk kooskõlas ühenduse õigusega.

Kasutusõiguste andmisel täpsustavad liikmesriigid, kas ja millistel tingimustel võib õiguste valdaja neid õigusi üle anda. Raadiosageduste puhul peab see säte olema kooskõlas direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklitega 9 ja 9b.

Kui liikmesriigid annavad kasutusõiguse piiratud ajavahemikuks, peab kõnealuse ajavahemiku kestus olema vastavuses asjaomase teenusega, arvestades taotletavat eesmärki, võttes nõuetekohaselt arvesse vajadust võimaldada investeeringu puhul asjakohane amortisatsiooniperioodi.

Kui individuaalsed raadiosageduste kasutamise õigused on antud kümneks või enamaks aastaks ning neid õiguseid ei tohi teistele ettevõtjatele üle anda ega rentida, nagu on lubatud direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 9b, tagab pädev riigiasutus, et loa kehtivusaja jooksul kohaldatakse ja järgitakse raadiosageduste kasutamise individuaalsete õiguste andmise kriteeriume, eelkõige õiguse valdaja põhjendatud taotlusel. Kui kõnealuseid kriteeriumeid enam ei kohaldata, muudetakse individuaalne kasutusõigus etteteatamisega ja pärast mõistlikku tähtaega raadiosageduste kasutamise üldloaks või muudetakse see teistele ettevõtjatele vabalt ülean-tavaks või renditavaks vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 9b.

3. Kasutusõiguste andmist käsitlevad otsused võetakse vastu, edastatakse ja avalikustatakse võimalikult kiiresti pärast seda, kui riigi reguleeriv asutus on täidetud taotluse kätte saanud, riigi numeratsiooniplaanist eriotstarbeks eraldatud numbrite puhul kolme nädala jooksul ja riigi sagedusplaanist elektrooniliste sideteenuste pakkumiseks eraldatud raadiosageduste puhul kuue nädala jooksul. Viimasena nimetatud tähtaeg ei piira raadiosageduste või orbitaalpositsioonide kasutamist käsitlevate kehtivate rahvusvaheliste kokkulepete kohaldamist.

4. Kui pärast konsulteerimist huvitatud isikutega direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 6 kohaselt on otsustatud, et erandliku majandusliku väärtusega numbrite kasutamise õigusi antakse ainult konkurentsil või võrdlustel põhineva valikukorra alusel, võivad liikmesriigid pikendada maksimaalselt kolme nädala pikkust tähtaega veel kolme nädala võrra.

Raadiosageduste puhul kohaldatakse konkurentsil või võrdlustel põhineva valikukorra suhtes artiklit 7.

5. Liikmesriigid ei piira antavate kasutusõiguste hulka, kui see ei ole vajalik raadiosageduste tõhusa kasutamise tagamiseks artikli 7 kohaselt.

6. Pädevad riigi asutused tagavad raadiosageduste tõhusa ja tulemusliku kasutamise direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 8 lõike 2 ja artikli 9 lõike 2 kohaselt. Nad tagavad samuti, et raadiosageduste kasutamise õiguste üleandmine või kogumine ei moonuta konkurentsi. Selleks võib liikmesriik võtta asjakohaseid meetmeid, nagu volituste andmine raadiosageduste kasutamise õiguste müüjiks või rentimiseks."

4) Artiklit 6 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakku-mise üldloa ning raadiosageduste ja numbrite kasutamise õigusi võib siduda ainult lisas loetletud tingimustega.

Need tingimused peavad olema mittediskrimineerivad, proportsionaalsed ja läbipaistvad ning raadiosageduste kasutusõiguste osas peavad need vastama direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 9 sätetele.”;

b) lõikes 2 asendatakse sõnad „direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artiklite 16, 17, 18 ja 19” sõnadega „direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artikli 17”;

5) Artiklit 7 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„1. Kui liikmesriik kaalub, kas piirata raadiosageduste kasutamiseks antavate kasutusõiguste hulka või kas olemasolevaid õigusi pikendada, juhul kui õiguste tingimustes ei ole seda sätestatud, siis ta muu hulgas:”;

ii) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) avaldab kõik kasutusõiguste andmist piiravad või kasutusõiguste pikendamist käsitlevad otsused koos põhjendustega;”

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Kui raadiosageduste kasutamise õiguste andmist tuleb piirata, annavad liikmesriigid selliseid õigusi objektivsete, läbipaistvate, mittediskrimineerivate ja proportsionaalsete valikukriteeriumide põhjal. Kõigi selliste valikukriteeriumide puhul tuleb asjakohaselt arvesse võtta direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmärkide ja kõnealuse direktiivi artiklis 9 sätestatud nõuete täitmise saavutamist.”;

c) lõikes 5 asendatakse sõnad „artikli 9” sõnadega „artikli 9b”.

6) Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1, 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„1. Riigi reguleerivad asutused kontrollivad ja jälgivad üldloa või kasutusõiguste tingimuste ning artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste täitmist vastavalt artiklile 11.

Riigi reguleerival asutusel on õigus nõuda, et üldloa alusel elektroonilisi sidevõrke või -teenuseid pakuvad või raadiosageduste või numbrite kasutamise õigustega ettevõtjad esitaksid kooskõlas artikliga 11 kogu teabe, mis on vajalik üldloa või kasutusõiguste tingimuste või artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste täitmise kontrollimiseks.

2. Kui riigi reguleeriv asutus leiab, et ettevõtja ei täida üht või mitut üldloa või kasutusõiguste tingimust või artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustusi, teavitab ta ettevõtjat sellest ja annab ettevõtjale võimaluse esitada mõistliku aja jooksul oma seisukoht.

3. Asjaomasel asutusel on õigus nõuda, et lõikes 2 nimetatud rikkumine lõpetataks viivitamatult või mõistliku aja jooksul, ning ta võtab täitmise tagamiseks asjakohased ja proportsionaalsed meetmed.

Seoses sellega annavad liikmesriigid asjaomastele asutustele järgmised volitused:

- a) määrata vajaduse korral hoiatav rahatrahv, mis võib sisaldada perioodilisi makseid, millel on tagasiulata-
v jõud, ning
- b) anda korraldus lõpetada või edasi lükata sellise teenuse või teenuste paketi osutamine, mis võib põhjustada konkurentsi tõsist kahjustamist, kuni vastavuse saavutamiseni juurdepääsukohustustega, mis on kehtestatud vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 16 kohasele turuanalüüsile.

Meetmed ja nende põhjused teatatakse asjaomasele ettevõtjale viivitamata ning määratakse mõistlik tähtaeg, mille jooksul ettevõtja peab meetme täitma.”;

- b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Olenemata lõigete 2 ja 3 sätetest annavad liikmesriigid asjaomasele asutusele volitused määrata vajaduse korral ettevõtjatele rahatrahv, kui nad ei ole riigi reguleeriva asutuse sätestatud mõistliku aja jooksul esitanud teavet vastavalt käesoleva artikli 11 lõike 1 punkti a või b või direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artikli 9 alusel kehtestatud kohustustele.”;

- c) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Kui üldloa või kasutusõiguste tingimuste või artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste raske või korduva rikkumise korral ei ole käesoleva artikli lõikes 3 osutatud täitmise tagamiseks võetud meetmed andnud tulemusi, võivad riigi reguleerivad asutused takistada ettevõtjal elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakumist või peatada või tühistada kasutusõigused. Rikkumise aja eest võib määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid sanktsioone ja karistusi, isegi kui rikkumine on hiljem lõpetatud.”;

- d) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Kui asjaomasel asutusel on tõendeid üldloa või kasutusõiguste tingimuste või artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste rikkumise kohta, mille näol on tegemist vahetu ja suure ohuga avalikule korrale, julgeolekule või rahvatervisele või mis võivad põhjustada tõsiseid majanduslikke või toimimisprobleeme teistele elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakujatele või kasutajatele või muudele raadiospektri kasutajatele, võib asjaomane asutus lõigete 2, 3 ja 5 sätetest olenemata võtta kiireloomulisi ajutisi meetmeid olukorra heastamiseks enne lõpliku otsuse tegemist. Pärast seda antakse kõnealusele ettevõtjale mõistlik võimalus oma seisukoha väljendamiseks ja heastamissetepanekute tegemiseks. Vajaduse korral võib asjaomane asutus kiita heaks ajutised meetmed kestusega kuni kolm kuud, ent kui jõustamismenetlusi ei ole veel lõpule viidud, võib kestust pikendada maksimaalselt veel kolme kuu võrra.”

- 7) Artikli 11 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

- a) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) käesoleva direktiivi lisa A osa tingimuste 1 ja 2, B osa tingimuste 2 ja 6 ja C osa tingimuste 2 ja 7 täitmise ja artikli 6 lõikes 2 nimetatud kohustuste täitmise kontrollimine süstemaatiliselt või üksikjuhtude kaupa;”

- b) lisatakse järgmised punktid:

„g) raadiosageduste tulemusliku kasutamise kindlustamine ja nende tõhusa haldamise tagamine;

h) tulevase võrgu või teenuse selliste arengute hindamine, mis võiksid mõjutada konkurentidele kättesaadavaks tehtud hulgiühenduste teenuseid.”;

c) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Esimese lõigu punktides a, b, d, e, f, g ja h nimetatud teavet ei tohi nõuda enne turulepääsemist või turulepääsu eeltingimusena.”

8) Artikkel 14 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 14

Õiguste ja kohustuste muutmine

1. Liikmesriigid tagavad, et üldlubade, kasutusõiguste ja seadmete paigaldamise õigustega seotud õigusi, tingimusi ja korda saab muuta ainult objektiivselt põhjendatud juhtudel ja proportsionaalselt, võttes vajaduse korral arvesse üleantavate raadiosageduste kasutusõiguste suhtes kohaldatavaid eritingimusi. Kui kavandatud muudatused on väikesed ja nendes on üldloas või õiguse valdajaga kokku lepitud, teatatakse asjakohasel viisil kavatsusest teha selliseid muudatusi ja huvitatud isikutele ning kasutajatele ja tarbijatele antakse piisavalt aega (vähemalt neli nädalat, kui tegemist ei ole erandlike asjaoludega), et nad saaksid väljendada oma seisukohti kavandatud muudatuste kohta.

2. Liikmesriigid ei piira ega tühistata seadmete paigaldamise õigusi ega raadiosageduste kasutamise õigusi enne selliste õiguste kehtivusaja lõppemist, kui piiramine või tühistamine ei ole põhjendatud või kohaldatav lisa ja õiguste tühistamise kompenseerimist käsitlevate siseriiklike sätete kohaselt.”

9) Artikli 15 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et kogu asjaomane teave üldlubade, kasutusõiguste ja seadmete paigaldamisega seotud õiguste, tingimuste, korra, haldus- ja muude tasude ning otuste kohta avaldatakse ja seda ajakohastatakse asjakohaselt, et kõigil huvitatud isikutel oleks kõnealust teavet kerge kätte saada.”

10) Artikli 17 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Ilma et see piiraks direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 9a kohaldamist, viivad liikmesriigid 31. detsembril 2009 kehtivad üldload ja individuaalsed kasutusõigused vastavusse käesoleva direktiivi artiklitega 5, 6, 7 ja lisaga hiljemalt 19. detsembril 2011.

2. Kui lõike 1 kohaldamisega kaasneks kehtivast üldloast ja individuaalsetest kasutusõigustest tulenevate õiguste vähendamine või kohustuste pikendamine, võivad liikmesriigid

pikendada kõnealuste lubade ja õiguste kehtivust maksimaalselt 30. septembrini 2012, kui see ei mõjuta teisi ühenduse õiguse kohaselt tegutsevaid ettevõtjaid. Liikmesriigid teatavad sellisest pikendamisest ja selle põhjustest komisjonile.”

11) Lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi lisa sätestatule.

Artikkel 4

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 2887/2000 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 5

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 25. maiks 2011. Nad edastavad kõnealuste sätete teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad kõnealuseid sätteid alates 26. maist 2011.

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendes või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 6

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 7

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 25. november 2009

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BUZEK

Nõukogu nimel
eesistuja
Å. TORSTENSSON

LISA

Direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv) lisa muudetakse järgmiselt.

1. Esimene lõik asendatakse järgmise pealdisega:

„Käesolevas lisas loetletud tingimuste näol on tegemist maksimumtingimustega, mida võib siduda üldlubadega (A osa), raadiosageduste kasutamise õigustega (B osa) ja numbrite kasutamise õigustega (C osa) vastavalt artikli 6 lõikele 1 ja artikli 11 lõike 1 punktile a direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklites 5, 6, 7, 8 ja 9 lubatud piirides.”

2. A osa muudetakse järgmiselt:

a) punkt 4 asendatakse järgmisega:

„4. Lõppkasutajate juurdepääs riigi numeratsiooniplaani numbritele, Euroopa numeratsioonivälja numbritele, rahvusvahelistele tasuta numbritele ja teiste liikmesriikide numeratsiooniplaanide numbritele, kui see on tehniliselt ja majanduslikult teostatav, ning direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) kohased tingimused.”;

b) punkt 7 asendatakse järgmisega:

„7. Elektroonilise side sektoris kehtiv isikuandmete ja eraelu puutumatus kaitse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/58/EÜ (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (*).

(*) EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.”;

c) punkt 8 asendatakse järgmisega:

„8. Elektroonilise side sektoris kehtivad tarbijakaitse eeskirjad, kaasa arvatud direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) kohased tingimused ning puuetega kasutajate juurdepääsu tingimused vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 7.”;

d) punktis 11 asendatakse sõnad „direktiiviga 97/66/EÜ” sõnadega „direktiiviga 2002/58/EÜ”;

e) lisatakse järgmine punkt:

„11a. Kasutustingimused seoses ametiasutuste teadetega üldsusele, millega hoiatatakse üldsust vahetu ohu eest või kõrvaldatakse suurõnnetuste tagajärgi.”;

f) punkt 12 asendatakse järgmisega:

„12. Kasutustingimused katastroofide või üleriigilise hädaolukorra ajal, et tagada side hädaabiteenistuste ja ametiasutuste vahel.”;

g) punkt 16 asendatakse järgmisega:

„16. Üldkasutatavate võrkude kaitse loata juurdepääsu eest direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) kohaselt.”;

h) lisatakse punkt 19:

„19. Üldsusele kättesaadavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvatele üldkasutatavate sidevõrkude teenusepakujatele kehtestatud läbipaistvuse kohustused, et tagada läbivõhenduvus kooskõlas direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmärkide ja põhimõtete, kõikide tingimuste avalikustamine, mis piiravad juurdepääsu teenustele ja rakendustele ja/või nende kasutamist, kui sellised tingimused on kooskõlas ühenduse õigusega liikmesriikides lubatud, ning, kui see on vajalik ja proportsionaalne, riigi reguleerivate asutuste juurdepääs sellisele teabele, et kontrollida sellise avalikustamise täpsust.”

3. B osa muudetakse järgmiselt:
- a) punkt 1 asendatakse järgmisega:
    - „1. Kohustus pakkuda teenust või kasutada teatavat liiki tehnoloogiat, mille jaoks sageduse kasutamise õigused on antud, sealhulgas vajaduse korral leivialaga seotud nõuded ja kvaliteedinõuded.”;
  - b) punkt 2 asendatakse järgmisega:
    - „2. Sageduste tõhus ja tulemuslik kasutamine kooskõlas direktiiviga 2002/21/EÜ (raamdirektiiv).”;
  - c) lisatakse punkt 9:
    - „9. Raadiosageduste katselise kasutamisega seotud erikohustused.”
4. C lisa punkt 1 asendatakse järgmisega:
- „1. Selle teenuse kindlaksmääramine, mille jaoks numbrit kasutatakse, sealhulgas kõnealuse teenuse osutamisega seotud nõuded ning kahtluste vältimiseks tariifipõhimõtted ja maksimumhinnad, mida saab kohaldada konkreetse numbrivahemiku puhul, et tagada tarbijakaitse kooskõlas direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 8 lõike 4 punktiga b.”
-

KOMISJONI AVALDUS VÕRGU NEUTRAALSUSE KOHTA

Komisjon peab väga tähtsaks Interneti avatuse ja neutraalsuse säilitamist, võttes täiel määral arvesse kaasseadusandjate praegust soovi säilitada võrgu neutraalsus kui riigi reguleerivate asutuste edendatav poliitiline eesmärk ja reguleerimisvahendite ⁽¹⁾ kõrvuti sellega seotud läbipaistvusnõuete tugevdamise ⁽²⁾ ning riigi reguleerivatele asutustele volituste andmisega selleks, et hoida ära teenuste kvaliteedi halvenemist ja liikluse takistamist või aeglustamist üldkasutatavates võrkudes ⁽³⁾. Komisjon jälgib tähelepanelikult nimetatud sätete rakendamist liikmesriikides, keskendudes oma Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatavas iga-aastases eduaruandes eelkõige Euroopa kodanike nn võrguvabaduse kaitsmisele. Seni jälgib komisjon tehniliste ja turuarengute mõju nn võrguvabadusele, teavitades Euroopa Parlamenti ja nõukogu enne 2010. aasta lõppu täiendavate suuniste vajalikkusest, ning kasutab oma konkurentsioigusalasid volitusi, et käsitleda võimalikku esile kerkivat konkurentsivastast tegevust.

⁽¹⁾ Raamdirektiivi artikli 8 lõike 4 punkt g.

⁽²⁾ Universaaltenuse direktiivi artikli 20 lõike 1 punkt b ning artikli 21 lõike 3 punktid c ja d.

⁽³⁾ Universaaltenuse direktiivi artikli 22 lõige 3.

Tellimishinnad aastal 2009 (ilma käibemaksuta, sisaldavad tavalise saatmise kulusid)

<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELI 22 ametlikus keeles	1 000 eurot aastas (*)
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELI 22 ametlikus keeles	100 eurot kuus (*)
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria paberkandjal + CD-ROMil aastane väljaanne	ELI 22 ametlikus keeles	1 200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELI 22 ametlikus keeles	700 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELI 22 ametlikus keeles	70 eurot kuus
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELI 22 ametlikus keeles	400 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELI 22 ametlikus keeles	40 eurot kuus
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria igakuiselt ja kumulatiivselt CD-ROMil	ELI 22 ametlikus keeles	500 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) CD-ROMil, kaks väljaannet nädalas	mitmekeelne: ELI 23 ametlikus keeles	360 eurot aastas (s.o 30 eurot kuus)
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria – värbamiskonkurss	konkursi keel(ed)	50 eurot aastas

(*) Üksiknumbri müük: kuni 32 lehekülge: 6 eurot
33–64 lehekülge: 12 eurot
alates 64 leheküljest: hind määratakse iga väljaande puhul eraldi

Euroopa Liidu Teatajat saab tellida Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles. Teataja on jaotatud L-seeriaks (õigusaktid) ja C-seeriaks (teave ja teatised).

Iga keeleversioon tuleb tellida eraldi.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 920/2005, mis avaldati ELTs L 156 18. juunil 2005 ja milles sätestatakse, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole ajutiselt kohustatud koostama ja avaldama kõiki õigusakte iiri keeles, müüakse ELT iirikeelseid väljaandeid eraldi.

Euroopa Liidu Teataja lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) tellimus sisaldab kõiki 23 keeleversiooni ühel mitmekeelses CD-ROMil.

Soovi korral saab koos *Euroopa Liidu Teataja* tellimusega mitmesuguseid *Euroopa Liidu Teataja* kaasandeid. Kaasannete ilmumisest teavitatakse tellijaid teadaande vahendusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Müük ja tellimused

Väljaannete talituse avaldatud tasulisi väljaandeid saab osta meie trükiste edasimüüjatelt. Edasimüüjate nimekiri on kättesaadav järgmisel veebilehel:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

EUR-Lexi (<http://eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

